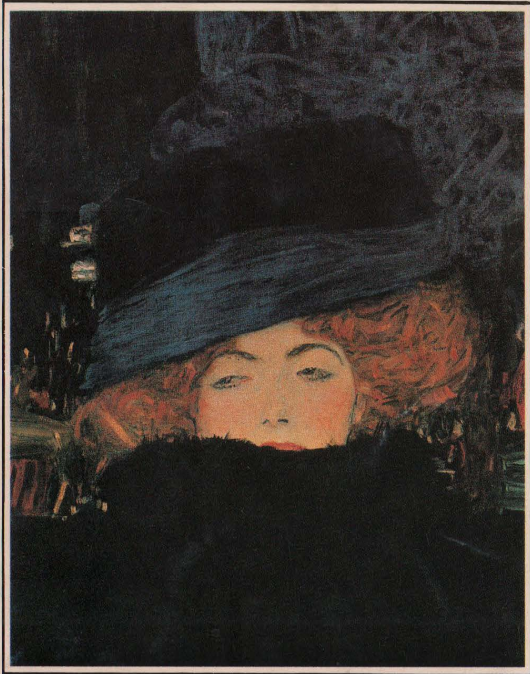

Ahmet Altan
YALNIZLIĞIN
ÖZEL
TARİHİ

Ahmet Altan

YALNIZLIĞIN

ÖZEL

TARİHİ

Yalnızlığın Özel Tarihi, mutsuz insanların arayışlarıyla dolu bir roman. Mutsuzluğun kaynağı nedir? İnsanın kendi içinden mi, yoksa dışından mı kaynaklanır? İki mutsuzluktan bir mutluluk çıkabilir mi? Bu romandaki kişiler, tam bir sevgisizliği yaşarlar. İttihat ve Terakki kökenli Hüsrev Bey, deli dolu yaşamı içinde, sevginin yerine cinayeti koyar. Ona bakılırsa, birini öldürmek, onu sevmekten daha kolaydır. Son günlerinde şaşkınlıkla, korkarak da olsa yakalar aşkı, ama geç kalmıştır. Nermin de aşkı arar. Bir erkek onun için acı çekmeye başladı mı, Nermin bırakır gider onu. Çünkü ona göre her aşkın kendine ait bir özel tarihi vardır, savaşlarla, yenilgilerle, acılarla, yıkımlarla, ateşkeslerle süren bir tarih. Bu özel tarih de, büyük ve genel tarih gibi, sevinçleri ve mutlulukları görmezden gelip, acıları ve yıkımları yazar. Müberranım ise, aşk içinde olduğu halde aşksızlığın kuruttuğu biridir ve gizli, bastırılmış duyguların bedelini oldukça pahalıya öder. *Dört Mevsim Sonbahar* ve *Sudaki İz* romanlarına bir yenisini ekliyor *Ahmet Altan*. Usta bir gazeteci, usta bir televizyon programcısı olan *Ahmet Altan*'ın bu son romanı, onun yazarlığı içinde büyük bir aşamadır.

Kapaktaki resim: GUSTAV KLIMT

ISBN 975.510.257-4

KDV içindedir

18000 lıra

Ahmet Altan
YALNIZLIĞIN
ÖZEL
TARİHİ

TÜRK YAZARLARI

**Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Şefik Basımevi'nde basıldı. (1991)**

Ahmet Altan
YALNIZLIĞIN
ÖZEL
TARİHİ

ROMAN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Bâbıâli Cad. Sıhhiye Apt. No. 19 Kat 3 Cağaloğlu İstanbul

Telefon: 528 61 13 Telefaks: 513 51 88

Kerime'ye

BİR

Kendimi terkedip gitmekten korkuyorum, ben beni bırakıp gidivereceğim sanki, bence çıldırmak bu işte, kendimi bırakıp gidi vermek, kalan da giden de yabancı olacak bana.

Çıldırmaktan niye korktuğumu bilmiyorum, ama arada bir, sık sık değil, sanki içimde biri varmış, ben onu tutamadan kaçıp gidiverecekmiş duygusuna kapılıyorum, ya giderse ne yaparım diye düşünüyorum, çaresizlik ürkütüyor beni. Aslında, içimdeki herhangi bir parçanın gitmesinden çok, böyle bir şeyden korkmanın delilik olduğunu seziyorum. Beni korkutan da bu korkunun kendisi, bu korkunun varolması beni dehşete düşüren şey.

Sonra bu korku kayboluyor, içimdeki sıkışma çözülüyor, rahatlıyorum, birden ya bir gün bu korku gitmez de içimde kalırsa, ben de delirirsem diye yeniden korkuyorum. Bir gün biliyorum ki bu korku büyüyecek, tümüyle bana sahip olacak, beni kavrayıp içine alacak, bunun bir saçmalık olduğunu, çıldırmakta olduğumu farkedemeyeceğim, yalnızca korkacağım, korkup saklanmaya çalışacağım, neden saklandığımı bilmeden, başımı yorganların altına gömeceğim.

Böyle bir şey hiçbir zaman olmayacak tabii, ben delirmeyeceğim, deli değilim, arada sırada herkesin başına gelebilir böyle bir korku, bunu biliyorum. Sonra zaten kaybolup gidiyor bu duygular, hiçbir zaman

çok uzun sürmüyor, bir deprem gibi, yavaşça başlayıp şiddetlenerek, ama çok kısa sürdükten sonra geride bir yıkıntı, bir çöküntü, oldukça derinlerde gizli bir ürperti bırakıp kayboluyor. Zaten biraz uzun sürse her şeyi yıkabilir, geride de bir şey kalmaz. Her sarsıntıdan sonra içimde biriken ürpertilerin zamanla yeni bir sarsıntıya dayanamayacak kadar çoğalıp yerleşik bir hale geleceğinden çekiniyorum.

Allahtan, bu korku depremleri geçtikten sonra, böyle bir şey olduğunu tamamen unutuyorum, sürekli bunun farkına varsam dayanamam. Niye böyle bir korku taşıdığımı, niye içimdeki o gizli kozanın dibinde yatan bir korku canavarı sakladığımı anlamıyorum, bazen çok merak ediyorum nedenini, ama bu konuda fazla düşünmeye, kendimi incelemeye, kendi içime bakmaya cesaretim yetmiyor, böyle bir şey yokmuş gibi davranmanın daha iyi olacağını seziyorum, tuhaf bir titreşim bu korkuyu fazla kurcalamamam gerektiği konusunda sürekli uyarıyor beni, belki de o uyarı beni korkudan daha fazla korkutan duygu.

Korktuğum zamanlar bedenim saydamlaşıyor, içimin gözüktüğünü hissediyorum, gözüken yalnızca bir karanlık, o saydamlığın altında bir karanlık görüyorum, görmüyorum da, böyle zamanlarda o karanlığı hissediyorum, o karanlıkta yabancı ve düşmanca bir şey olduğunu seziyorum, göğsüme ağırlar giriyor.

Bir gün babam bana, "delirmek çok acıklı bir şeydir, hiçbir güzelliği yoktur," demişti, o zamanlar daha çok gençtim, on altı on yedi yaşlarındaydım, sonra bir daha hiç konuşmadık bunu, öyle bir cümle söylendi ve geçti, ama ben hiçbir zaman o cümleyi unutmadım. Deliliği ne çekici ne de güzel buluyorum zaten, delir-

meşe niyetim de yok, ama böyle bir korkunun tam kenarında durmak, bu korkuya hiçbir zaman tamamen teslim olmayacağımı bilerek, bir kuyuya bakan biri gibi, derinlere bakmak belki de hoşuma gidiyordur, hayır, hoşuma gitmediğine eminim, sevmiyorum bu duyguyu, hiç duymamayı yeğlerim. Ya bir gün çıldırırsam peki, yapayalnız, kimselerle konuşmadan duvarlara bakarsam, yüzüme deliliğin çirkinliği yerleşirse, o zaman hiçbir erkek yanıma yaklaşmaz, hiçbir erkek beğenmez beni.

Erkeklerin beni beğenmesinden hoşlanıyorum, güzel bir kadını, güzelden de öte etkileyiciyim, bir yere girdiğim zaman, benim oraya girdiğimi, daha beni görmeden farkederek erkekler. Onları, onlara dokunmadan, hiçbir şey söylemeden, hatta onlara bakmadan ele geçiririm, bunu biliyorum, bunu bildiğim için, erkeklerin bana hayran olacağını bildiğim için erkekler bana hayran oluyor.

Erkeklerin bana hayran olmasını istiyorum, bana dokunan erkeklerin elleri yansın istiyorum, bir yanık izi, bir sızı kalsın bana dokunan ellerinde, beni hiç unutmasınlar, yanık yerleri hep sızlasın, hep daha fazla yanmak istesinler. Bunu onlara sezdiriyorum, her halimle "bakın yanarsınız" diyorum, ben böyle yaptıkça onlar daha da yanmak istiyorlar, canlarını yakıyorum, daha çok, daha çok yanmak istiyorlar, bana dokunmaktan vazgeçemiyorlar. Acıdan hoşlanmalarını budalaca, aynı zamanda çok da çekici buluyorum. Hiçbiri bende hiçbir iz bırakmıyor, yanlarından bir su gibi akıp geçiyorum, yorulana kadar peşimden koşuyorlar, sonra bir daha hiç unutmamak üzere ayrılıyorlar benden.

İKİ

Dağ yamaçlarının ıslak mor rengi gökyüzüne yansdı sabahları, bu morluğun içine sarı, mavi, yaldızlı ince parlak çizgiler dağılır, çiçeklerin kokusundan oluşan sabah rüzgârına at kokusu da karışırdı. Kazak muhafızların bir fısıltıya dönüştürüp saklamak istedikleri kalın sesleri, yamaçlara bakan geniş ahşap terasta kahvaltı sofrasını hazırlayan genç halayıkların giysilerinin hışırtısıyla birlikte duyulurdu.

Hüsrev Bey –beş yaşından bu yana babasından başka herkes kendisine böyle derdi – her sabah bu seslerle, bu renklerle uyanır, uzun beyaz gecelik entarisiyle pencerenin önünde şöyle bir gerindikten sonra, önce yumuşak keçe çizmelerini giyer, bu çizmeleri giymekten de her zaman büyük bir keyif duyardı. Ayağında çizmeleri, üstünde gecelik entarisiyle odanın içinde amaçsızca dolaşır, konsolun üstündeki aynaya bakar, henüz istediği gibi gürleşmemiş olan bıyıklarını okşar, sonra birden çok acele bir işi varmış gibi telâşla giyinip, kabzası keçi ayağından yapılmış bıçağıyla tabancasını kuşağına sokup terasa çıkardı.

Etekleri sırma işlemeli beyaz örtüyle örtülmüş masanın üstünde küçük çanaklar içinde en aşağı on çeşit reçel, değişik renkleri, kokuları, tatlarıyla dizilir, üç dört cins peynir kalın bir tahta tablanın üstüne yerleştirilirdi. Hepsinin ortasında, bir tahta çanağın içinde tereyağı topağı durur, tereyağı çanağının yanındaki

tahta kının içinde de ince tereyağı bıçağı bulunurdu. O bıçakla tereyağından bir parça alındıktan sonra, bıçak tekrar yerine konurdu. Semaver hemen masanın yanında, burnundan dumanlar tüterek fıkırdardı.

Annesiyle kızkardeşi arkadaki bir peykede otururlar, halayıklar kapının kenarında ayakta beklerlerdi. Hiç kimse kahvaltı sırasında konuşmaz, annesi kaş göz işaretleriyle halayıkların düzenli hizmet etmelerini sağlardı. Babasının yanından hiç ayrılmayan muhafızı Davut Ağa da hemen beyinin arkasında kollarını göğsüne kavuşturup her tehlikeye karşı beyini korumak için tetikte beklerdi.

Masaya babası, kendisi ve kardeşi Ali otururlardı. Babasının çayından ilk yudumu almasıyla birlikte kahvaltıya başlardı. Onlar kahvaltı ederken, gökyüzünün rengi mordan maviye, maviden beyaza dönüşürdü. Yüksek duvarlarla çevrelenmiş geniş avlunun köşesindeki ahırdan kişnemeler duyulur, zaman zaman atları tımar ederken bir türkü tutturan seyislerden birinin kendinden geçip de yükselttiği sesi şöyle bir dalgalandıktan sonra aniden kesiliverdi. Kazak muhafızlar, çapraz fişeklikleri ve kabzaları ışıltılı silâhlarıyla, kahvaltı eden beylerini rahatsız etmemek için sessizce avluda dolaşırlar, bazen aralarından biri önceden verilmiş bir emri yerine getirmek için atına atlayıp, kendisi için açılan geniş kapıdan dörtnala akıp giderdi. Muhafızlarla ailelerinin kaldığı kulübelerin bacalarından ince dumanlar çıkar, sabah ayazından üşür gibi ürpertilerle salınarak yükselip dağların doruklarını saran sislerin arasında eriyip yok olurlardı.

Baharın başladığı günlerde bir sabah, her şey her zaman olduğunca olurken Hüsrev Bey uzanıp tereyağı

bıçağını almış, bir parça tereyağı kesip ekmeğine sür-
dükten sonra, bıçağı kınına koyacağına dalgınlıkla te-
reyağı topağına batırıp bırakmıştı.

Babası bir süre tereyağı topağının üstünde duran
bıçağa hiç sesini çıkarmadan bakmış, sonra kafasını
kaldırıp Hüsrev Bey'e gözlerini dikmiş, yeniden bakış-
larını bıçağa çevirmişti. Beyin bakışlarından herkese
bir korku ve ürperti yayılmış, halayıklar kıpırdamaz ol-
muş, avluda dolaşanlar ne olduğunu anlayamadıkları
bir ürpertiyle oldukları yerde durmuşlardı. Tedirgin-
lik, koyu, yapışkan bir bulut gibi sarmıştı terası.

Bey, oğluna bakmadan,

– O bıçağı kınına koymalıydın, demişti.

O günden sonra Bey, hiç aksatmadan her sabah,
kahvaltının ortasında durup, aynı cümleyi tekrarlama-
yı âdet edinmişti. Her seferinde, hep aynı sözleri söy-
lediğinde, gene aynı korku ve tedirginlik yayılıyordu.
Bir başkasının söylemesi halinde gülünç ve saçma ola-
bilecek bu sıradan cümle, Bey söylediği için her defa-
sında ürkütücü ve yıldırıcı oluyordu.

Sabah kahvaltıları Hüsrev Bey için işkence haline
gelmişti. Babası o cümleyi söyleyene kadar, ne zaman
söyleyecek diye beklemekten yemek yiyemiyor, cümle
söylendikten sonra da öfkesinden yemek yiyecek hali
kalmıyordu.

Töre gereği zaten mesafeli olan ilişkileri, her sa-
bah yinelenen bu tuhaf sahne yüzünden gittikçe soğuk-
laşıyor, Hüsrev Bey babasını kendisine kötülük eden
bir yabancı gibi görmeye başlıyordu. Bu cümle, Hüs-
rev Beyle evde yaşayan insanlar arasında da bir uzak-
lık yaratıyordu. Herkes Hüsrev Bey'e acıyordu. Bu acı-
mayı farkedenden Hüsrev Bey de, insanların kendisine

acımasına tahammül edemediği için sinirleniyor, kendisine acıyanlara kızıyordu. Eğer onlar Hüsrev Bey'e bu kadar acıyıp, onu bir işkencenin kurbanı olarak görmeseler ya da bunu ona sezdirmeselerdi, Hüsrev Bey de bu cümleden bu kadar acı çekmez, bu olaydan bu kadar utanç duymaz, babasına da bu kadar kızmazdı.

Utançla beslenen bu öfke, dağların arasından ağır ağır sürüklenip, önüne gelen her şeyi içine alıp yutan bir buzul gibi bütün soğukluğuyla yavaş yavaş Hüsrev Bey'in içine yayılıyor, onu herkesten uzaklaştırıp yalnızlaştırıyordu. Öfkesini açığa vuramıyor, dağlarda tek başına dolaşarak sürekli aynı cümleyi düşünüyor, içinden babasına cevaplar veriyor, ne kadar haksız olduğunu anlatıyordu, ama ertesi sabah, öfkesi biraz daha artmış olarak kahvaltı masasında başı öne eğik sessizce oturuyordu. Bütün yaşamı bir cümle'nin ucunda asılı kalmış, mutsuz biri olup çıkmıştı.

Bir sabah gene kahvaltı masasında, tabağındaki zeytinleri çatalıyla bir ileri bir geri iterek oyalanırken, babası gene o uğursuz cümleyi, gene aynı anlamsız sesle tekrarlamıştı. Hüsrev Bey, ne yaptığının farkında olmadan, ne yapacağına karar bile vermeden, birden belindeki tabancayı çekerek babasına doğrultup tetiği çekmişti. Babasının arkasında bekleyen Davut Ağa, Hüsrev Bey tetiği çekerken ileri atılıp koluna vurmuş, kurşun da terasın tahta damını delip geçmişti.

Babası, tavandaki deliğe bakıp,

– Bu daha da kötü, demişti.

Hüsrev Bey yerinden fırlayıp, terasın parmaklığının üstünden avluya atlamış, koşarak ahıra girip bir at eğerlemişti. Atın üstüne atlayıp terasın önüne gelmiş,

atın dizginlerini çekip şaha kaldırarak, terasa doğru, "Bana para atın!" diye bağırmıştı.

Babası, kuşağından bir kese çıkarıp fırlatmıştı. Kese yi kapam Hüsrev Bey, atını dört nala kapıya sürmüş, çıkıp gitmişti. On yedi yaşında terkettiği evine de bir daha dönmemiş, ne annesini, ne babasını, ne de kardeşlerini bir daha aramamıştı.

t

ÜÇ

Alt katı kâgir, üst katı ahşap olan bu villayla konak karışımı altıgen binayı, cumhuriyetin ilk yıllarında genç bir tüccar yaptırmış, sonra da o yıllarda İstanbul tüccarları arasında çok moda olan bir şımarıklıkla içinde bir kez bile oturmadan Cemal Paşaya satmıştı. Değişik mimari anlayışların en zevksiz yanlarını birleştirmiş olan evin her yanı gibi merdivenleri de bir tuhaftı, trabzanları eski konaklarda rastlanan oymalı ahşaptan yapılmıştı, basamakları ise ucuz kasaba apartmanlarındaki gibi taşlandı. Nermin, merdivenlerden inerken bu evin özentili zevksizliğinin, içinde oturanların yaşamlarına da aynen yansıdığını, ailede kuşaktan kuşağa geçen, neredeyse köklü bir geleneğe dönüşen görgüsüzlükle, küçük zevkler için azıcık parayı harcamayı bile günah sayarken hiç olmadık işlerde avuç dolusu para harcayan tuhaf cimrilüğün hep bu evin yapısından kaynaklandığını düşünüyordu. San ki Cemal Paşa, başka bir ev almış olsaydı, bu ailenin uzun macerası çok daha başka olacak, büyük teyzesi Müberranım da, annesi de, kendisi de yaşamış olduklarından çok daha başka hayatlar yaşayacaklardı. Bu ailenin bütün kadınlarında görülen o acıklı yalnızlık, hayata ve insanlara karşı duyulan o yabancılık, mesafeli bir nezaketin altında saklanmaya çalışılan acemilik, bu evin dışında yaşayan herkesi küçümsemeye yatkın duran gizli küstahlık ve her türlü eğlenceyle zevki suç belleyip, yaşa-

nılan her sevinçte duyulan suçluluk, sanki bu kadınların ruhuna, bu evin duvarlarından, merdiven altındaki rutubet kokulu sandık odasından, her zaman kabak kalya ve dereotu kokan mutfaktan, salondaki sönük lambalardan, altın yaldızlı elyazmalarından, Cemal Paşanın duvara asılı resmiyle kılıcından sızıyordu.

Cemal Paşa öldükten sonra hiç kimse evin içinde bir değişiklik yapmamış, eşyalara bile dokunmamıştı, yalnızca Nermin'in babası merdivenlere bir yol halısı serdirmiş, iyice eskiyen koltuk takımlarının yüzlerini değiştirmişti. Babasının ölümünden sonra ise her şey olduğu gibi kalmıştı. Merdivenlerdeki halılar çoktan eskimiş, yer yer epriyip, delindi delinecek bir hale gelmişti. Nermin her seferinde halıları değiştirtmeyi düşünüyor ama büyük teyzesinin tepkisinden korktuğundan vazgeçiyordu. Neredeyse elli yıllık frijider marka buzdolabını bile sık sık bozulmasına karşın değiştirmiyorlardı. Nermin bir defasında evin eşyalarını yenilemeyi önermişti ama Müberranım, "Benim sokağa atılacak param yok kızım," deyip konuşmayı kesmişti. Evin eşyalarını olduğu gibi bırakmalarında biraz alışkanlığın, biraz tembelliğin, biraz da cimrilüğün payı vardı, ama asıl alıştıkları eşyaları değiştirmekten duydukları korku onları yeni eşyalar almaktan alıkoyuyordu.

Nermin, merdivenlerden inip salona girdiğinde, Müberranım her zamanki gibi pencerenin kenarındaki koltuğuna oturmuş, kucağında açık bir Kuran-ı Kerim'le, evin önündeki geniş meyve bahçesine bakıyordu. Koyu nefti, bileklerine kadar inen bol ipek bir elbise giymiş, başına da krem rengi ipek bir örtü örtüp uçlarını omuzlarına bırakmıştı. Gençliğinden beri yalnızca ipek giyiyor, vücuduna başka hiçbir kumaşın değ-

mesine tahammül edemiyordu. Bütün iç çamaşırları, sokağa çıkmadığı için hiç giymediği mantosunun astarını bile ipekti. Bütün gün orada oturup meyve ağaçlarına bakar, sürekli olarak ipek entarisinin eteklerini avuçlayıp ovalayarak, hiç kimsenin bilmediği ve bilemeyeceği birşeyler düşünür, ipek hışırtılarıyla birlikte vücudundan gülsuyu, eski sandık ve çürümüş elma kokusu yayılırdı. Arada bir derin derin iç geçirip kucağındaki Kuran'dan bir ayet okur, sonra birden kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle ayağa kalkıp hızla mutfaka gider, "Körolasica gene buzdolabındaki kayısıları yiyordu," diye artık yetmiş yaşına varmış yarı kör evlatlığa küfrederek geri dönerdi. Sinirlendiği zaman, eteklerini daha hızlı ovaladığından ipek hışırtılarıyla birlikte gülsuyu ve eski sandık kokusu da artardı.

Büyük teyzesi, salona giren Nermin'e, ilk kez gördüğü bir yabancıya bakar gibi baktı. Zaten Hüsrev Bey'den başka herkese biraz kuşkuyla, biraz da düşmanca bakar, kimseye güvenmediğini bakışlarıyla belirtir, bu güvensizlikte hem bir ürküntü hem de bir küçümseme olduğu, dudağının kenarındaki belli belirsiz kıvrılmanın da yardımıyla hemen anlaşılırdı.

Nermin teyzesini görünce gene aynı iğrentiyi duydu, o ipek hışırtılarından da, o sandıkta beklemiş elma kokusundan da iğreniyordu, büyük teyzesinin o kokular karmaşası, bir bataklık kokusu halinde çarpıyordu burnuna. Büyük teyzesinin düşmanca, kuşkulu ve tedirgin bakışlarından, çocukluğunda kendisini sanki bir şey çalmasından korkuyormuş gibi gözlemesinden nefret ediyordu. Teyzesiyle her karşılaştığında Nermin de tedirgin oluyor, çocukluğunda içine yerleşen korkuyla eşyalara dokunmaktan çekiniyordu. Yıllar-

dan beri bu evde bir yabancının evinde yaşıyan sığıntı gibi ürkerek ve sıkıntıyla yaşıyor, sık sık başka bir eve taşınmayı düşündüğü halde bütün yaşamını sıkıntıyla geçirdiği bu evi terkedemiyordu.

Teyzesinin karşısındaki koltuğa oturup, koltuğun yanındaki sehpanın üstünde duran gazetelerden birini aldı. Gazeteyi açmadan, teyzesinin soğuk ve düşmanca uyarısını duydu.

– Hüsrev Bey daha o gazeteleri okumadı.

Nermin, gazeteyi yeniden katlayıp yerine bıraktı. Dedesi, sabah gazetelerini kendisinden önce başka birisinin okumasından hoşlanmazdı. Sinirli bir hareketle kalkıp pencerenin önünde durdu. Teyzesinin kendisine baktığını hissediyor, yaşlı kadının nefret dolu bakışları, etleri aşınmış kemikli bir el gibi ensesine dokunuyordu. Birden başını çevirince, Müberranım gözlerini kaçırıp başını önündeki Kuran-ı Kerim'e eğdi. Nermin, teyzesini ürkütmenin keyfiyle pencereye dönüp gülümsedi ve teyzesinin bakışlarının düşmanca dokunuşunu yeniden hissetti.

Biraz sonra, sabah yürüyüşünden dönen Hüsrev Beyin bastonunun sesi duyuldu, Müberranım telâşla toparlanıp doğruldu. Hüsrev Bey, odaya girince hiç kimseye bakmadan doğruca, daha önceden hazırlanmış olan kahvaltı masasına yürüdü. Müberranım, yumuşacık bir sesle her sabah sorduğu soruyu gene sordu:

– Çayı getirsinler mi Hüsrev Bey?

Hüsrev Bey, Müberranımın yüzüne bakmadan, "Evet," dedi. Soruyu kimin sorduğunun bile farkında değilmış gibiydi. Zaten, yalnızca evin içinde değil, koskoca yeryüzünde kendisinden başka birilerinin yaşadığı

ğının farkında değilmış gibi davranırdı, belki gerçekten de farkında değildi. Her gün takım elbisesini giyer, kravatını takar, kahvaltıdan önce bahçede kısa bir yürüyüş yapar, kahvaltıdan sonra da salonda oturup tek tek bütün gazeteleri okurdu.

Müberranım, adımlarını sürüye sürüye mutfığa gitmiş, hizmetçilere çayı getirmeleri için emir veriyordu. Nermin, masanın başında sessizce oturup çayının gelmesini bekleyen dedesine baktı. Kafası pırıl pırıldı, kulaklarının ve ensesinin üstündeki saçlar usturayla tıraş edilmiş, beyaz bıyıkları özenle yukarı kıvrılmıştı. Çoktan doksan yaşını geçen Hüsrev Bey, birçok Kafkasyalı gibi doksan yaşındaki insanları orta yaşlı olarak görüyordu. Bir keresinde babası Nermin'e, Hüsrev Bey'in dedisinin yüz otuz dört yaşında öldüğünü söyleyerek, "Bizim ailede erkekler uzun yaşar," demiş, sonra da kendi söylediklerini yalanlamak ister gibi elli iki yaşında ölmüştü.

Hizmetçi çayı getirince Nermin'le Müberranım da masaya oturdular. Hüsrev Bey ağır ağır iştahla yiyordu. Büyük teyze kibar bir iştahsızlıkla yalnızca çay içiyor, yiyeceklere el sürmüyordu. Nermin, onun herkesten önce kalkıp birşeyler yemiş olduğuna emindi.

Büyük teyze, birden çay bardağını bırakıp,

– O karga gene geldi, dedi.

Hüsrev Bey yavaşça başını kaldırıp baktı, masada kendisinden başkalarının da olduğunu görmekten sıkılmış gibiydi, azarlayan bir sesle,

– Hangi karga? dedi.

– Benim gençliğimde de buradaydı, dedi teyze. Tanıyorum artık onu. Hep bizim bahçeye geliyor, gene geldi, demin camın kenarına kondu.

Nermin elinde olmadan öfkelen-di.

– Kargayı nerden tanıyorsun teyze allahaşkına? Hepsi birbirine benzer.

Büyük teyze ipek eşarbını düzel-tti, duyduğu nefre-ti, bir hoşgörünün altına saklamaya çalıştı.

– Ben tanırım kızım, dedi. Ben tanırım. Sen tanı-mazsın ama ben tanırım. Gençliğimde de böyle pence-renin yanına gelirdi.

Hüsrev Bey yeniden kahvaltısına dönmüş, konuşu-lanları dinlemeden yemeye başlamıştı. Teyze ise ko-nuşmasını sürdürüyordu.

– Allahın bir hikmeti işte, her şey değışti, bu kuş-çağız hiç değışmedi. Beni de bu kuş gömecek allaa-lem. Benden sonra onu tanıyan kimse de kalmaz. Za-vallı kuşçağız... Ben gencecik kızdım, bu kuşçağız böy-le gelirdi, rahmetli anneciğın küçücük bir kızdı o za-manlar. Eyüp Paşanın oğlu beni bahçede dolaşırken görmüş-tü de, annesini görücü göndermişti. Hepsi top-rak oldu şimdi, o zamanlardan bu yana kim kaldı ki?

Hüsrev Bey, gözlerinde müzip gülücüklerle baktı.

– Bu kargalar uzun yaşar Müberranım, dedi. Ama biz kargalardan da uzun yaşadık...

– Yaşadık da ne oldu Hüsrev Bey? Vakitlice git-mek varmış... Allahın gücüne gitmesin ama bizi bu ka-dar yaşatacak ne vardı, böyle elden ayaktan düşürüp, sefil edecek ne vardı?

Büyük teyze, başörtüsünün ucuyla, nemlenen göz-lerini sildi. Nermin sesindeki kızgınlığı saklayamadan,

– Maşallah turp gibisin teyze, dedi. Sen daha çok karga gömersin.

– Benim zamanımda böyle miydi, sevgi vardı o za-manlar, saygı vardı. Yaşlılara hürmet vardı, biz baba-

mızın yanında başımızı yerden kaldıramazdık. Benim elime bir gün erkek eli değmedi, günah nedir bilirdik biz. Şimdikiler gibi değildik. İsteyenim olmadı mı, çok oldu, ama ben hiçbirine bakmadım.

– Baksaydın teyzeciğim, baksaydın da şimdi böyle pişman olmasaydın.

Teyzesinin sesi sinirden çatallaştı, Hüsrev Bey konuşmalara aldırmadan yemeğini sürdürüyordu.

– Ben hiç de pişman değilim kızım, hiç de pişman değilim. Bende Allah korkusu var, ben senin gibi değilim, o erkekten o erkeğe... Ama ruzümahşerde bunun hesabını sana soracaklar... Cebrail Aleyhisselam borusunu öttürdüğünde ben yerimden rahat kalkacağım, sen, beni niye uyandırdınız diye soracaksın meleklerle...

Teyze birden kendini mahşer gününün telâşına kaptırdı.

– Bütün insaniyet büyük bir meydanda toplanacak, her din peygamberinin arkasında birikecek. Bir bakacaklar ki bir güruh, bayraklarla davullarla dümbelleklerle, sevinçle güle oynaya geliyor, gelenlerin ucu bucağı gözükmüyor, böylece birikecekler. Hazreti İsa, o zaman soracak, ya Cebrail diyecek, bu gelenler kimdir, kimin nesidir. Cebrail Aleyhisselam, ya İsa diyecek, bu Muhammed Efendimizin peşinden gidenlerdir, Hazreti İsa, ya Cebrail diyecek, ben de Hazreti Muhammed'in müminlerine katılabilir miyim, Cebrail Aleyhisselam, ya İsa diyecek, efendimizden izin iste, inşallah izin verirlerse sen de katılırsın. Hazreti İsa bize katılacak, ama senin gibi olanlar, erkekten erkeğe dolaşanlar, ayrı kalacaksınız, orada her şeyin hesabını soracaklar, güzel kokular, erkekler kurtarmayacaklar

seni, cehennem melekleri saçlarından sürükleyerek götürüp, kara katrandan cehennem alevlerinin arasına atacaktılar, orada yanacaksın, yanacaksın ama tükenmeyeceksin, pişman olacaksın ama iş işten geçmiş olacak, inşallah ben cennette olacağım, yeşillikler içinde, güzel oğlanlar, güzel kızlar, orada herkes genç olacak, en güzel çağında olacak, herkes istediğini yapacak, yeşil çayırların arasında kevser ırmakları akacak. İnananlar, bu dünyada acı çekenler, şeytanın iğvasına kapılmayanlar, orada en güzel zevkleri yaşayacaklar. Ama inanmayanlar, alevler içinde yanacaklar.

Hüsrev Bey,

– Peki kargalar ne olacak? dedi.

Hüsrev Beyin sorusu, Nermin'i teyzesinden daha fazla şaşırtmıştı. Dedesinden böyle bir soru beklemiyordu. Hüsrev Bey ise iki kadının şaşkınlığına hiç aldırmadan kalkıp köşedeki büyük koltuğa oturdu. Sanki soruyu soran o değildi.

Teyze, Hüsrev Bey'i hemen gözlerinin önünde cehenneme götüreceklermiş gibi telâşlandı.

– Hüsrev Bey, tövbe deyin, böyle şeyler şakaya gelmez efendim. Siz gün görmüş adamsınız efendim, neden torununuza uyuyorsunuz. O zaten yolunu seçmiş, gidiyor. Bu yaşta, biz cennetimizi düşünmeliyiz. Neuzibillah, insan kâfir olur...

Büyük teyze, Hüsrev Bey günaha giriyor diye gerçekten üzüлüp korkmuştu. Terleyen avuçlarıyla eteklerini hışır hışır avuçlayıp duruyordu. Vücudundan yayılan gülsuyu, eski sandık ve çürümüş elma kokusu daha da yoğunlaşmıştı.

Hüsrev Bey, teyzenin şefkatli sesinden ve birden ortaya çıkan yakınlığından sıkıldı. Soğuk ve mesafeli

bir sesle,

– Siz telâş buyurmayın Müberranım, dedi. Yukardaki, benim nereye gideceğime çoktan karar vermiştir, öyle kolay kolay da bundan sonra kararını değiştirmez... Acaba benim kahvemi yaptılar mı?

– Ben bakarım şimdi.

Büyük teyze, pörsük ve hantal gövdesini zorlukla taşıyan ince bacaklarının üstünde iki yana sallanarak, ipek hışırtıları içinde ayaklarını sürüye sürüye elinden geldiğince hızla mutfığa doğru yürüdü.

Hüsrev Bey, kafasını çevirmiş dışarıya bakıyordu. Bacak bacak üstüne atmış, gazetelerini kucağına yerleştirmişti.

Geniş koltukta rahat bir güvenle oturuyordu. Şık elbiseleri, çıplak kafası ve uçları yukarıya burulmuş beyaz bıyıklarıyla gülünç bir hali vardı ama aynı zamanda şaşırtıcı bir şekilde etkileyiciydi de.

Nermin bir yandan çayını içerken bir yandan da dedesini gözlüyordu. Bu yaşlı insana karşı içinde hiç sevgi yoktu, hiçbir zaman da olmamıştı zaten. Onu daima soğuk, alaycı, bencil ve uzak bulmuştu. Çocukluktan bu yana dedesi hakkında anlatılanlar kadar, dedesinin yabancı ve sevgisiz tutumu da onu sevme-
mesinde rol oynamıştı. Ondan hep çekinmiş, azarlanmaktan, itilmekten korkmuş, sonunda da onu gülünç bulmaya başlamıştı, ama onu gülünç bulması ondan duyduğu korkuyu azaltmamıştı. Onu hem küçümsüyor hem de ondan çekiniyordu. Uzun zamandan beri de onu yok sayıyordu, hiçbir zaman, çocukluğu da dahil, yaşamında önemli bir yeri olmamıştı dedesinin.

Bu sabah, birden dünyadaki en yakını olan bu adam dikkatini çekmişti. Bir an sokulmak, unutulmuş

bir çocuklukta boş kalmış bir yeri doldurmak, bir dedesi, bir yakını olduğunu hissetmek istedi.

Merakından çok bir laf kapısı açmak için,
– Babam nasıl bir adamdı dede? dedi.

Hüsrev Bey dalmış gibiydi. Cevap vermedi. Nermin bir süre bekledi. Dedesinin duymadığına karar verip sorusunu yineleyeceği sırada dedesi başını bile çevirmeden, güvenli bir sesle,

– Budalanın biriydi, dedi.

Sonra da artık lafı uzatmak istemediğini göstermek ister gibi kucağındaki gazeteyi alıp okumaya başladı.

DÖRT

Bir Buda ayinindeymiş gibi karşılıklı oturmuşlar, hiç konuşmadan birbirlerinin vücutlarına bakıyorlardı. Bakışları sabitleşmiş, dudakları aralanmış, burun delikleri kabarmış, hafifçe öne eğik sırtları avcı kedilerinkiler gibi gerginleşmişti. Haluk'un büyüyen gözbebekleri Nermin'i yutmaya hazırlanan derin ve karanlık iki kuyu gibiydi, Nermin'in gözleri ise kısılıp çekikleşmişti.

Nermin, Haluk'un yüzüne bakarak eteklerini yukarı doğru çekti. Güçlü ve diri bacakları, Nermin'in vücudundan bağımsız iki canlı gibi bütün çıplaklığıyla çıktı eteklerinin altından. Yuvarlak dizkapaklarının üstünden başlayan, güneşle iyice sararmış ayva tüyleri kendi çıplaklığından ürpermişti.

Kalkıp Haluk'a sarılmak istediği halde kendini tutuyor, istek bir yandan mahmuzlayıp bir yandan gemini kastığı güçlü bir at gibi gittikçe daha azgınlaşıp ileri atılmak için çırpınıyordu. Ne kadar geç bırakırsa o kadar hızlı ileri atılıp, o kadar hızlı koşacağını deneyimleriyle bildiğinden bacaklarının arasında hissettiği azgın atı gittikçe daha güçlü mahmuzlayıp daha sıkı tutuyordu.

Bekledikçe Haluk'un isteğinin daha artacağını da biliyordu, karşılıklı iki ayna gibi bedenlerindeki isteği birbirlerine yansıtıp çoğaltıyorlardı. İstekleri, birbirine çarptıkça alevlenip büyüyor, kızgınlığı ve yakıcılığı

artıyor, bütün kaslarının, sinirlerinin, hücrelerinin bu alevle kavrulduğunu hissediyorlardı. Hareketsiz geçen her saniye, bu aleve atılmış iri dallar gibi kıvılcımların savrulup, ateşlerin yükselmesini sağlıyordu.

Haluk, dudaklarının arasından değil de sanki gövdesinin içinden çıkıyormuş gibi boğuk bir sesle neredeyse yalvararak mırıldandı.

– Eteklerini biraz daha yukarı çeksene.

Nermin, eteklerini kasıklarının üstüne, ta karnına kadar sıvayıp çekti. Bacaklarının kasıklarıyla birleştiği yerdeki incecik, yuvarlak ve çıldırtıcı çizgilerle, bir avuç beyaz dantel ve dantellerin arasından bir tutam siyah çiçek gibi fışkıran kara kıvrıcık tüyler gözüktü.

Haluk'u çıldırdan Nermin'in bacakları, kasıkları, kıvrıcık kara tüyleri değildi, Nermin'in eteklerini sıvayıp her yanını sereserpe hiç utanmadan ortaya koyan hareketindeki bayağılıktı. Nermin de Haluk'un bu bayağılıktan duyduğu zevkten etkileniyordu. İkisi için de zevk, bir bayağılık bataklığının dibindeki bir define gibiydi, ona ulaşmak için bayağılığın içine dalmaları, daha derine, inebildikleri kadar derine inmeleri gerektiğini biliyorlardı ve o bayağılığın içine yaşamlarında başka hiçbir zaman duymadıkları bir tutkuyla dalıyorlardı. Her sevişmelerinde daha bayağılaşıp, daha adi, daha ahlaksız olmanın yollarını, aşığılanmanın, kirlenmenin insan etinde yarattığı o garip, anlaşılmaz ve vazgeçilmez zevki, o zevki aramanın yarattığı arzunun her anını dolu dolu yaşayarak arıyorlardı.

Perdeleri çekik odanın masalsı loşluğu içinde Nermin yavaşça ayağa kalktı, daha hızlı hareket etmek için titreyen parmaklarıyla, ağır ağır bluzunun düğmelerini çözmeye koyuldu. Düğmelerini çözdükten sonra

bluzunu çıkarıp, ellerini sırtına doğru götürüp, sütyeninin kopçalarını tuttu, bir an öyle durdu, sonra kopçaları açtı. Sütyeninin askılarından birini omuzundan aşağıya kaydırıp, sonra öbür askıyı da çıkardı. Askılarından kurtulan sütyenini iki eliyle göğüslerinin üstüne bastırdı. Ellerini birden iki yana açiverince sütyen göğüslerinden aşağıya kaydı.

Çıplak kalan göğüsleri bir an üşüdü, bir ürperti dolaştı teninde. Vücudunun üst yanı şimdi çırpılçıplaktı. Etinin beyazlığı, dolgun ve iri memeleriyle birlikte odayı aydınlattı. Kendi vücudunun ve çıplaklığının farkındaydı. Bu çıplaklığının seyredildiğini de biliyordu, zaten seyredilsin diye soyunuyor, bir erkeğin kendine bakmasından, kendisini seyretmesinden hoşlanıyordu.

Üst tarafının çıplaklığına karşı belden aşağısı tamamıyla giyinikti. Yarı çıplak yarı giyinik vücudunu daha ahlaksızca, daha bayağı ve daha tahrik edici buluyordu. Memelerine dikilen Haluk'un kapkara kesilmiş gözlerine baktı, bu bakışlar tamamen kendisine aitti, Haluk kendisinden başka hiç kimseye böyle bakamayacaktı, bu bakışları Nermin'den başka hiç kimse görmeyecekti.

Eteğinin fermuarını çekti. Fermuarın açılırken çıkarttığı tırtıllı ses kızışmış etinin içine dalga dalga yayıldı, kasıklarının kasıldığını, bacaklarının arasında bir sıcaklığın yandığını, içinin kamaştığını hissetti. Artık gemini koparıp gitmek isteyen bacaklarının arasındaki o azgın isteği daha fazla tutamayacağını her an biraz daha hissediyordu. Vücudu, kendine dokunulmasını, okşanılmasını istiyor, yer yer ürpertilerle, yanmalarla titriyor, istek önüne geçilmez bir çılgınlığa dönüşüyordu. Kişiliği, zevkleri, düşünceleri, korkuları eti-

nin içindeki çıldırmış alevlerin kızgınlığı içinde eriyip yanarak yok oluyor, geriye yalnızca karşısındaki erkekle kaynaşmak isteyen çıplak ve azgın kadın eti kalıyordu.

Nermin için artık dünya bir erkek bedenine dönüşmüştü, bütün yaşam o anda canlı, sıcak ve diri bir etti, onun dışında hiçbir canlı, hiçbir varlık kalmamıştı.

Haluk'a doğru yürüdü. İki ateş dalgası gibi yapıştılar birbirlerine. Nermin'in göğüslerini hoyratça kavrayan Haluk, boynunu dişlerken, her zaman sorduğu soruyu gene sordu.

– Sen benim neyimsin?

– Orospunum.

Kendini biraz geriye çeken Haluk, Nermin'in yüzüne bir tokat attı.

Tokatın sesi, bir erkeğin bir kadını tokatlamasındaki o ahlaksızca bayağılığı hatırlatan şakırtı, ikisinin etini de kamaştırdı. Nermin acıdan değil ama tokatlanmanın yarattığı aşağılanmadan, başka hiçbir şeyden almadığı bir haz alıyordu. İnleyerek yeniden beklenen cevabını verdi.

– Ben senin oruspunum.

BEŞ

Kurşuni bulutlar kentin üstüne doğru kabarıyordu. Yollardaki ağaçların yapraklarına biriken tozlar iyice grileşmiş, yapışkan sıcaklık bulutların baskısıyla daha da artmıştı. Hiçbir şey kıpırdamıyordu.

Hüseyin El-Riyad, sedirin üstüne oturmuş sigara sarıyordu. Hareketlerinde, genç ve çelimsiz vücudunun aksine bir bilmişlik, anlaşılmaz bir yaşlılık vardı. Hemen yanında, sedirin üstünde sigara tabakasıyla tabancası duruyordu. Sıcak, her şeyi olduğu gibi tabancayla sigara tabakasını da anlamsızlaştırmıştı. Açık pencerelerden içeri hava girmiyordu sanki.

El-Riyad, tekdüze bir sesle,
– Fırtına çıkacak, dedi.

Hüsrev Bey, pencereden dışarı baktı. Hava kararıyordu. Uzaklarda bir şimşek çaktı, şimşeğin pırıltısı sıcağın içinde eriyip yok oldu. Hüsrev Bey, gökgürültüsünü duymayı bekledi ama gürültü duyulmadı.

El-Riyad, o sabah kentin merkezindeki sıra sıra kahvelerin önündeki kaldırıma atılmış alçak taburelerden birine oturmuş, tam yarım saat beklemişti. Sonunda Fransız konsolosluğunun bekçisi ikircikli adımlarla tozlu ağaçlardan birinin arkasından çıkıp gelmişti.

– Bu gece tamam, demişti.

Hüsrev Bey, hazır sigaralarından birini yaktı. Sigaranın dumanı bile ıslak ve yapışkandı. Tam karşısında bağdaş kurup oturan Ragıp Bey, yeleşinin cebinden

saatini çıkarıp baktı. Hüsrev Bey, onun İzmirli olduğunu biliyordu, bildiği de o kadardı zaten. Kimse saati sormadı. Ragıp Bey saati yeniden cebine koymadan bir süre elinde tuttu, sonra bir kere daha bakıp cebine yerleştirdi.

Birden bir pıtırta başladı, üçü birden soluklarını tutup yavaşça dikildiler. Aniden pıtırta gürültülü bir şakırtıya dönüştü, yağmur sıcaklığın ağırlığını parçalayarak yağıyor, şimşekler çakıp birbiri ardınca gökgörültüleri patlıyordu. Palmiye ağaçlarının yaprakları, dallarından kopacak gibi havaya savruluyor, üstlerindeki toz, yağmurla birlikte çamura dönüşüp yola akıyordu. Yollar küçücük gölcüklerle bir anda bataklığa dönmüştü. Odaya bir serinlik ve yağmur kokusu geliyordu şimdi.

Karanlık, onlar farkına varmadan bastırmıştı. Üç köşede üç sigara parıltısı gözüküyordu yalnızca. Küçük kızıl pırıltılar aynı anda parlayıp aynı anda sönükleşiyor, şimşeklerin fosforlu kesik aydınlığı, yüzlerini olduğundan daha sarı göstererek çakıp çakıp kayboluyordu.

Hüsrev Beyi Bağdat'tan göndermişlerdi Şam'a. Bu tozlu kentte, neyi beklediğini bilmeden beklemiş, ama beklemekten rahatsız olmamıştı. Yalnızca, burada, bu korkunç sıcakta zamanın başka yerlerde olduğundan daha yavaş geçtiğini, bazen tümünden yok olduğunu hissetmiş, buna da aldırmamıştı. Evden ayrıldığından bu yana üstüne her şeyini kumarda kaybetmiş kalender bir kumarbazın aldırılmazlığı sinmiş, duyguları oldukça törpülenip körleşmiş, buna karşılık şehveti alabildiğine artmıştı. Avuç içine saklanan küçük kadehlerden rakı içip, etine dolgun altın dişli azgın Arap

orospularıyla âlem yapmaya merak salmıştı. Saldırgan şehveti, bütün canlılığına karşın gene de anlaşılmaz bir şekilde bir ölünün şehvetiydi. Kendisi belki farkında değildi ama içten içe öldüğüne inanıyordu. Her gün, çok yakında, belki biraz sonra birşeylerin biteceğini bekleyerek yaşıyor, neyin bitmesini beklediğini de anlamıyor, içine sinmiş, etine karışmış bu bekleyişin herkeste bulunan bir duygu olduğunu sanıyor, birşeyler bitene kadar mümkün olduğunca çok şey kapmak için de önüne çıkan her maceraya gözü kapalı giriyordu. Yaşamın her anı onun için fazladan yaşanan bir andı, kendi yaşamını olmaması gerektiği halde olan bir şey sanıyordu; kesinlikle söylemek mümkün değildi ama, galiba bir an önce bitmesini de için için istiyordu.

Yağmur hızlanmıştı. Fırtınanın huysuz uğultusu, gecenin karanlığını artırıyordu.

El Riyad,

– Şam'da çocukluğumdan beri ilk defa fırtına görüyorum, dedi. Allahın bir lütfu işte...

Sesinde, kabahatini gizlemeye çalışan bir çocuğun arsız, biraz da korkak gülümsemesi vardı. Kimse cevap vermedi. Hepsi de içlerinden, "Birazdan gideriz," diyorlardı. Sokaklar bomboştu. İnsanlar evlerine kapanıp, kenti kendi istekleriyle fırtınaya teslim etmişlerdi.

Ragıp Bey, çakmağını çakıp, cebinden çıkardığı saate tutarak baktı. Sanki gördüğünü anlamıyormuş gibi uzun uzun bakıyordu. Karanlığın içinde, elinde vücudunun yalnızca bir bölümünü aydınlatan çakmağıyla, vücudunun bir parçasını kaybetmiş korkunç bir yaratığa benziyordu. Birden bir şimşek çaktı, odaya do-

lan ozon kokulu beyaz ışık üç genci de, elbiseler giymiş üç heykel gibi dondurdu. Ragıp Beyin elinde çakmak hâlâ yanıyordu. Saatini sıkı sıkıya tutmuştu. Korkunç bir gökgürültüsüyle birlikte oda yeniden kararınca, üçü de şöyle bir kıpırdanıp yerlerine yerleştiler.

Bir süre sonra El-Riyad,

– Hadi gidelim, dedi. Vakittir...

Üçü birden kalktılar. El-Riyad, elyordamıyla aranarak, sedirin üstündeki tabakasıyla tabancasını bulup kuşağına soktu. Oldukları gibi, üstlerine bir şey almadan çıktılar dışarı. Daha sokağın ortasına varmadan sıırıslıklam oldular, ayakkabılarının içi su doldu. Her adımda ayakları çamura gömölüyordu. Zaman zaman, yollarda biriken sular bileklerine kadar çıkıyordu. Mahalle bekçileri de, devriyeler de sokaklardan çekilmişlerdi.

Ragıp Bey,

– Akıllı olan evinden çıkmaz bu havada, dedi.

Fransız Konsolosluguna yaklaştıkları sırada yağmur daha da arttı. Konsolosluk bahçesinin kalın duvarına varınca, arka tarafa döndüler. El-Riyad öne geçmişti. Birbirlerine sokularak duvarın dibinden yürüdüler.

El-Riyad, dişlerinin arasından mırıldandı:

– Allah vere de herif yağmuru görüp sıvışmasa.

Küçük bir tahta kapının önünde durdular. Kapı, duvarın içine gömölüp kaybolmuş gibiydi. Üçü birden kapının önünde durunca, yol boyunca alışıp duymaz oldukları yağmur sesini yeniden duydular. İri damlalar balçığa dönen yola vurdukça yapışkan bir ses çıkarıyordu. Hüsrev Bey, iri memeli dansözlerin zil sesini hatırladı.

Küçük kapı açıldı. Kısa boylu, kambur bir adam, elinde üstü muşambayla kapanmış, ön tarafı açık bir fener tutuyordu. Kamburun görüntüsü, yağmur damlalarının arasında bir yaklaşıp bir uzaklaşıyordu. Kalın, aba bir paltoyu pelerin gibi kafasının üstüne atmıştı.

Aralık kapıdan birer birer içeri girdiler. Kambur bekçi kapıyı kapattı, ama kilitlemedi. Çiçek tarhlarının arasından dolaşan, taş döşeli küçük bir bahçe yolundan yürümeye başladılar.

Meyve ağaçlarından oluşan küçük bir koruluğa girdiler. Bekçi durup feneri söndürdü. Yağmurun sesini duyuyorlardı, ama ağaçlar damlalara engel olduğundan durdukları yer kupkuruydu. Ağaçlarının altına girdiklerinden yağmur bulutlarının o belli belirsiz sinsi aydınlığı da kaybolmuştu. Birbirlerini bile göremiyorlardı.

Korudan çıkınca yağmurla karşılaştılar. Elbiselerinin ıslaklığını pis bir ürpertiyle hissettiler. Şimdi az ötedeki binayı hayal meyal seçebiliyorlardı. Bina karanlığın içinde, çevresinden daha yoğun bir karanlıkla ayrılıyor, karanlığın içinde karanlık bir leke gibi duruyordu. Çakıllı bir yoldan binaya doğru ilerlediler. Çakılların sesi, düşmanca çıtırtılarla yağmurun hışırtısına karışıyordu.

Binanın yanına gelince bekçi fısıldadı:

– Birbirinizin eteğine tutuşun.

Birbirlerinin ceketlerinin eteklerinden tuttular. Üç basamak indikten sonra küçük bir kapıdan binaya girdiler. Taş döşeli geniş, boş bir sofadan geçtiklerini Hüsrev Bey duvarlarda çınlayan adım seslerinden anladı. Seslerin yankılanmasından ürkerek taşlara daha usul basmaya başladılar. İçeri girdikleri halde bekçi

elindeki feneri yakmaya aştı.

Kambur gene fısıldadı:

– Merdivenlere dikkat edin.

Merdivenleri çıkmaya başladılar. Çıktıkça, binaya girdiklerinde duydukları rutubetli ahşap kokusu, yerini halı, kumaş ve sıcaklığın kokusuna bırakıyordu.

Merdivenler bitince uzun dar bir koridora girdiler. Koridorun sonundaki sönük aydınlık, koridoru olduğundan daha uzun gösteriyordu. Duvarlara karşılıklı resimler asılmıştı. Bazen resimlerden birinde, yüzü parlak renklerle çizilmiş bir kadının çizgileri farkediliyordu. Bu yüzler, beyaz bir duman gibi yanlarından geçerken şöyle bir belirip sonra kayboluyordu.

Bekçi sol yanda ağır bir kapıyı açtı. Hepsi içeri girdikten sonra kapıyı kapattı. Yeniden yoğun bir karanlığın içinde kaldılar. Kambur, elindeki feneri yakıp yere koydu. Yerdeki geniş İran halısının çizgileri, karanlıktan sonra birden, yanan ışıkla kamaşan gözlerinin önünde önce birbirine karıştı, sonra yerli yerine oturdu. Fener, üç yanı kapalı olduğu için yalnız bir yanı aydınlatıyordu. Duvarda büyük bir tablo asılıydı. Frak giymiş bir adam, bir elinde silindir şapkasını tutuyor, öbür eliyle de bastonuna yaslanıyordu. Yüzünde otoriter bir ifade vardı, ama derinlerde bir hüznün bulutçuğu da dolaştırmıştı ressam.

Odanın ön bahçeye bakan geniş pencerelerindeki, uçları püsküllü bordo kadife perdeler sonuna kadar çekilip kapatılmıştı. Pencerenin önünde bomboş uzun bir masa vardı. Tam köşede ise bir Fransız bayrağı sarılı olarak duruyordu.

El-Riyad bekçiye döndü.

– Evde kimse var mı?

– Konsolos bu sabah İstanbul’a gitti. Evde konsolosun kâtibiyle bir hizmetçi var, ama onlar da öğleden beri içiyorlar. Yukarıda birlikte sızdılar.

Ragıp Bey birden sinirlendi.

– Be adam, bizi ne diye karanlığın içinde dolaştırıp durdun öyleyse?

– Neme lazım beyim, dedi bekçi. Biz eşeğimizi sağlam kazığa bağlayalım da... Hadi elinizi çabuk tutun.

Bekçi, gidip büyük resmin altında bir yere dokununca, duvardaki lambri kaplamanın altından bir bölüm kapak gibi açıldı. Yeşil boyalı büyük demir bir kasa gözüktü. Kambur, cebinden büyük bir anahtar çıkartıp El-Riyad’a verdi.

– İçinden istediklerini al.

Hüsrev Bey, her ihtimale karşı kapının yanına gidip duvara dayandı. Ragıp Bey, perdeleri aralayıp dışarı bakmaya başladı. Yağmur devam ediyordu. El-Riyad feneri alıp kasanın önüne çömeldi. Şimdi iyice loşlaşan odanın içinde kasanın yeşil boyası pırıl pırıl parlıyordu. El-Riyad kasayı açtı. Kasada üç dosya, iki de torba duruyordu. Hızlı hızlı dosyaları karıştırmaya başladı. Dosyalardan birinin içinden bir kâğıt çekti.

– Hah, işte bu, dedi sevinçle.

Feneri iyice yaklaştırıp kâğıdı okumaya başladı. Okudukça bir yandan da "Vay canına, vay canına," diye söyleniyordu. Kâğıtta, Osmanlı Meclis-i Mebusan’ındaki casusların listesi yazılıydı. Bu liste sayesinde, epeyce adam asılacak, bir o kadarı da sürgüne gidecek, İstanbul’daki Fransız casus teşkilatı tarihinin en ağır darbelerinden birini yiyecekti.

El-Riyad elindeki kâğıdı şaşkınlıkla okurken, bir-

den odanın kapısı ardına kadar açıldı. Saçları darma-
dağın, uzun boylu sıska bir adam top gibi daldı içeri.
Sırtında bir fanila vardı, bacaklarına siyah bir panto-
lon geçirmişti. Ayakları çıplaktı. Elinde kocaman bir
tabanca tutuyordu.

Adam, El-Riyad'a bakarak, Fransızca birşeyler
söyledi. Dilinin dolaşmasından sarhoş olduğu anlaşılı-
yordu. Zaten ayakta bir öne bir arkaya sallanıyordu.

Hüsrev Bey, acele etmeden adamın arkasından
yaklaştı. Birden sol eliyle adamın ağzını kapayıp, sağ
elindeki keçi ayağından kabzalı bıçağını belkemiğinin
yanından soktu. Bıçak, kemiğe sürünüp şöyle bir zor-
landıktan sonra sapına kadar gömüldü adamın vücu-
duna. Hüsrev Bey, adamın ağzından elini çekmeden,
bıçağı etin içinde iyice kanırttı. Sonra kanırta kanırta
çekti. Bıçağı çıkarıp adamı bıraktı. Adam, tok bir ses-
le dizlerinin üstüne düştü, sonra boylu boyunca uza-
nıp kaldı.

Hüsrev Bey, bıçağını adamın fanilasına silip, yeni-
den kınına yerleştirdi. El-Riyad, yere düşen adama
baktıktan sonra dosyalardaki öbür kâğıtları son bir
kez karıştırdı, elindeki listeyi cebine koydu.

Kambur bekçi, ölen adamın yanına çöküp, yüzü-
ne baktı.

– Allah kahretsin, öldü herif. Bu hiç hesapta yok-
tu. Neyse, hadi çabuk gidin buradan, ben bunu daha
sonra hallederim.

El-Riyad, kasayı kilitleyip anahtarı kambur bekçi-
ye verdi. Feneri söndürüp odadan çıktılar, geldikleri
yollardan geri döndüler. Bahçe kapısından çıkarken
El-Riyad, kambura bir kese verdi.

– Sen de uzaklaş istersen buralardan.

Bekçi cevap vermeden aceleyle arkalarından kapıyı kapadı. Yağmur dinmişti. Bulutlar hızla kuzeye doğru kayıyordu. Bulutların arasından yer yer ayışığı sızmaya başlamıştı.

El-Riyad,

– Sonra görüşürüz, deyip ayrıldı yanlarından. Cebinde casusların listesi, Teşkilât-ı Mahsusa'nın Şam müfettişiyle buluşmaya gidiyordu. O akşam İstanbul'a bir kurye gönderilecek, İttihat Terakki liderlerine casusların listesi derhal ulaştırılacaktı.

Ragıp Bey'le Hüsrev Bey bir süre sessizce yürüdükten sonra hiç konuşmadan el sıkışıp ayrıldılar. Hüsrev Bey, bıyıklarının altından bir türkü mırıldanarak orospularına kavuşmak üzere kentin dış mahallelerinin yolunu tuttu.

ALTI

İpek etekliğini avuçlarının içinde ovuşturarak anlatıyordu:

– Hazreti peygamber, bir sabah birden yerinden kalkıp evinden çıktı, bazen böyle birden bir yere konuk gidermiş, onun gittiği eve de önceden biri koşup müjdeyi verirmiş, peygamber hazretleri size geliyor diye; o sabah da öyle çıkmış yola, hemen koşmuşlar, gideceği yere haber vermişler, adam sevinmiş, kapılara kadar çıkıp beklemeye başlamış. Peygamber efendimiz de yanında dostlarıyla adamın evine doğru yürüyormuş, ama o mübarek yakışıklı yüzünde, çok güzel, yakışıklı adammış peygamber efendimiz, öyle bir öfke, bir celal, hiç kimseyle konuşmuyormuş, belli ki bir şeye kızmış. Misafir gittiği adamın evine gelmişler, adam kapılardan karşılamış peygamber efendimizi, ama efendimizde hiç yumuşama yok, "Sana gelmedim," demiş adama, adam şaşırmış tabii, efendimiz girmiş kapıdan avluya, avlu da avlu, kocaman serin bir avlu, "Üvey kızın Hilal'e geldim," demiş. Adam bir telâşlanmış, binbir dil dökmüş artık içeri girsin diye, peygamber efendimiz cevap bile vermemiş, doğru ahırlara yürümüş. Meğerse adam, üvey kızını dövüp, bir gece önce ahıra kapatmış, efendimiz de rüyasında görmüş bunu.

Mahallenin on bir, on iki yaşındaki bütün oğlan çocukları, önlerinde bir pasta tabağı, büyük teyzeyi

dinliyorlardı. Büyük teyze de entarisinin eteklerini hısr hısr ovuşturarak anlatıyordu.

– Efendime söyleyeyim, peygamber efendimiz açmış ahırın kapısını, Hilal içerde yatıyor, üstü başı yırtılmış, dayaktan her yeri göğermiş, mosmor olmuş. Zavallı kız samanların üstünde ağlıyor. Hilal de Hilal ama, ayparçası gibi, öyle güzel bir kız. Peygamber efendimizin o gül cemalini görünce, öyle heybetli, yakışıklı bir halde karşısında bulunca, Hilal susuvermiş. Peygamber efendimiz, "Herkes çekilsin," buyurmuşlar. "Ben Hilal Hanımla yalnız görüşeceğim." Herkes çekilmiş hemen, efendimiz ahırın kapısını kapatmış. Yavaşça Hilal Hanıma yaklaşmış, ellerinden tutup yanına oturmuş. Hilal Hanımın göğermiş yerlerini mübarek dudaklarıyla öpmeye başlamış, mis kokulu mübarek sakalı, öperken Hilal Hanımın tenine değiyormuş. Allahın bir hikmeti, efendimiz öptükçe o morluklar geçiyormuş. Bir yandan Hilal Hanımın boynunu, gerdanını, omuzlarını öperken, bir yandan da güçlü, mübarek elleriyle vücudunu şöyle ağır ağır yukarıdan aşağıya sıvazlıyormuş. Hilal Hanım, gözlerini kapatmış, o mübarek dudakların, mis kokulu sakalın omuzlarında, gerdanında dolaşmasıyla, o güçlü ellerin vücudunu ağır ağır sıvazlamasıyla kendinden geçiyormuş, efendimizin güçlü, erkek elleriyle ovaladığı vücudunda ağrı sızı kalmıyormuş. Artık, ilahi bir zevkle kendinden geçmiş Hilal Hanım, sanki ruhu gökyüzüne yükselmiş, daha bir gençleşip güzelleşmiş, yanakları al al olmuş, gözleri parıldamış, her yanlarına bir tazelik, bir teravet gelmiş, samanların üstünde ulviyete erişmiş. Peygamber efendimiz gittikten sonra da günlerce çıkamamış ahırdan, orada öyle yatmış...

YEDİ

Odanın duvarlarını çepeçevre kaplayan kütüphanenin raflarını dolduran kitaplardan yıllar yılı sızarak artık odaya sinmiş olan eski kâğıt kokusu sanki her şeyi hafifçe sarartıp eskitiyordu. Odadaki tek koltuğa ayaklarını altına toplayarak oturmuş olan Nermin, pencereden kül rengi gökyüzüne bakıyor, havanın kımtısız donukluğu da, odanın durgun görüntüsünü tamamlıyordu.

Haluk çalışma masasının başına oturmuş, karşısındaki kitaplara bakarak usul usul daktilosunun tuşlarını okşuyor, yazmaya hazırlandığı bölümü düşünüyor. Kül tablasında unuttuğu sigaranın dumanı yorgun bir salıntıyla yükseldikten sonra genişliyor, havada asılı kalıyor, kitap kokusuna tütün kokusu da karışıyor.

Odanın ılık durgunluğu içinde koltuğuna gömülen Nermin, mutluluk değilse bile bir rahatlık duyuyor, hiçbir şey bitmeyecek ve hiçbir şey başlamayacak duygusu uyandıran eski kitap kokuları arasında kendini güvende hissediyordu. Haluk'un yüzündeki, yalnızca bu odadayken ve yazı yazarken görülen biraz yorgun, biraz yalnız, bir çocuğu değil de tuhaf bir şekilde çocukluğu anımsatan ifade de, bu odanın Nermin'de yarattığı sakinleştirici etkiyi artırıyordu. Haluk'u burada nedense çok güçsüz görüyor, onu koruma, ona sarılıp göğsünde saklama isteği, bir şefkat duygusu yaratıyor-

du. Gidip saçlarını okşamak istiyordu. Ama yerinden kımıldamıyordu. Kımıldadığı anda kendi hareketinin her şeyi kımılatacağından, Haluk'un yüzündeki ifadenin bozulacağından korkuyordu. Bu odada Haluk'a âşık oluyordu, bu odanın dışında da onu seviyordu ama yalnızca bu odada ona âşık oluyordu, buradan çıktıklarında aşk kayboluyordu.

Bu odadan çıkınca Haluk büyüüyveriyordu, bir erkek oluyordu. Ama bu büyüklükte hep eksik bir şey vardı. Parçaların yan yana konmasıyla yapılan çocuk oyunlarında, kayıp bir parçanın ardında bıraktığı rahatsız edici boşluk gibi, Haluk'un büyümüşlüğünde de hep kayıp bir parçanın boşluğu hissediliyordu. Nermin için Haluk, odasıyla, kitaplarıyla, yazılarıyla ve yüzündeki o yorgun ifadesiyle vardı aslında, onlar olmayınca Haluk da olmuyordu.

Şimdi bu odada, ayaklarını altına almış otururken, eski kitap kokusu içini temizliyor, bütün duygularını, düşüncelerini alıp götürüyor, odanın durgunluğu içine yayılıyordu. Uykuya dalmadan önceki son an gibi hem çevresindekileri farkediyor, hem de çevresinden kopuyordu. Uyanıklığın son anındaki dalgınlığa benzer dalgınlık esnasında yalnızca Haluk'un yorgun yüzünü görüyordu; bu yorgun yüz onda durgun, sakin ama alabildiğine sevecen bir şefkat uyandırıyor.

Nermin, usul bir sesle, kendi kendine anlatır gibi konuşmaya başladı:

- Babamın bir doktor arkadaşı vardı, sık sık bize gelirdi... Şimdi adamın yüzünü, nasıl bir adam olduğunu da hatırlamıyorum... O bize gelince, gidip onun arkasına yatardım, kafamı onun vücuduna bastırırdım, gözlerimi de kapardım... Orada kendimi güvende his-

sederdim, uyurdum, vücudunun sıcaklığını hâlâ hatırlıyorum.

Haluk, sessizce dinliyordu Nermin'in anlattıklarını.

- Bu oda, bana o adamı hatırlatıyor hep, aynı sıcaklığı hissediyorum. O genç doktorun sırtı gibi beni koruyor, saklıyor, burada mutlu ve güvenli uyayabilirim sanki.

Nermin bir an sustu, Haluk'un gene alıycı bir şeyler söyleyeceğinden korkmuştu ama Haluk daktilosunu okşayarak Nermin'in söylediklerini dinliyordu. Yüzünden ne düşündüğü anlaşılmıyordu.

- Sen de bu odada başka bir adam oluyorsun, sonra buradan çıkınca değişiyorsun, bambaşka biri oluyorsun...

Haluk, başını kaldırdı, yüzünde neredeyse acıklı bir ifade vardı, sakın bir sesle konuşmaya başladı:

- Kapri adasının alt kısmında İmparator Tiberius'un bir vakitler yüzdüğü bir mağara var, ben oraya gitmiştim bir keresinde... Sandalla giriliyor mağaranın içine, dışardaki aydınlıktan sonra mağara kapkaranlık gözüküyor. Sandal mağaranın dibine doğru yaklaşıyor, oradan mağaranın ortasında duran birine bağırdığında sesin duyulmuyor, uğultunun içinde kayboluyor ses, ama ağzını duvara yaklaştırıp söylediklerini rahatlıkla dinleyebiliyor insan... Garip bir ses düzeni var o mağaranın içinde, niye öyle bilmiyorum... İnsan karanlık bir mağaranın içinde sesini duyurmak için elinde olmadan bağırarak istiyor, oysa mağaranın duvarına yaklaşıp yavaşça konuşmak sesini duyurmaya yeterli... Ama, bunu bilemezsin ki, duvarın neresine ağzını yaklaştıracakını, mağaranın öbür ucunda seni kimin dinle-

diğini bilemezsin, sesini duyurup duyuramayacağından, mağaranın içinde yalnız olup olmadığından emin olamazsın ki... Birinin bunu sana söylemesi gerekir, ben öbür köşede seni dinliyorum, yalnız değilsin, yavaşça konuşursan seni duyarım demesi gerekir... Bunu da her zaman söylemezler insana ve anlamsız yere, sesini duyuramadan bağırarak zorunda kalabilirsin...

Haluk ayağa kalkıp dolaşmaya başladı.

- Bu odanın içini tanıyorum, burada kimin olduğunu, beni kimin dinlediğini biliyorum, bağırarak zorunda olmadığımı da biliyorum ama yalnızca bu odayı tanıyorum ben, dışarısını bilmiyorum, orada sesimi nasıl duyuracağımı bilmiyorum, mağaranın içinde kim var anlamıyorum... Bu odadan çıkınca seni de göremiyorum aslında, mağaranın neresinde duruyorsun, ortada mısın, yoksa sesimi dinleyebileceğin bir köşede mi bekliyorsun bilmiyorum, bu odanın dışında yalnız ben değişmiyorum, her şey değişiyor, sen de değişiyorsun, kimin nerede olduğunu göremiyorum, bağıriyorum ben de, karanlıkta herkes böyle yapar, bağırır.

Haluk, kütüphanedeki kitaplara baktı, bir kitabı alıp karıştırdı, Nermin'i unutmuş gibiydi, sonra yenisinden Nermin'e döndü.

- Ne bunlar sence, nedir bütün bu kitaplar, hepsi bir çılgılık işte, hepsi bağıriyor, seslerini duyurabileceklerini bilselerdi bu kadar bağırırlar mıydı, usulca duvara yaklaşıp, sakın bir sesle konuşurlardı.

Nermin, Haluk'un söylediklerini değil, yalnızca sesini dinliyordu, sesinin iniş çıkışlarını, gizli bir acıyla şikâyet eden, odanın kitap ve tütün kokusuna uygun düşen, hafifçe genizden gelen yorgun sesini duyuyordu. Söylediklerinin çoğunu dinlememişti bile, sesin pe-

şine takılmıştı, bu odayı sevdiği gibi bu sesi de seviyordu, odanın güven veren yerleşikliğinin bir parçasıydı Haluk'un sesi. Bu odada Haluk'un sesi bile daha değişikti, daha gerçekti, çıplak bir sesti, kayalara vuran dalgaların sesi gibi doğal ve yapmacıksızdı. Nermin'i ne kandırmaya, ne ikna etmeye, ne de etkilemeye çalışıyor, söylemek istediğini söylüyordu yalnızca.

– Bu odadayken seni çok seviyorum, dedi Nermin.

Nermin söylediği anda farkettti ne söylediğini, Haluk'un bu sözleri duymamış olmasını dileyerek susup tepkisini bekledi. Haluk, duymamış gibi sesini çıkarmadan bir süre daktilosunu okşadı. Sonra, biraz daha yorgun bir sesle cevap verdi:

– Beni sevmen için yaşadığım sürece bu odada kalamam ama değil mi?

Nermin, Haluk'un yüzüne baktı, bir süre birbirlerine baktılar, ikisi de konuşmuyordu. Haluk birden gülümsedi.

– Yoksa kalabilir miyim?

Nermin içini çekti.

– Kalabilsen... Ben de bu odada kalabilsem... Hep burada otursak, sen romanlarını yazsan, ben hafifçe uyuklasam, bana birşeyler anlatsan, arada sana baksam...

SEKİZ

Gelinciklerle kaplanmış tepe, aşağıdan yukarı baktığında, ağır ipekten kızıl bir şal gibi yumuşak ve yaldızlı bir kayganlıkla dalgalanıyor, ince bir meltem baharatlı kokular taşıyarak çiçeklerin arasından gizli fısıltılarla geçiyordu. İncecik saplarının üstünde kırmızı ipeksi yapraklarıyla titreşen gelinciklerin arasından dolanarak yükselen patika tam tepede küçük bir meydanlığa ulaşıyordu. Gelinciklerle kuşatılmış meydanlığın ortasındaki oymalı tahtadan kapıları minik kilise, bodur çan kulesiyle oyuncak gibi duruyordu.

Tepeye soluk soluğa varan Gülderen'le Nermin, kilisenin önünde bir an tedirginlikle durakladılar. Gülderen kilisenin kapısını yavaşça, sanki açılmamasını ister gibi, itince kapı hiç beklenmeyen bir kolaylıkla açıldı. İçeri girdiler.

Kilisenin dar pencerelerindeki yeşil, mavi, mor renkteki küçük parçalı kalın camlardan aydınlığını camlarda bırakmış loş ve tozlu bir ışık sızıyordu içeri. Pencere pervazlarına, başında sarı yaldızlı halesi, kucığında minik İsa'sı, yüzünde masumiyetinin solgun beyazlığıyla Meryem Ana ikonaları yerleştirilmişti.

Karşıdaki duvara, duvar boyunda büyük bir Hazreti İsa tasviri asılmıştı. Çarmıha gerilmiş İsa'nın avuçlarının içi ve ayak bilekleri kanlı, dalgın yüzü loş kilisenin içinde bile beyazdı. Annesinin yüzündeki heykeltıraşların elinden sızmış o bastırılmış çapkınlığın aksi-

ne, İsa'nın yüzünde, onu yapan adamın bütün acemiliğine karşın yerleşmiş gerçek bir masumiyet vardı.

Çoktandır kullanılmayan minik kilisenin içi boştu, ortaya uzun tahta bir masa yerleştirilmişti, masanın üstünde yüzlerce mum yanıyordu, eriyen mumlar masanın üstünü engebeli beyaz bir yığın halinde kaplamıştı. Gülderen'le Nermin içeri girince, kapıdan gelen esintiyle, mumların kıvılcımlı turuncu alevleri dalgalandı, kilisenin loşluğunda iri gölgeler dolaştı, İsa biraz daha mahzun, Meryem biraz daha çapkın bir ışıkla kımıldadı.

Dertli kadınların adak yeri haline gelen bu kiliseyi ziyaret etmek Nermin'in düşüncesi idi. Bir çocuk sahibi olmak için, kocasının arkadaşları da dahil her yolu denemiş olan Gülderen de Nermin'e katılmıştı. Kapının kenarında duran mumlardan birer tane alıp, delikli kutuya paralarını attılar.

Ortadaki masanın yanına gelince, Gülderen başını boynundaki eşarpı ile örtüp Nermin'e döndü, sesinde ürkek bir inanç vardı.

– Dilek tuttuktan sonra dua okumamız gerekir mi?

Nermin de eşarbını başına örttü.

– Gerekir herhalde.

Gülderen elindeki mumu yakmadan önce bir an düşündü.

– Ama ben yalnızca fatihayı biliyorum.

– Onu oku o zaman.

Gülderen, elindeki mumu masanın üstündeki mumlardan birinin ateşine tutup yakarken, dudaklarını kıpırdatarak fatiha okuyordu, loş kilisenin içinde bir ateş havuzu gibi oynayan mum alevlerinin turuncu

yalazıyla aydınlanan yüzünde, buldukları son umuda sığınmaya çalışan çaresiz insanların boynubükük, yalvaran, ama o umuttan asla vazgeçmemeye kararlı ifadesi görülüyordu. Duasını okurken, o oynak mum ışıklarında sanki ilahi bir güç görmüş gibiydi, ruhu bütün yapmacıklıklardan, yalanlardan soyunmuş, çıplak ruhunun en derin yerlerine saklanmış masumiyeti ortaya çıkmıştı. Duasını bitirip dileğini tuttuktan sonra son kez mumlara bir daha bakıp Nermin'in mumunu dikmesi için kenara çekildi.

Fala, büyüye, dilek tutmaya inanmıyordu Nermin, ama inanmadığı halde bunlardan etkileniyordu, inanmadan da etkilenebilecek insanlardandı o. Üstelik ne dileyeceğini de bilmiyordu, ille de olmasını istediği bir dileği yoktu, ama hep bir dileği varmış, hep bu dileğini gerçekleştirmeye yardım edecek kutsal bir güç bulacakmış gibi davranıyor, böyle bir gücü aramaktan da garip bir sevinç duyuyordu, sonra da gidip yaptıklarını başkalarına, kendisiyle alay ederek anlatıyordu. Ama bu, bir dahaki sefere gene bir başka yere gidip adaklar adayıp dilekler tutmasına engel olmuyordu.

Nermin elindeki mumu yaktı, bir an ne dileyeceğini düşündü, sonra içinden dileğini tuttu: "Büyük bir aşk yaşayayım." Mumu masaya koyarken küçükken öğrendiği ve ezbere bildiği tek dua olan kulvallahüyü okudu, eliyle yüzünü sıvazladı duasını bitirince.

Mumları diktikten sonra yan yana, kilisenin öbür köşesine gittiler, köşede içi oyuk kocaman bir kaya vardı, kayadaki oyuktan aşağıya bakınca, ışığını nereden aldığı anlaşılmayan aydınlık bir su gözüküyordu, küçük bir yeraltı dereciğiymiş bu. O suyun içinde kırmı-

zı balıklar gözükürse tuttukları dilekler gerçekleşecek-
ti, inanca göre.

İkisi de eğilmiş dikkatle bakıyorlardı, o anda ikisi için de balıkları görmek çok önemliydi, Nermin balıkları görmezlerse kötü birşeyler olacağından korkuyordu, balıkları görmemek uğursuzluk işaretiydi onun için, kendini kilisenin havasına kaptırmıştı.

Uzun zaman beklemlerine karşın balıklar gözük-müyordu, ikisi de öbürünün gitmeyi önermesinden korkuyor, ikisi de balıkları görmeden oradan ayrılmak istemiyor, aynı zamanda orada balıkları bekleme-nin de anlamsız ve komik olduğunu düşünüyordu.

Kilisenin kapısı gıcırtyla açıldı, içeri tepenin alt tarafındaki büyük kilisenin papazı girdi. Bu kilise çok önceden terkedilmişti, artık ayinler aşağıdaki kilisede yapılıyordu, halk da bu kiliseyi dilek yeri haline getir-mişti, bu küçük kilisenin bakımından da aşağıdaki kili-senin genç papazı sorumluydu. Papaz siyah cübbesiyle kösedeki kadınların yanına gitti.

– Balıkları mı bekliyorsunuz?

Gülderen gülümsemeye çalıştı.

– Evet... Bakıyoruz işte, belki gelirler diye, ama gelmiyorlar.

Genç papaz güldü.

– Buraya gelmezler... Balıklar buraya gelmediği-ne göre gelin ben sizi balıklara götüreyim.

Papazın peşinden dışarı çıktılar, kilisenin arka ta-rafına dolandılar. Orada suyu eskimiş bir havuz vardı.

Papaz havuzun başında durdu.

– Bakın.

Havuzun içi kırmızı balıklarla doluydu, yüzerken birbirlerine çarpıyorlardı, arada bir aralarından biri

havaya fırlıyordu.

– Kilisenin altından gelen yeraltı suyuna çamur karıştı, ben de balıklara bir şey olmasın diye onları alıp havuza koydurdum.

Balıkları gördükten sonra gelinciklerin arasından hiç konuşmadan indiler. Arabaya binmeden önce Gülderen, Nermin'in kolunu tuttu.

– Balıkları gördük ama görmemiz gereken yerde değillerdi... Sence dileğimiz olacak mı, olmayacak mı?

Halinden Nermin'in cevabının kendisi için çok önemli olduğu seziliyordu. Nermin, İstanbul sosyetesinin en oynak, eğlenceye en düşkün, en güzel kadınlardan biri olan Gülderen'in bir ocuk doğurmayı çok istediğini ilk kez anladı.

– Olur herhalde, balıkları gördüğümüze göre.

DOKUZ

Bahçeye girip arabayı parkettiğim sırada ani bir sağanak başladı, ışıkları söndürüp, arabanın içinde oturdum. Bahçe karanlık ve uğultuluydu, o karanlığın içinden sanki kendim çıkıp gelecekmişim gibi karanlığa baktım, ben o karanlığın içinde bir yerlerdeydim, bunu hissediyordum.

İçimde derin bir boşluk var, bazen birdenbire bu boşluğun kapağı açılıyor, vücudumun bir parçası bu boşluğun içine kayıyor, bir parçam yukarda, bir parçam aşağıda kalıyor. Kriz gelmeden önce hep böyle oluyor, boşluk açılıyor, bir parçam kayıyor, ikiye ayrılıyorum, ama parçalarım birbirinden kopmuyor, bir parçam öbürünü seziyor, ama dokunamıyor. Karanlık arabanın içinde, bir parçamın açılan boşluğun içine kayışını hissederek oturdum. Böyle zamanlarda sevişmek iyi geliyor bazen, başka bir bedenin canlılığı benim bölünüp parçalara ayrılarak canlılığını kaybeden bedenimi yeniden birleştirip canlandırıyor, bazen de sevişemiyorum, bir başka beden de kendi bedenim kadar yabancı ve ölü gözüküyor bana.

Haluk var, Ertuđrul var, onlar kadar önemli olmayan ama beni seven başka erkekler var, ama gene de hiçbirini beni parçalayıp yokeden o boşluğu dolduramıyor, tam aksine her sevişmeden sonra duyduğum korku o boşluğu biraz daha büyütüyor, bir dahaki krizde bir parçamın daha derine kaymasına yol açıyor. Bū-

tün sevişmelerim utançla, tiksintiyle, suçlulukla bitiyor. Sevişmeyi ne kadar çok istersem, seviştikten sonra duyduğum utanç da o kadar büyük oluyor. Evliyen, kocamla seviştiğimde şimdiki kadar zevk almazdım, ama hiçbir zaman tiksinti ya da suçluluk duymazdım. Bazen, acaba benim içimde de küçük bir Müberranım mı var diye merak ediyorum, seviştiğim her erkeğin yanından apar topar kaçmamın nedeni, benim içimdeki Müberranım'dan korkmam mı? Olabilir, belki bende biraz Müberranınlık vardır, ne de olsa ikimiz de aynı konakta büyüdük. Belki de herkesten biraz var bende, bir parçam Hüsrev Bey, bir parça Müberranım, bir parçam annem, bir parçam babam, belki de o yüzden bütün parçalarım birbirinden ayrılmaya bu kadar meraklı, onun için parçalanıp duruyorum.

Erkekler ne içimdeki boşluğu biliyorlar, ne de minik Müberranım'dan haberleri var, seviştikten sonra neler hissettiklerimi de bilmiyorlar tabii... Zaten, onlar bunları bilmesin diye vargücümle saklıyorum içimi onlardan. Nedense, görmelerini istemiyorum, benimle ilgili gerçekleri öğrenmelerini istemiyorum, o kadar iyi saklıyorum ki kendimi, erkekler hiçbir şey öğrenemiyor. Yalnızca Haluk, evet bir tek o kuşkuluyor benim içimde değişik birilerinin bulunduğundan. Bir keresinde, mahzun çocukla bilge ihtiyar karışımı bakışlarını suratıma dikip epeyce bir baktıktan sonra, "Bazen senin gözlerinde bir başkası beni seyrediyormuş gibi bir duyguya kapılıyorum," demişti.

Arabanın içinde ne kadar oturduğumu kestiremiyorum, ama indiğimde yağmur dinmişti, kendimi çok yorgun hissediyordum. Eve girdiğimde dedem salon-

da kitap okuyordu, bir şey söylemeden şöyle bir baktı bana, ne nasıl olduğumu, ne de nereden geldiğimi sordu, sıkıntılarımın da acılarımın da farkında bile değil, ölsem bile umurunda olmayacak, zaten hiçbir şey onun umurunda değil, kendisinden başka hiçbir şeyle ilgilenmiyor, babam öldüğünde de aldırmamıştı, "Ben biraz yürüyeceğim," deyip çıkmıştı evden. Bütün bunları bildiğim halde gene de onun uzak ve aldırılmaz hali üzdü beni, belki de böyle zamanlarda çok duyarlı oluyorum, her şeyden alınıp, yaralanıyorum.

Hiçbir şey söylemeden odama çıkıp yattım ben de, uyuyamayacağımı sanmıştım ama hemen dalmışım. Geceyarısı uyandım, ışıkları yakmadan evin içinde dolaştım. Yağmur yeniden başlamıştı. Yağmuru seviyorum, beni insanlardan saklıyor, yağmurun içine saklanabiliyorum. Bir süre karanlıkta yağmuru seyrettikten sonra yeniden yattım. Ama ondan sonrası huzursuz bir uykuydu. Düşümde hep birilerinin beni kovaladığını gördüm, onlar yakalayamadı, ama ben de kurtulamadım.

Sabah uyandığımda böyle gecelerin sabahında olduğu gibi gene çok bitkindim, böyle gecelerin sabahında hep olduğu gibi gene kendi hakkımda bir gerçeği biliyormuşum, kendimle ilgili gizli bir gerçeği keşfetmişim duygusu vardı içimde. Ama bu gerçeğin ne olduğunu bir türlü çıkartamadım. Zaten hep böyle oluyor, uyurken düşlerimde kendi hakkımda bildiğim bir şeyi hatırlıyorum, rüzgârda uçuşan bir kâğıdın üstünde kendi yüzümü görüyorum, o kâğıda dikkatle bakınca uyanıyorum ve neyi gördüğümü, kendi hakkımda ne bildiğimi unutuyorum, ama gene de bir şey var, kendi yaşamımla ilgili bir şey bu, ne olduğunu tam

olarak yakalayamıyorum, yalnızca bu bilginin içimde bıraktığı sıkışıklığı ve rahatsızlığı hissediyorum. Belki de bilmek istemediğim bir gerçek bu, gene de biliyorum işte, bari neyi bildiğimi anlasam. Acaba beni bu kadar tedirgin eden şey, geceleri düşlerimde anlayıverdiğim kendimle ilgili o gerçek mi, yoksa o gerçeği uyanırken kavrayamamak mı? Bunu bile tam bilemiyorum. Belki de böyle bir gerçek yok, belki de ben uyduruyorum. Peki öyleyse bu huzursuzluk, bu nedensiz, ne zaman ortaya çıkacağı belli olmayan, ne olduğunu bir türlü sökemediğim bu adını koyamadığım duygu, o beni parçalayan boşluk ne? Sıkışıklığa, sıkıntıya, bitkinliğe benzeyen, ama aslında hiçbirisi olmayan, bende içi boş kalın bir plastik torbaymışım izlenimi bırakan bu duygunun kaynağı ne, uyduruyor muyum bunları?

Bir gün yüzüme doğru eğilen bir başka yüzün – bu yüz gene kendi yüzüm olacak – bana bir şey söyleyeceğini ve bu sırrın çözüleceğini hissediyorum. Kendi hakkımda bildiğim ama neyi bildiğimi bir türlü anlayamadığım bu garip karmaşanın kaynağını gerçekten öğrenmek isteyip istemediğimden pek emin değilim. Birdenbire öğrenirsem belki de öğrendiğime pişman olurum. Belki de çok önemsiz, küçük bir şeydir bu. Evden çıkarken tedirgin olduğum sabahlar vardır, bir türlü anlayamam nedenini, yol boyu bu tedirginlikle gider, bunun ne olduğunu anlamaya çalışır, sonra birden o sabah ruj sürmeden evden çıktığımı hatırlar, tedirginliğimin buradan kaynaklandığını anlar, ruj sürüp rahatlarım. Bunun gibi önemsiz bir şey mi acaba bu da? Yapmam gerektiği halde yapmayı unuttuğum; unutkanlığın yarattığı rahatsızlığın, o rahatsızlığın kaynağından daha büyük olduğu o küçük unutkanlıklardan biri mi?

ON

Hüsrev Bey, uzun beyaz entarisini giyip yerdeki mindere oturmuştu. Önündeki yuvarlak, bakır tepsinin içinde acılı Arap mezeleriyle, küçük bir karafaki duruyordu. Sıcak bir esinti vardı. Entarisinin içinde çırılçıplaktı.

Reşide, karşısında bağdaş kurup, udunu kucığına yerleştirmişti. Etekleri yukarıya kadar sıvanmıştı, udu çalarken iki yana sallanıyor, sallandıkça da idare lambasının ışığında etli baldırlarının beyazlığı bir görünüp bir kayboluyordu. Alacalı bulacalı bluzunun kopçaları, memelerinin arasındaki çizgiyi gösterecek biçimde açılmıştı. Gülizar da onun yanına, aynı şekilde bağdaş kurup oturmuş, usul usul şarkı söylüyordu. İki de başlarına birer kırmızı mendil bağlamışlardı, koyu siyah gümrak saçları mendillerinin altından fışkırıyor, kalın kara kaşlarının altında, bol rastıklı gözleri sinsi bir şehvetle parlıyordu.

Hüsrev Bey, önündeki siniden kadehini aldıktan sonra, karşısındaki kadınlar gibi bağdaş kurdu. Kadehini kadınlara doğru hafifçe kaldırdı, kadınlar da onunla birlikte yanlarındaki kadehleri avuçlayıp başlarına diktiler, elleriyle ağızlarını silip, kadehlerini yeniden yanlarına bırakarak şarkılarına döndüler.

Hüsrev Bey, gözlerini kadınlara dikmiş, içkisini içiyor, ağır ağır onların şarkılarına eşlik ediyordu. Kadınlar, Hüsrev Beyin bakışlarını farketmez gibi davra-

nyorlar, arada bir onlar da Hüsrev Beye kaçamak bakışlar atıyorlardı.

Hüsrev Bey,

-Biraz da oynak birşeyler çalın, dedi. Sen de kalk oyna biraz.

Reşide bir oyun havasına geçti hiç duraksamadan. Gülizar, ağır ağır kalkıp odanın ortasına yürüdü, uzun boyuyla bütün odayı kaplamış gibiydi. Bol eteklerini kaldırıp, uçlarını kalçalarının üstüne bağladı. Yere serili hasırın üstünde, enine boyuna, vücudundan beklenmeyen bir kıvraklıkla oynamaya başladı. Hafifçe terlemiş esmer, kalın baldırları, her hareketinde mor menevişli pırıltılarla yakamozlanıyor, etli kalçaları geniş dalgalarla sallanıyordu. Oynarken bir yandan da gömleğinin kopçalarını açmış, memelerinin üstü gömlekten taşmıştı. Kaşları çatılmış, ağzı hafifçe aralanmıştı. Arada bir morumtırak dudaklarını pembe diliyle yalıyordu.

Gülizar, oynarken vücudunun her yanını ayrı ayrı titretiyor, geniş kalçalarına daireler çizdiriyordu. Cildi terden parlıyordu. Başındaki kırmızı mendili çekip çıkarttı, oynamayı sürdürürken, yüzünü ve göğüslerinin arasını kuruladı, mendili de Hüsrev Bey'e attı. Hüsrev Bey mendili aldı, kokladı. Baharatlı bir kadın kokusu vardı mendilde.

Kadın, oynaya oynaya Hüsrev Beyin tam önüne geldi, arkasını döndü, kalçalarına daireler çizdirmeye başladı. Sonra çıplak ayaklarını iki yana açarak, dizlerini kırdı, göğüslerini titreterek vücudunu geriye bük-tü. Saçları Hüsrev Beyin bacaklarının arasına değiyordu. Hüsrev Bey, rakı kadehini kadının ağzına dayadı. Kadın rakıdan içti. Sonra tekrar doğruldu.

Kadının gömleğinin koltukaltları ıslanıp koyulaşmıştı. Saçlarının dipleri de ıslak ıslak parlıyordu. Hüsrev Bey de ter içindeydi. Odanın içindeki iki kadına da sahip olduğunu, onlara istediğini yapabileceğini bilmek, onu neredeyse çıldırtıyordu.

Boğuk bir sesle,

– Gömleğini çıkar, dedi.

Gülizar, gömleğinin kopçalarını, hiç acele etmeden, oynamayı sürdürerek birer birer çözdü. Çözerken de gözlerini hiç ayırmadan Hüsrev Bey'e bakıyordu. Artık onu tanımışlardı, onu neyin heyecanlandırıldığını biliyor, ona göre davranıyorlardı. Bunun karşılığını da bol bol alıyorlardı. Son kopçasını da çözdükten sonra gömleğini çıkartıp yere fırlattı. Uçları koyu kahverengi, büyük ve etli memeleri sanki birden Hüsrev Beyin yüzüne çarptı. Her seferinde böyle oluyordu. Her gördüğünde şaşırıyordu Hüsrev Bey. Gülizar'ın beli kalındı, yüklüce bir göbeği vardı. Şişmanlığına karşın eti sıkı ve sağlamdı. Cildinin gerginliği, şişmanlığını çekici bir hale getiriyordu.

Gülizar gülümsedi, dişleri beyaz ve iriydi. Hüsrev Bey, "katır gibi," diye düşündü ama bu benzetme ona itici gelmedi, aksine daha da heyecanlandı. Kalın bacakları, beline toplanmış etekleri, uçları dikilmiş çırpı-çırpı memeleri, azgın gülümsemesiyle, Hüsrev Bey'e her şeyi unutturuyordu.

Hüsrev Bey, Reşide'ye baktı,

– Sen de çıkar, dedi.

Reşide, udunu sedire bırakıp ayağa kalktı. Kopçalarını hızla çözüp gömleğini çıkarttı, katlayıp yere bıraktı. Onun vücudu da inanılmaz şekilde Gülizar'ınki-ne benziyordu. Yalnızca sol memesinin yanında bir ya-

ra izi vardı.

Hüsrev Bey, bardağına rakı koydu.

– Siz de için.

Kadınlar memelerini sallayarak Hüsrev Beyin yanına gelip, onun önündeki karaftan kendilerine rakı doldurdular. Terli vücutlarından tüten baharatlı koku Hüsrev Beyin genzine doluyordu. İki elini uzatıp kadınların baldırlarını tuttu, sıktı.

– Beraber oynayın, dedi.

İki kadın karşılıklı geçip kollarını açtılar, parmaklarını şakırdatarak oynamaya başladılar. Reşide de eteklerini toplayıp uçlarını beline sokmuştu. Titreye titreye oynuyorlar, birbirlerine bir yaklaşıp bir uzaklaşıyorlardı.

Hüsrev Bey, elinde rakı kadehiyle hiç kıpırdamadan duruyordu. Elinin havada kaldığını bile unutmuştu, kadehini ne yere bırakıyor, ne de ağzına götürüyordu. İki iri kadının vücutlarının birbirlerine dokunmasını seyretmek, onu kendinden geçirmiş, hiçbir içkiyle ulaşamadığı bir sarhoşluğa savurmuştu. Ancak kadın etiyile böyle sarhoş olabiliyordu zaten. Her şeyi unutup, kendinden geçiyordu. Kadınlara olan düşkünlüğünün vazgeçilmez bir tiryakilik haline gelmesinin en önemli nedenlerinden biri de, başka hiçbir şeyde bulamadığı bu keyifli sarhoşluktu. Et tutkunu bir adam olmuştu, başkalarının esrara, içkiye, kumara olan tutkusuna gibi Hüsrev Bey de kadın etine tutkundu. Kadınlara değil, etlerine vurgundu, hiçbirine âşık olmuyor, hiçbirine sevgi duymuyor, ama vücutlarını seyretmekten, etlerine dokunmaktan, onlarla sevişmekten başka bir şey de düşünmüyordu. Yaşamak sevişmekti onun için, başka bir şeyin de pek önemi yoktu. Tutkunluğu

arttıkça doyması da güçleşiyor, sıradan sevişmeler ona yetmiyor, her seferinde daha fazla, daha fazla istiyordu.

Kadınlar ortak bir işaret almış gibi karşılıklı durup, eteklerini çıkardılar. Eteklerinin altında bir şey yoktu. Bacaklarının arası pırıl pırıl, tüysüzdü. İdare lambalarının titrek ışıklarıyla aydınlanan loş odada, esmer vücutları terden ıslı ıslıldı. Gelip kendilerine birer rakı daha koydular. Artık Hüsrev Beyin emirlerini beklemiyorlardı, kendileri de heyecanlanmışlardı. Bu genç adam, onların yaptıkları işten zevk almalarını sağlayan belki de tek müşterileriydi. Onun, sessiz ve mesafeli azgınlığı, yılışıklığa düşmeyen şehveti, hep yeni şeyler arayan sonsuz arzusu kadınları da coşturuyor, onların da yeni zevkler peşinde koşmasını sağlıyordu. Hüsrev Beyin tutkusu, bütün tutkular gibi karşısındakileri etkiliyor, hareketlendiriyordu.

Reşide, sedirin üstünde duran bir tefi alarak çalmaya başladı. Hem çalıyor, hem oynuyordu. Oynadıkça hızlanıyorlar, onların hızıyla birlikte tefin ritmi de yükseliyordu. Hüsrev Bey neredeyse kadınları gözden kaybetmiş, yalnızca vücutlarının çeşitli parçalarını farkeder olmuştu.

Daha fazla dayanamayarak yerinden kalktı, kolunu Gülizar'ın bacaklarının arasından geçirerek kadını kaldırıp, omuzuna attı. Gülizar'ın bacakları Hüsrev Beyin göğsüne, göğüsleri de sırtına değiyordu. Öbür eliyle de Reşide'nin elini tutarak peşinden çekti. Oda'nın kapısından çıktı, merdivenleri tırmanmaya başladı.

Yukarıdaki yatak odasının kapısını ayağıyla itip açtı. Karşıdaki yer yatağının üstüne Gülizar'ı atar gibi

bıraktı. Kendisi de onun üstüne yatarken, elinden çektiği Reşide de ikisinin üstüne düştü. Şimdi Hüsrev Bey, iki kadının arasında kalmıştı.

Yan dönüp kollarıyla iki kadını birden kucaklayıp kendisine çekti. Kendisi de biraz aşağıya doğru kaydı. Başı iki kadının göğüslerinin arasına gömülmüş, sıcak bir et deniziyle kaplanmıştı. Kadınları daha çok kendisine çekiyor, bu sıcaklığın içinde kaybolmaya çalışıyordu.

Kolları, bacakları, vücutları birbirine dolanmıştı, yatağın içinde yuvarlanıyorlar, birbirlerini öpüyorlar, ısırıyorlar, etlerini avuçlayıp sıkıyorlardı. İki kadınla böylesine iç içe geçmek, onların diri ve sıcak yumuşaklığını her yanında hissetmek gene de yetmiyordu Hüsrev Bey'e. Kadınları insafsızca ısırıyor, vücutlarını parçalamak, yarmak, bu sıcaklığın ta içlerine girip, bir kadın vücudunun içinde kaybolmak istiyordu.

Seviştikçe vahşeti daha da artıyor, şehvet bir cinnete dönüşmeye başlıyor, kadınların etlerini koparmaya uğraşıyordu. Kadınlar da onu ısırıyorlar, omuzlarını, sırtını hırsıyla dişleyip acıtıyorlardı. Acı, Hüsrev Beyin hoşuna gidiyor,

– Daha, daha, diye bağıırıyordu.

Kadınların ikisi birden Hüsrev Beyin üstüne abanmışlardı. Dört iri meme yüzünü kapatmıştı, kadınların kalın bacakları vücuduna dolanmış, onu hareketsiz bırakmıştı.

Hüsrev Bey, kadınların altında, büyük bir zevkle eziliyor, kollarıyla çekerek, kadınları üstüne doğru bastırıyordu.

Birden, kadınların ikisini de döndürüp altına aldı.
– İstiyor musunuz, istiyor musunuz? diye soluk so-

luğa bağırıyordu.

Gölizar,

– Evet, evet, hadi, dedi.

Hüsrev Beyin gözleri karardı, o çok sevdiği sonsuz karanlığın sıcaklığına kendisini bırakıp, çılgın bir haykırışla kendinden geçti.

ON BİR

Uykunun, uyanık olanlara kapıları sımsıkı kapalı olan derin ve uzak aleminde her biri ancak bir kez gö-ründükten sonra yok olup sonsuza dek kaybolan düşle-rin arasından sıyrılıp uyandığında, gördüğü düşlerin hiçbirini anımsamıyordu. Ama herhalde her zamanki-nin aksine, düşler arasındaki macerasında aldatılmala-ra, terkedilmelere, acılara, korkulara, yalnızlıklara, kendisini kovalayan canavarlara rastlamamış, oyna-şan buğulu ışıkların içine saklandığı cam bir şatoya benzeyen düşler dünyasının kapısından o gece güzel aşklar, sevinçler, başarılar, dostlar çıkıp gelmişti.

Her sabah kendi kendisiyle savaştığı, korkuları, yalnızlıkları, pişmanlıkları ve sahtekârlıklarıyla kendi kendini yaraladığı, kanattığı, parçalara ayırdığı bir sa-vaştan, varlığından ve kimliğinden kuşkuya düşerek yorgun ve tedirgin uyandığı halde bu sabah bir başka-sı gibi taze ve güçlü uyanmıştı. Geceler ve düşler, onun tazelendiği değil, parçalandığı yerlerdi. Günün aydınlığında, ruhunun karanlıklarına çekilip saklanan adsız ve nedensiz korkuları, geceleri düşler şatosunun buğulu ışıklarına bürünerek çıkarlar, ellerindeki mor kılıçlarla, Nermin'in bütün gün boyunca gülümseme-lerle, kahkahalarla, yalanlarla, öpücüklerle, sahtekâr-lıklarla biraraya getirip bütünlemeye çalıştığı varlığını insafsızca parçalarlardı. Her gece korkularla uyur, her sabah kim olduğunu ve ne olduğunu merak ederek

uyanırdı. Kendini tanımak için duyduğu merakı gün boyu bastırabilse de, geceleri bu merakın önünde açtığı o korkunç ve derin uçurumlara düşmekten kurtulamazdı. Her sabah, kayalık bir uçurumdan yukarı bitkin bir halde tırmanmaya çalışırdı. Niye düşlerinin kendisine bu kadar düşman olduğunu, kendi içinde kendine bu kadar düşman canavarları nasıl barındırdığını, bu canavarların nasıl beslenip büyüdüğünü bir türlü anlayamazdı. Bütün gün boyunca da düşlerinden kaçmaya uğraşır, içindeki canavarları kendinden bile gizleyebilmek için hep bir başkası gibi davranmaya çalışırdı.

O sabah ılık bir sudan çıkar gibi çıktı gecedен, bedeni dinlenmişti, ağrıyan hiçbir yanı yoktu, yatağın içinde bir kedi gibi mırıldanarak gerindi. Başka sabahlar, gecenin kendinde bıraktığı yorgunluk ve korkuyla yaşamdan saklanmak için uyandıktan sonra da yatağın içine iyice gömölüp, yorganların altına girerek biraz daha oyalandığı halde o sabah rahat, esnek hareketlerle yataktan çıktı, pencereleri açtı. Güneşli, aydınlık bir gün vardı. Bahçe, Nermin'e genç kızlığını anımsatan taze bir yeşile bürünmüştü. Gür yaprakların arasına saklanmış kuşların sesi yalnızca kendilerinin bildiği bir eğlenceyi haber veriyor, insanları da bu eğlenceye katıyordu.

Uzun uzun duş yaptıktan sonra bornozuyla döndü odaya, bornozunu omuzlarından kaydırıp yatağın üstüne bıraktı. Birden, karşıdaki boy aynasında çırılçıplak vücudunu gördü. Cildi pembeleşmişti, memelerinin üstünde tane tane su damlaları duruyordu. "Güzelim," diye düşündü, "hem de çok güzelim." Aynadaki görüntüsünü seyretmeye daldı, bazen kendi çıplaklığı bir er-

keğın çıplaklığından daha çok heyecanlandırıyordu onu, o sabah da öyle oldu, ani bir sevişme isteği duydu, sonra kendi kendine gülümseyip odanın içinde dolaşmaya başladı. Dolapların kapaklarını açıyor, çekmeceleri çekip içine bakıyor ama bir türlü giyinmiyordu, çıplak dolaşmaktan hoşlanıyordu.

Pencerenin önünde durup çırılçıplak dışarı baktı, her an birisi görebilirdi kendisini, ama bu düşünce onu ürkütmüyor, aksine hoşuna gidiyordu, üstelik birisinin kendisini görmesini de istiyordu.

Bir zaman sonra ağır ağır giyinmeye başladı. Kuşaşın etine değişi, kendine duyduğu güveni artırıyordu. Ayakkabılarını havaya atıp tuttuktan sonra kendi yaptıklarına gülererek giydi.

Makyaj yapmak için tuvalet masasının alçak taburesine oturdu. Masanın üstünde, parfüm şişeleri, krem kutuları, değişik renkleri ve değişik kokularıyla birarada duruyordu. Hepsinin kokusu birbirine karışıyor, ortak bir kadın kokusuna dönüşüyordu ve bu koku Nermin'in bütün odasına siniyordu. İlk tanıştıkları sıralarda Haluk'un söylediği o eğlenceli laflardan birini anımsadı. "Aslolan parfümdür, kadın parfümün süsüdür." Haluk'un bu tuhaf konuşmalarından hoşlanıyor, niçin bundan hoşlandığını da bir türlü anlayamıyordu. Haluk, garip konuşmaları, garip tavırlarıyla Nermin'in yalnızlığının bir parçası olmuştu, varlığı Nermin'in yalnızlığını azaltmıyordu, ama bu yalnızlığı daha dayanılır, daha eğlenceli bir hale getiriyordu. Nermin'in, yalnızlığının içine almayı kabul ettiği tek erkekti Haluk ve kendine tanınan bu ayrıcalığın farkındaydı, zaman zaman daha çoğunu istese de, Nermin'in yalnızlığından dışlanmaya da katlanamazdı.

Nermin, bir yandan Haluk'u düşünürken, bir yandan da parmağının ucuyla yüzüne krem sürüyordu. Her dokunuşunda yüzündeki beyaz noktalar çoğalıyor, onu yaramaz bir kız çocuğuna benzetiyordu, Nermin de bu yaramazlıktan hoşnut, yüzünü beyaz noktalarla dolduruyordu.

Küçük bir kızın parmakları gibi yüzünü beyaz noktalarla dolduran elleri, sonra yavaşça bir kadın eline dönüştü, yumuşak daireler çizerek kremi yüzüne yedirmek için teninde dolaşmaya koyuldu, Nermin bir başkasının elini seyreder gibi hayranlıkla seyrediyordu elinin hareketlerini. Yüzünün yarısı kremlenmiş, öbür yarısı noktalı bir halde kalmıştı, tam öbür yanını da hafif hafif ovuşturmak için elini kaldırdığında, dirseği masanın kenarında duran oymalı camdan bodur bir parfüm şişesine çarptı.

Halının üstüne düşen şişe kırılmadı, ama bu sarsaklık Nermin'in kendine duyduğu güveni bir anda yok etti, kendisinin sarsak, beceriksiz biri olduğunu düşündü, bu sarsaklığı, bu küçücük kazanın çok ötesinde bir duygusal depresyon yarattı. Kendine duyduğu güven, bir su birikintisinin üstündeki ince buz tabakası gibi kırıldı, bu güven kırığından, ruhunun karanlıklarına saklı kâbuslar, korkular, tedirginlikler, saklı kalmanın bütün şiddetiyle fışkırıp çıktı bir anda, gün ortasında bir kâbus yaşamaya başladı. Yılanı görünce felç olan bir tavşan gibi içinden aniden yükselen anlamsız bir korkunun karşısında kımıltısız kaldı, dayanılmaz bir bitkinlik çöktü üstüne, tuvalet masasının üstüne yığıldı, yüzünün yarısında beyaz noktalar duruyordu, alnından fışkıran ter damlaları kremlerin üstünden akıyor, yüzünü yapışkan bir maskeye döndürüyordu.

Aynaya baktığında korkunç bir şey görecekmiş ya da kendine baktığı anda korkunç bir şey olacakmış duygusuna kapıldığından başını kaldırıp aynaya bakmıyor, sürekli tuvalet masasının üstündeki parfüm şişeleriyle krem kutularına bakıyordu. Yağlı ve terli yüzüyle orada ölürse, insanların onu çirkin bir halde bulacaklarını düşündü, ölümden değil de çirkin bir yüzle ölmekten korktu, sonra ardında büyük bir transatlantiği çeken küçük bir kılavuz gemisi gibi, bu korku asıl büyük korkuyu, ölüm korkusunu aklının derinlerinden çekip çıkardı. Ölüm korkusunu ilk kez bu kadar şiddetli, bu kadar yakından görüyordu; midesi kasıldı, bir bulantı sardı içini, sessizce ağlamaya başladı.

Kâbusların en altına ne zaman saklandığı belli olmayan o büyük korku, hiç beklenmedik bir anda, bir küçük şişenin düşmesiyle birlikte, mağarasından kafasını uzatan bir ejderha gibi ortaya çıkmıştı. Belki annesinin ölümünde, belki babasının ölümünde, belki çocukken hastanede ilk kez ölü birini gördüğünde minicik bir canavar tohumu halinde içine düşen korku, uzun yıllar değişik biçimlerde kâbuslarının zehirli karanlığında dolaşıp, esrarengiz düşler şatosunun en alt katında gizlendikten sonra birden kabuğunu çatlatıp ortaya çıkıvermiş, pençelerini Nermin'in sırtına geçirmişti. Çocukluğundan beri biriktirdiği, her biri Nermin'le öteki insanlar arasında çekilen aşılmaz duvarı biraz daha yükselten yüzlerce küçük korku birleşip tek bir korkuya dönüşmüştü.

Aynaya bakmadan alçak tabureden kalkıp sürünür gibi yatağın yanına gitti, kenarına oturdu. Bütün bedeni peşpeşe gelen seyirtilerle titriyordu. Yatağa devrilip dizlerini göğsüne çekti. Korku, yerini sağır bir

boşluğa bırakarak çekilmiş gibiydi, hiçbir şey duymuyor, hiçbir şey düşünmüyordu. Başını yastığa sıkı sıkıya bastırınca, birden kalbinin sesini duyuverdi, biraz önce kaybolan korku daha da şiddetlenip, büyümüş olarak geri döndü. Bedeninin içinde çalışan bir şey olduğunu keşfetmek, o çalışan şeyin her an durabileceğini aklına getirmişti. Kalbinin sesini dinlemeye dayanmadı, öbür yanına döndü, alnını yastığa bastırıp gözlerini kapadı, karanlık bir an yatıştırdı onu.

Zaman zaman titreyip, zaman zaman ağlayarak saatlerce bir bataklığın içinde yatar gibi kendi korkusunun içinde yattı, sonra kâbuslarla parçalanmış bir yapışkan bir uykuya daldı.

Ağrılar içinde yorgun uyandığında, korku kaybolmuştu. Ama bu kez, korku bir deprem gibi birçok yapıyı bir daha onarılmayacak şekilde yıkmıştı içinde, artık derinlerde saklanan ölüm korkusunun varlığını biliyordu. Bu korkuyu unuttuğu zamanlar oldu, aylar boyu böyle bir korkuyu duymadan yaşadığı dönemler oldu, ama gene de ölüm korkusunun ne olduğunu bilen bir insandı artık, daha da kötüsü ölebileceğini farketmiş biriydi.

Kadınlar, ölüm tehlikesini kendilerine değil de sevdiklerine yönelik bir tehdit gibi gördükleri, genellikle kendi ölümlerinden değil de sevdiklerinin ölümünden korktukları, "Ben ölürsem," diye değil de "Ya o ölürse," diye dehşete düştükleri halde, Nermin o sabahтан sonra kendi ölümünden korkarak yaşamaya başladı. Yıllarca, değişik biçimlerle içinde barınan ölüm korkusu, Nermin hiç kimseyi ölmesinden korkacak kadar sevmeyince, kaçınılmaz bir şekilde kendine hedef olarak Nermin'in kendisini seçmişti.

Nermin, yaşamında beliriveren bu yeni korkuyu, kadınca bir davranışla hiçbir öfke, hiçbir başkaldırı duymadan usulca kabullendi. Korkusunu özenle sakladı, hiç kimseye ölümden söz etmedi, sefaletе düşmüş bir eski kraliçe gibi tavrını bozmadan, yabancılara karşı başını dik tutarak, kendi korkusunu tek başına yaşamayı öğrendi.

Ölüm korkusu, aklının karmaşık labirentlerinde bazen diplere saklanıp bazen ortalara çıkarak dolaşırken, o labirentlerde rastladığı bir umuda çengellerini taktı. Nermin, her zaman bir gün mutlu olacağını hayal ederdi. Mutluluğun ne olduğunu bilmiyordu, ama kendisinin bir gün mutlu olacağından emindi. Ölüm korkusu, bu mutluluk beklentisini de bozarak, "Ya bir gün tam mutlu olduğum sırada ölürsem," ürküntüsünü yarattı. Birbirinin tam karşıtı olan iki duygu, mutluluk umuduyla ölüm korkusu bir süre el ele gezdikten sonra, bir zaman ruhunun karanlıklarına dalıp kayboldular, tekrar geri geldiklerinde, "Ya mutlu olduğumda ölürsem," ürküntüsü, "Mutlu olduğum zaman mutlaka ölürüm," yargısına dönüşmüştü. Ondan sonra Nermin, ölümden korktuğu kadar mutluluktan da korktu, ölüme uzak durmaya çalıştığı gibi mutluluğa da uzak durmaya uğraştı.

ON İKİ

Tavana asılı devasa vantilatörler hep aynı tempoyla, sinir bozucu bir yavaşlıkla dönüyorlardı. Siyah beyaz taşlarla döşenmiş geniş salonda dışarıdaki cehennem sıcaklığına karşın bir serinlik vardı. Otelin salonuna yumuşak deri koltuklar konmuş, koltukların aralarına iri yeşil bitkiler yerleştirilmişti. Bu yeşillikler de serinlik duygusunu artırıyordu.

Koltuklardan birinde oturan Hüsrev Bey, gözlerini salona inen yayvan mermer merdivenlere dikmişti. Tel bir kafes içinde gıcırtilı bir vınlıtiyla inip çıkan asansöre bakmıyordu. Kadının odası birinci kattaydı çünkü. Ve öyle bir kadının, birinci kattan salona asansörle inmeyeceğine emindi.

Kadını kendisine dün akşam göstermişlerdi. Tam bir İngilizdi. Kumral, parlak saçlarını topuz yapmıştı. Hüsrev Bey, saçlarının çok uzun olduğunu tahmin etmişti. Oval bir yüzü vardı. Gözleri ise kocaman ve maviydi. Çok saf bakıyorlardı. Kadın bir casusa benzemiyordu. Aslında Hüsrev Bey, casus bir kadın neye benzer bilmiyordu, daha önce hiç görmemişti, ama bu keten tayyörlü kadına benzemeyeceğini düşünüyordu.

Göğüsleri ve kalçaları dolgundu. İngiliz kadınlarının daha ince olduğunu düşünürdü. Belki de kadını Ortadoğu'ya göndermelerinin nedeni vücudunun dolgunluğuuydu. Bu Hüsrev Beyin düşüncesiuydi tabii...

Kadının merdivenlerden indiğini gördü. Farkına

varmadan olduğu yerde büzülüp saklanmaya çalıştı. Kadın çevresine bakmıyordu oysa, önüne bakarak yürüyordu.

Hüsrev Beyin görevi bu kadınla tanışmaktı. Herhalde kadın da epeydir, tanışmak için kendisine birini göndermelerini bekliyordu.

Kadın, Hüsrev Beyin önünden yürüyüp geçti. Re-sepsiyona anahtarını bıraktı. Birşeyler söyledi. Dışarıya çıkıp yürümeye başladı. Ama sızca y r r gibiydi. Ama Hüsrev Bey onun amaçsızca yürümediğini biliyordu.

Karşı kaldırımında duran hasır şapkalı bir adamın, kadının peşine düşen biri olup olmadığını kontrol etmek için oraya yerleştiğini de farketmişti.

Hüsrev Bey böyle durumlarda kendisini içgüdülerine bırakıyordu, bildiği tek yöntem buydu. Ama aslında kendini içgüdülerine bırakması, akılla vereceği kararları değiştirmiyordu. Düşünerek karar verse de kadının peşinden gidecekti.  nemli olan kadınla tanışmaktı. Kadının da böyle bir şey beklediğini biliyordu. İki taraf da karşılıklı ilişki kurmak istiyordu. Bunun en kolay yolu da saklanmaktan değil, kendini açıkça ortaya koymaktan geçiyordu. Tehlikeli bir oyundu herkes için. Ama en kestirme, en akılcı yol da buydu.

Hüsrev Bey, kadının peşine düştü. Hasır şapkalı adam da arkadan geliyordu, Hüsrev Bey bakmadan biliyordu bunu. Gözleri kadının kalçalarına takılmıştı. O salıntıyı izleyerek yürüyordu, yavaş yavaş kalçaların salıntısı bütün dünyayı kaplamaya başladı. Casusluğu, niye bir kadını izlediğini, kadının kendisini bile unutuyordu, kalçalar alıp götürüyordu onu.

Kadın birden durdu. Dönüp Hüsrev Beye baktı.

Hüsrev Bey de kadının yanında durup ona baktı. Kadın birşeyler söyledi. Hüsrev Bey önce anlamadı. Kadın söylediklerini bir daha yineledi. Arapça konuşuyordu. Belli belirsiz bir İngiliz aksanı vardı. Bu da kadını daha çekici yapıyordu.

Kentin en ünlü lokantasının adresini soruyordu.

– Ben de o tarafa gidiyorum, sizi götüreyim...

Birlikte yürümeye koyuldular. Kadın kendisi hakkında bilgi vermeye başladı. Arkeologdu. Oxford Üniversitesinden bir profesörle birlikte çalışıyordu. Önemli bir kazı yapmayı düşünüyorlardı. Onun ön hazırlığını yapmak için gelmişti.

Hüsrev Bey de kendisinden söz etti. Zahire tüccarı olduğunu söyledi. Lokantanın önüne gelince Hüsrev Bey sordu:

– Yalnız mı yemek yiyeceksiniz?

– Evet...

– Size katılabilir miyim?

– Tabii... Sevinirim.

ON ÜÇ

Bir erkek benim için acı çekmeye başlarsa onu hemen bırakırım, bir daha da aramam. Benim için çekilen acı bana sıkıntı verir, erkeğin acısı içinde boğulup yok olduğumu hissederim, kurtulmak için hemen kaçarım. O kadar da çok acı çekerler ki, insan şaşar. Bana dokunduktan bir süre sonra içten içe yanmaya başlarlar, acının kokusunu alırım hemen, insan acısının tuhaf, değişik bir kokusu vardır, ama sezdiğimi sezdirmem onlara, onlar bir şey söylemeden ben de bir şey söylemem. Susarlar bir süre, yanık kokuları ve dalgın gözleriyle boş boş yüzüme bakarlar, bazen birden gözleri dolar ya da aniden coşuverirler, umutsuz, sonuçsuz bir çabayla beni eğlendirmeye çalışırlar. Ben eğlenirsem acıları geçecekmiş gibi gelir onlara, ama eğlendiremezler, kendileri de eğlenmez zaten, baştan umutsuz olduklarından başaramazlar bunu. Düşmanlaşırlar o zaman, beni en çok sevdikleri sırada bana en düşmanca yanlarını gösterirler, benim de canımı acıtmaya uğraşırlar, hiç olmazsa acıyı paylaşalım, bir ortaklığımız olsun diye çabalarlar, işte tam da orada bırakırım onları, acılarıyla baş başa, yapayalnız kalırlar. Onlar için üzülürüm bir zaman, o boş bakışlarını anımsarım, sonra da aklımdan çıkarır atarım. Benim aşklarım hep aşktan biter, aşk çoğalınca, açılabilceği, sınırlarını genişletebileceği tek bir yer vardır, bilirim onu, o da acıdır işte, onun için korkarım aşkın, sevginin ço-

ğalmasından, sınırlarını genişletmesinden, ulaşılacak her yer, her seferinde, her erkekle hep aynı yerdir.

Her erkek başlangıçta neşelidir, güven doludur, benim onlardan hoşlanmam kendilerine olan güvenlerini daha da artırıp tazeler onları. Bana sezdirmemeye çalışırlar, ama bana sahip olduklarını düşünürler. Sonra, ağır ağır bana sahip olamadıklarını ve hiç sahip olamayacaklarını anlamaya başlarlar. Bu, onları dehşete düşürür, bir çocuk gibi korkup paniklerler, güvenlerini kaybederler, güvenlerini kaybettikçe aşkları artar, daha da tutkuyla sarılmaya çalışırlar bana. Sonra da o acı gelip gözlerine yerleşir.

Acı çekmeye başladıklarında, benim her kahkaham onlara bir ihanet gibi gözükür, hele beni güldüren bir başka erkekse, buna hiç dayanamazlar. Bir süre, onlar üzülmessinler diye neşemi saklamaya çalışırım, ama içim sıkılmaya başlar, onları gittikçe daha az görmeye çalışırım, başka erkekler, dikkatimi çekmeye başlar, başka erkeklerle daha çok birlikte olurum. Yeni erkekler sevgililerimle inceden inceye alay ederler, gülerim ben de, engellemem, üstelik yüreklendiririm onları, yeni bir ilişki için eski bir ilişkinin kalıntılarını kullanırım, en kolay yol budur, ben de kabullenirim bu yolu. Bir erkeğin acısından kurtulmak için bir başka erkeğin neşesine sığınırım.

İnsanların acılarını görmek istemiyorum, sürekli kaçıyorum acılardan, benim acılarım başkalarının gibi taa derinlerde saklı değil çünkü, hemen tenimin altında duruyor, bir başkasının acısı benim tenime değdiği anda, tenimi yarıp acılarımı ortaya çıkarıyor. Çok acı çektim, acı çekmeye de çok yatkınım, bunu biliyorum ben ve acı çekmek istemiyorum, acı çektiğim zaman-

lar, hele bir başkası için acı çekiyorsam, utanıyorum bundan, acıdan daha fazla belki de o utanç yaralıyor içimi, bu kadar kolay acı çekmeye yatkın olmasaydım keşke, o zaman belki de başkalarının acılarına karşı daha anlayışlı, daha yumuşak ve şefkatli olabilirdim, ama kendi acılarım korkutuyor beni, üstelik de acılarımı hep saklamak zorunda kalıyorum. Erkekler o kadar budala ki... Hiçbiri görmüyor bunu, bir tek Haluk, evet bir tek o, o görüyor benim ne kadar kolay acı çekebileceğimi; her fırsatta benim acıyacak yerime dokunuyor, bunu farkında değilmiş gibi yapıyor ama bal gibi farkında, ben de bunu görüyorum. Başka kadınlarla yemeğe gidiyor, kırııştırıyor, ben aldırılmazca davrandıkça o da bunu daha canımı acıtacak gibi yapıyor. Ama daha kötüsü, bunu kendime söylemek bile çok güç, ama bana acı çektirdikçe ona bağlılığım daha da artıyor, o da biliyor bunu. Nereden bildiğini de çok iyi anlıyorum, çünkü o da kendine acı çektirene bağlanıyor, yalnızca benim bunu anladığımı bilmiyor.

Şu gerçeği artık çok iyi öğrendim, acı çekmek hainleştiriyor insanı; hayır ben hain değilim, yalnızca acılar üstüme bulaşmasın istiyorum, uzak tutuyorum acıları kendimden. Ama Haluk böyle düşünmüyor. Geçen gün bir kavga sırasında sinirlenip gerçek düşüncelerini söyledi: "Sen hain bir insansın," dedi bana, "insanlara acı çektirmek istiyorsun, çünkü sence aşkın tek ölçüsü acı, insanlar ne kadar çok acı çekerse o kadar âşık oldukları anlaşılır sanıyorsun, sana âşık olduklarını görmek istiyorsun, onun için de onlara hep acı çektiriyorsun." O sırada güldüm ona, sonra düşündüm söylediklerini, acaba doğru mu söylüyor diye. Hayır, ben insanlara acı çektirmek istemiyorum, doğru değil

bu, hiç acı olmasaydı keşke, ama aşkın da acıdan başka ne ölçüsü olabilir ki?

ON DÖRT

Dışarısı aydınlık olduğu halde odanın içi karanlıktı, bütün perdeler çekilmiş, odanın çeşitli köşelerinde portakal renkli abajurlar yakılmıştı. Böylece odanın içinde gece gündüz farkı ortadan kaldırılmıştı, bu odada çalışan biri zamanı farketmeden çalışabilecekti. Yumuşak deriden kanepelerle maun bir kütüphane odaya saygıdeğer bir hava veriyordu. Duvarlardaki tablolar gizli ışıklarla aydınlatılmıştı, bu ışıklar yalnızca tabloları aydınlatıyor, odanın biraz gizemli loşluğunu bozmuyorlardı. Geniş çalışma masasının üstündeki lambanın ışığı da masanın üstüne vuruyor, masada çalışan adamın yüzünü karanlıkta bırakıyordu. Bütün oda, zenginliği, gücü ve otoriteyi en zevkli biçimde vurgulayacak, odaya giren herkesi biraz kısık bir sesle konuşmaya zorlayacak biçimde düzenlenmişti. Oda'nın sahibinin tartışmadan hoşlanmadığı, içerisini tapınağı andıran bir halde döşetip, gizli bir tanrısallık havası yaratmasından anlaşıyordu.

Her zaman olduğu gibi Nermin gene derin derin havayı içine çekip bir tütsü kokusu sezmeye çalıştı. Bu odaya girince, içerisinin tütsü kokacağını düşünüyordu, ama öyle bir koku yoktu. Deri, maun ve yaprak sigarasının dumanından oluşmuş, insanın burnuyla değil de tüm teniyle sezdiği bir şey vardı, tam bir koku değildi bu, odanın eşyası gibi bir maddeydi sanki.

Nermin, odanın saygıdeğer havasının yarattığı

baskıya karşı bu odaya her geldiğinde duyduğu başkaldırıyla, kanepenin üzerine ayaklarını koyarak uzanmıştı. Önündeki sehpanın üzerinde duran sigaralıktan aldığı bir yaprak sigarasını yakmış, dumanını havaya üflüyordu. Abajurlardan birinin altına konmuş kristal kül tablasına vuran bir ışık damlası yedi renge ayrılarak yansıyor, Nermin başını oynattıkça, ışık damlası da dans ediyordu. Loşluğun içindeki bu ışık damlasıyla oynuyordu Nermin de.

Ertuğrul, karanlığın içinden,

– Özür dilerim, seni bekletiyorum, dedi. Ama şimdi bitiyor. Beş dakikaya kadar çıkarız.

Nermin ışıkla yaptığı oyunu sürdürerek,

– Sesin bir yokluğun içinden geliyor, dedi.

Konuşurken farkında olmadan sesini yükseltiyordu. Nedense bu odada doğallığını yitiriyor, hep birşeylere başkaldırmaya çalışıyordu. Ayaklarını kanepenin üstüne koyuyor, yüksek sesle konuşuyor, sürekli olarak hem kendisine, hem de karşısındakine bu odadan etkilenmediğini kanıtlamaya çalışıyordu.

Bu odayla dövüşmesinin anlamsızlığını biliyor, bundan utanıyor, ama bu karşı çıkma ihtiyacının üstesinden bir türlü gelemiyordu. Zenginlik her zaman etkiliyordu Nermin'i. Kendisi de zengin olduğu halde, zenginliğin, zengin bir yaşamın çekiciliğine kendini kaptırmaktan alamıyor, paranın, lüksün kendisini etkilemesine kızdığı için de bunlara tavrıyla meydan okuyor, ama bir türlü doğal halini bulamıyordu.

Masanın başındaki işini bitiren Ertuğrul, gelip Nermin'in başına dikildi.

– Geldim işte.

Nermin hiç acele etmeden ayaklarını kanepeden

indirip ayakkabılarını giydi.

– Ayakkabılarını çıkarsana, dedi Ertuğrul.

– Niye?

– Lütfen.

Nermin yeniden ayakkabılarını çıkardı.

– Şimdi giy.

– Ne oluyor?

– Giy lütfen.

Nermin kızgınca giydi ayakkabılarını.

– Ayakkabılarını giyerken bileğinin biçimine bayılıyorum. Bu kadar güzel ve zarif bir şey olamaz...

Nermin güldü.

– Delisin sen...

Dışarı çıktıklarında, o karanlık odadan sonra, eylül akşamüstünün, her şeyi ışıktan yapılmışa döndüren keskin aydınlığıyla karşılaşınca bir an durakladılar. Binalar, yollar, insanlar, çevrede ne varsa, ışıktan yapılmış heykellere benziyordu, bütün her şey sanki ışığın içinde eridikten sonra yeniden ışık tarafından şekillendirilmişti.

Lokantada o saatte kimsecikler yoktu. Pencereleler deniz düzeyindeydi, masada oturlurlarken, bir sandalda oturur gibiydiler. Ertuğrul’la Nermin’i tanıyordu garsonlar. Onlar hiçbir şey söylemeden, önce çevresi buzla kaplı karaf içinde sarı votka geldi. Kısa ayaklı küçük kadehleri doldurdular. Arkasından, yeryüzünün başka hiçbir lokantasında yenilemeyecek kadar leziz, hafifçe sararmış salatalık turşuları kondu masaya.

Garsonlar servis yaparken, Ertuğrul, konuşmadan, neredeyse saygıyla getirilen yemeklere bakıyordu. Boğazın karşı kıyısında, akşamın son ışıklarının parıltılarıyla, alevli pencere yangınları başlamıştı. Bi-

rer balık dolması bırakıldı tabaklarına. Altın sarısı patlıcan salatasının yanına sirkesi kıvamında tutulmuş çirroz yerleştirildi. Sonra, kıymalı suböreği geldi, ardından taze soğanla kızartılmış, ilk bakışta füme dile benzeyen ciğer ızgaralar.

Ertuğrul, yemeklerden her tadışında, inilti aralarında, "nefis", "lezzetli" diye mırıldanıyordu. En son, domates ve biberle birlikte, kiremitte pişmiş kılıç şiş geldi sofraya. Kılıç balığının kahverengi pembemsi damarlı beyaz eti, ağızlarına koydukları anda, daha çiğnemedi dağılıyor, balığın o eşsiz kokusu damaklarına yayılıyor. Votka karafının buzu eridikçe karaf değiştiriliyordu. Ölümden önceki o son canlılık gibi, güneşin batımından önceki son aydınlık beliriyor, hava bile ışık olmuş, gökyüzü yok olup yerini sonsuz bir parluluğa bırakmıştı.

Ertuğrul iki parmağıyla tuttuğu votka kadehini ışığa kaldırmış, kadehteki buğulu berraklığa bakıyordu.

- Şu güzelliği bak, dedi, bunun için yaşamaya değer mi? Yeryüzünde böyle bir votka varken insanlar nasıl mutsuzluktan söz ediyorlar anlamıyorum.

Ertuğrul'un hiç kimseye, hiçbir şeye aldırmayan, bulabildiği bütün güzellikleri tüketmeye hazır şehvetli açlığı, zevkin her türlüünü tatmak isteyen tükenmek bilmez arzusu Nermin'in hoşuna gidiyordu. Bencilliğinden, başka insanların dertleriyle alay etmesinden bile hoşlanıyordu. Ertuğrul'un balığı kesip ısıtırken, yutmadan önce bir an damağında ezip kokusunu, lezzetini son damlasına kadar içine sindirmeye çalışırken, yüzünde beliren neredeyse cinsel arzuyu seviyordu. Nermin, Ertuğrul'dan kendisine bir canlılık aktığını, onun yanında vücudunun bütün zevklere hazırlandığını

dığını hissediyordu. Ertuğrul'un o karanlık odasının dışındaki tüm yaşamı, sonsuz bir sevişmenin değişik bölümlerine benziyordu, yemek yerken, içki içerken, denizi seyrederken, gülerken, her şeyiyle sevişmeyi anımsatıyordu ona.

Ertuğrul'a bakarken, Nermin'in yüzünde de, elinde olmadan, sevişmeyi hatırlatan bir anlam beliriyor, hareketleri daha oynaklaşıyor, bluzunun etine değişimini bile başka türlü hissediyordu. Göğüslerinin arasıyla sırtı hafifçe terliyordu. Sırtının terlemesinin ne demek olduğunu biliyordu Nermin.

- Sen pornografik bir adamsın, dedi çapkınca gülümseyerek. Gün boyunca karanlık ininde oturduktan sonra, bütün dünyanın ırzına geçmeye hazırlanan vahşi bir hayvana benziyorsun.

Nermin'in konuşmaları, benzetmeleri, seçtiği sözcükler hep cinselliği çağrıştırmaya başlamıştı. Elinde değildi, yalnızca bunu konuşmak, hep cinsellikten, yaktan, sevişmekten söz etmek istiyordu. Dizi masanın altında Ertuğrul'un dizine değiyordu, bacağını daha fazla bastırmıyor, ama çekmiyordu da, Ertuğrul'un dizini hissedip hissetmediğini de bilmiyor, hissettiğini düşünüyordu. Boğazı kurumuştı, zorlukla yutkunuyordu. İstekle birlikte utangaçlık da geliyordu, nasıl olduğunu anlamadan hem sürekli sevişme çağrışımlarına kapılıyor, hem de bu konuda açıkça konuşamıyordu.

İsteğin yoğunlaşmasıyla birlikte, bilinci buğulanmaya başlamıştı, nerede olduğunu bile farkedemez hale geliyordu yavaş yavaş. Kulakları uğulduyordu, sesler uzaklaşıyordu. Şehvet ansızın bastırmış, hızla bir krize dönüşmeye başlamıştı, bir tür deliliğin tam kenarına gelmişti, denetimini kaybediyordu. Gözlerini Er-

tuğrul'a dikmiş, bakışları sabitleşmişti, karanlığın içinde belli belirsiz bir ışık noktası gibi görüyordu şimdi onu. Aslında ne gördüğünü bile farketmiyordu. Dokunmak istiyordu. Dokunmaktan da öte, sarılmak, Ertuğrul'u kendi etinin içinde yok etmek istiyordu. Dokunmak ona yetmeyecekti o anda, Ertuğrul'u kendi içinde, kendi parçası haline getirmek istiyordu. Oracıkta sevişebilirdi. Ancak bu istek, anlaşılmaz şekilde onu kıpırdayamaz hale getiriyordu. İsteğin şiddeti vücudunu hareketsiz kılıyor, sanki inme inmiş gibi hiç kıpırdamadan Ertuğrul'un yüzüne bakıyordu.

Bu istek, onun karakterini, daha doğrusu Nermin'in kendi karakteri sandığı görünürdeki gündelik kişiliğini bütünüyle değiştiriyor, her zaman sabırlı olduğu halde, şimdi sabırsızlanıyor, genellikle uzak, biraz da soğuk durduğu halde şimdi yakınlaşmak, sokulmak istiyor, sürekli çevresindekilerin kendisi için ne düşündüğünü merak ettiği halde şimdi kimin ne düşüneceğine aldırmıyordu.

– Gidelim mi? dedi.

Lokantadan çıktıktan sonra eve giderken, arabanın içinde koltuğun köşesine büzüşüp oturdu. Bir an önce eve varmak istiyor, konuşmak eve ulaşmalarını geciktirecekmiş gibi konuşmaktan kaçınıyordu.

Şimdi onu çeken Ertuğrul değil, eski sevişmelerin içinde bıraktığı tattı. Sevişmelerinin çeşitli bölümlerini anımsıyor, anımsanan geçmiş, o andaki isteğini çoğaltıyordu. Nermin, anıları çoğaldıkça erkeğine bağlanan, onu daha çok arzulayan kadınlardandı, yenilikten çok, eskilik ve anılar onu heyecanlandırıyordu.

Eve girince, daha antrede öpüşmeye başladılar. Bir yandan öpüşürken, bir yandan da Ertuğrul'u soyu-

yordu, kendisi giysilerini çıkarmıyor, erkeğin giysilerini ise birer birer çıkartıyordu. Ertuğrul'u salonun ortasına kadar soyarak çırlçıplak bıraktı, kendisi boynundaki eşarbını bile çıkarmamıştı. Erkek çırlçıplak vücuduyla, hiçbir gücü olmayan, her emre boyun eğmeye hazır bir köle gibiydi, kendisi de güçlü, emir veren, kölesiyle sevişen bir sultana benziyordu. Ertuğrul'un, vücudundan ayrı bir parça gibi, damarları kabarmış, koyu pırıltılı bir heykelciğe benzeyen erkekliğini sımsıkı tutup önünde diz çöktü. Bu sert diriliği yüzünün her yanına sürerek öpmeye başladı. Şimdi de putuna tapan, güçsüz bir putpereste benzemişti. Tapınır gibi Ertuğrul'un bacaklarını öpüyor, zaman zaman da yavaşça ısıırıyordu. Öpe öpe topuklarına kadar inip, yere yatarak ayaklarını yalamaya başladı.

Topuklarını dilinin ucuyla yalayarak, vücudunu Ertuğrul'un iki bacağıının arasından geriye doğru çekti. Topuğu bacağa bağlayan arkadaki kalınca kası dişlerinin arasına alıp hafifçe dişledi. Kas, tam dişlerinin arasına sığıyordu. Gözleri açıldı, yattığı yerden, erkeğin bacaklarını, aşağıdan bakıldığında gittikçe karanlıklaşılan oyluklarını, iyice küçölüp sertleşmiş torbalarını görüyordu. İki koluyla Ertuğrul'un bacaklarına sarılmıştı. Başının hemen üstünde yükselen vücudun yalnızca küçücük bir parçasını dişleyerek erkeğin bacaklarına bakmak, biraz sonra oturacağı büyük bir ziyafet sofrasının önünde durup, küçük çerezler atıştırarak alacağı zevki geciktiren ve bu zevki böylece daha da çoğaltan obur bir adamın tattığı, sabırsız, biraz acılı açlığın lezzetini veriyordu.

Halıların üstünde, Ertuğrul çırlçıplak, Nermin ise giyimli olarak uzun uzun seviştiler. Nermin seviş-

menin sonlarına doğru gittikçe artan çığlıklarından hiçbirini duymadı, yalnızca vücudunun içinden ateşli suların boşaldığı son anda, yarı baygınlık içinde, en uzun ve en yüksek son çığlığının bitişini, bir başkasının sesini duyar gibi oldu.

Kendi kulaklarına ulaşan bu son çığlık, ıssız bir çölün ortasındaki terkedilmiş bir istasyonda duyulan bir tren düdüğü gibi yalnızlık, bıkkınlık ve korkuyu getirdi beraberinde. Her seferinde olduğu gibi, vücudunun en mutlu, en doygun olduğu bu anda, bu bıkkınlığı, yalnızlığı ve korkuyu duyuyordu. Aslında tam bir korku değildi bu, adını kendisinin de tam bilmediğı bir duyguydu ama, bu duyguyu hissettiğı anda biraz önce yaptığı şeyi yapmamış olmayı diliyordu. Hem işlediğı suçun cezasından korkuyor, hem de suçun utancını hissediyordu. Birisinin gelip kendisini yakalayacağını, aşağılayacağını sanıyordu. En küçük ıtırtıları bile duyuyor, merdivendeki ayak sesleri, asansörün vınlıtısı, uzaktan uzağı duyulan araba kornaları, vücudunun içinde titreşimlerle yayılıyordu.

Telâşla eteklerini indirdi. Eti mutlu ve sakindi, ama bu mutluluk biraz önceki sevişmeyi anımsatıyor, o sevişmenin sevişirken haz veren her parçası da kendisine alçaltıcı, ayıp ve daha da kötüsü saçma ve çirkin geliyordu. Anımsamak bile istemiyordu onları. Ama yanında yatan çırılçıplak erkek, dağılmış yastıklar, buruşmuş halı ona biraz öncesini anımsatıyordu. Hepsi de her an konuşacak, gidip birilerine ihbar edecek güvenilir suç ortaklarıydı. Hepsinin, evin de, erkeğın de kaybolmasını istiyordu, iki saat önce erkek için duyduğu dayanılmaz istek, şimdi neredeyse bir tiksintiye dönüşüyor, erkeğın bacaklarının arasındaki

o ıslaklık Nermin'e iğrenç geliyordu. Her zaman olduğu gibi bir daha Ertuğrul'la sevişmemeye, bir daha görüşmemeye karar vererek hızla doğruldu yerinden. Biraz öteye savrulmuş külotunu utançla giydi. Üstünü başını düzeltip saçlarını taradı, görünüşünde suçtan bir iz kalmamıştı, ama hâlâ yerde çırılçıplak yatan bu erkek vücudu, cinayet yerindeki ceset gibi ürkütücüydü.

Sesindeki tiksintiyi saklamaya çalışarak,

– Giyinsene, dedi.

Ertuğrul, mırıldanarak gerinip arkasını döndü.

– Iııh...

– Ben gidiyorum.

Ertuğrul gene mırıldanır gibi,

– Nereye? dedi.

Nermin, "İşim var," deyip Ertuğrul'un cevabını beklemeden çıktı. Asansöre binmeye cesaret edemedi, kapalı bir yere, her an kolayca yakalanabileceği bir yere giremeyeceğini, böyle bir şeye dayanamayacağını biliyordu. Koşarak indi basamaklardan. Hızlı adımlarla yürüyüp çıktı sokaktan. Caddenin kalabalığına karışınca kadar yavaşlamadı. Cadde çamur kokuyordu. Bir taksi çevirip bindi, bir sigara yaktı, ikinci solukta her şeyi unutup yeniden rahatlamıştı.

ON BEŞ

Gülsuyu, çürük elma ve sandık kokusu, Müberranın avucunda hışırdaya hışırdaya buruşan ipekli kumaştan çıkıyordu sanki. Müberranın, ipeklilerini hışırdata hışırdata anlatıyordu. Anlatırken, gözleri hafifçe kayıyordu.

–Uhud Savaşında, kâfir ordusu, müslümanları yendiği vakit, kâfir taifesi azgınlaştı, içlerindeki bütün necaset dışlarına vurdu... Hazreti Hamza, radiyallahü anh, kasığından vurulup şehit düştü... Kâfirlerden Bir Amir'in kölesi Habeşli Vahşi, savaştan sonra Hazreti Hamza'nın, radiyallahü anh, cesedini buldu... Pis Habeş, bıçağını çekip Hazreti Hamza'nın, radiyallahü anh, ciğerini çıkardı... Belki bir bahşış alırım diye, koşa koşa, Utbe Bin Ebu Vakkas'ın kâfir kızı Hind'e götürdü. Hind, ciğeri alıp ağzına attı, çiğnedi çiğnedi, sonra tükürdü... Ama, erkeğin kan kokusu, kâfir karısını daha azdırdı, koştı savaş meydanına gitti... Hazreti Hamza'nın, radyıyallahü anh, cesedini buldu... Ölü halinde bile güzeldi, nur ala nur yatıyordu, savaşta elbiseleri parçalanmış, muhterem vücudu ortaya çıkmıştı, kasığından kan akmıştı... Azgın karı, o insanın vücudunun her yanını elledi, mıncıkladı, bir bir her yanına dokundu, kasıklarını ovaladı, elleri kan oldu, o kanları yaladı... Hazreti Hamza, radiyallahü anh, erkek güzeliydi, vücudu yapılıydı, biçimliydi, kolları bacakları pek güçlüydü, göğsünün kılları gül kokardı... Azgın kâ-

fir karısı, o güzel erkeğin çıplak vücuduna baktı... Hazreti Hamza'nın, radiyallahü anh, erkekliği apaçık ortadaydı, nah bu kadardı...

Müberranım, iki elini şöyle iki yana doğru açarak, boyunu gösterdi...

- Azgın karı onu görünce kendinden geçti... Öyle kalındı ki, tek eliyle tutamadı, iki eliyle tutup kaldırdı... Sıvazladı, sıvazladı, dişleriyle ucunu ısırды... Allahın bir işi, Hazreti Hamza'nınki, hâlâ sıcaktı, kâfirin karısı, o sıcaklığı ellerinde duydu, aldı bacaklarına sürdü... Ama azgınlığı doymadı, pis musibet, eteğine soktuğu bıçağını çıkardı... Bir eliyle erkekliğini elinde tutup, ama ne zorlukla tutarak, kocamandı çünkü, öbür elindeki bıçağı dibine yaklaştırdı... Sonra, orada, o muhterem insanın erkekliğini uğraşa uğraşa kesti, bütün kanlar eline yüzüne sıçradı, kanlı erkekliği iki eliyle tutup vücuduna bastırdı, ona sarılarak savaş meydana öyle dolaştı... Sonra köyüne gitti... Köye girerken, iki eliyle havaya kaldırdı o muhterem parçayı, köyün bütün kadınları onu görünce peşine takıldılar... Hind'in evine gelince, parçayı hep birlikte yıkadılar, avlunun ortasına koydular, hep beraber oturup onu seyrettiler, seyrede seyrede azgınlaştılar, hep birlikte saldırdılar, sonra onu ısıra ısıra parçaladılar, azgın karılar... Allah da onların cezasını verdi ama, hayatları boyunca her gece, rüyalarında Hazreti Hamza'nın, radiyallahü anh, erkekliğini gördüler, onu bir daha hiç unutmadılar, kendi erkeklerini de bir daha beğenip, zevk alamadılar...

ON ALTI

Oymalı, büyük duvar saatinin pandülü kımıltısız duruyordu. Saatin hemen altında, dedesi, sivri bıyıklarıyla tıpkı pandül gibi hareket etmeden oturuyordu.

Pandül, önce olduğu yerde hafifçe titremeye başladı, sonra bir o yana bir bu yana kımıldandı. Dedesi ise, hiç kımıldamıyordu. Simsiyah bir dalgıç elbisesi vardı üstünde. Gözlerini kırpmıyordu. Dimdik Nermin'e bakıyordu.

Pandül sallanmaya koyuldu, ama saat çalışmıyordu, tiktakları da duyulmuyordu. Yalnızca pandül sallanıyordu.

Gittikçe hızlanıyordu... Hızlandı, hızlandı... Tahta saatin duvarlarına çarpmaya başladı... Sonra yeniden sakinleşti. Neredeyse kadınsı bir salıntıyla kıpırdıyordu şimdi. Salıntıyla birlikte pandül biçim değiştirmeye başladı. Dalga dalga gür kızıl saçları oldu, sonra, çıplak bembeyaz bacakları. Pandül, beyaz bacakları ve kızıl saçlarıyla, kırıtarak sallanıyordu.

Dedesi ise hiç kımıldamadan Nermin'e bakıyordu.

Pandülün memeleri çıktı yavaşça. Sonra göbeği. Vücut tamamlandı, ama yüz hâlâ yoktu. Sallandıkça, vücudun çizgileri daha da belirginleşiyordu.

Sonra, o salıntının arasından yüz, o tanıdık yüz gözüktü. Lisedeki en iyi arkadaşı. Aynı yatakhane kaldıkları arkadaşı. Şimdi pandül yok olmuştu. Saatin içinde, yatakhane arkadaşı çırılçıplak salınıyordu.

Saatin kapağı açıldı. Kız saatten aşağıya atladı. Dedesinin yanından geçip, Nermin'in yatağının yanına geldi. Kızın yüzünde hiçbir kıpırtı yoktu.

Acele etmeden, Nermin'in yorganını açıp yatağın içine usulca girdi. Nermin, ürkerek kenara çekilmeye çalıştı ama başaramadı. Yerinden kımıldayamıyordu.

Dedesi ise, dimdik bakmaya devam ediyordu. Konuşmuyor, kımıldamıyor, yalnızca bakıyordu.

Nermin, dedesinin bakışlarından rahatsız olmuş, utanmıştı. Arkadaşının yatağın içine girmesi, üstelik bunu dedesinin gözlerinin önünde yapması Nermin'i utandırıyordu, ama nedense bir türlü kımıldayamıyor, kaçamıyor, aslında kaçmak istemediğini de biliyordu, arkadaşının sıcaklığını duyuyor, bu sıcaklıktan hoşlanıyordu. Dedesi ise bakıyordu.

Yatağın içinde kıpırtılar başlamıştı, sıcak artıyordu. Saat yok olmuştu, saatin olduğu duvar da yok olmuştu. Erimişti. Dedesi hâlâ oturuyordu, ama altında koltuk yoktu, öyle havada oturuyor, hep Nermin'e bakıyordu, Nermin yatağın içindeki kıpırtıları hem hissediyor, hem de dışardan bakıp seyrediyordu. Aynı anda iki ayrı yerde birden bulunuyordu ve dedesi kendisini azarlayacak diye korkuyordu.

Arkadaşına, "Dur, dedem bakıyor," demek istiyordu, ama dudakları açılmıyordu. Birden dedesi de koyboluverdi. Her şey kayboldu. Yorganın üstünde, gür kızıl saçlar gözükmüyordu, arkadaşının yüzü gözükmüyordu.

Yorganın içine doğru düştü, uzun uzun düştü, yatağın ve arkadaşının yumuşaklığını hissetti. Sıcacıktı. Karanlıktı. Yalnızca, gür kızıl saçlar gözükmüyordu. Saçların üstüne ışık vurur gibiydi.

Ter içinde uyandı.

ON YEDİ

Lokanta hemen hemen boş gibiydi. Büyük saksıların içinde bodur palmyeler vardı. Dipteki masalardan birine oturdular.

Kadın, Hüsrev Beye eğlenir gibi bakarak gülümsüyordu. Dirseğini masaya, çenesini de avucuna dayamıştı. Hüsrev Bey, kadının rahatlığından garip bir tedirginlik duyuyor, kendisini rahat bırakamıyordu.

Kadın bir süre yüzüne baktıktan sonra birden konuştu:

– Daha adımı bile söylemedim...

Hüsrev Bey, az kaldı şaşkınlıktan "Adınızı biliyorum," diyecekti. Zor tuttu kendini.

– Adım Rosemary...

Hüsrev Bey birden keyiflendi. Kadın yalan söylüyordu. Deminden beri kadının yanında duyduğu eziklik, utanç, kendine bile söyleyemediği, bir hata yapıp gülünç olma korkusu uçup gitti. Yosma bayağı yalan söylüyordu işte.

– Benimki de Hüsrev.

– Nerelisiniz?

– Kafkasyalıyım.

– Ben İskoçyalıyım... Ne yapıyorsunuz burada?

– Zahire alıp satıyorum... Toptancı tüccarım.

Rosemary, başını Hüsrev Beyin yüzüne yaklaştırdı.

– Heyecanlı bir iş olmalı.

Hüsrev Bey, iskemlenin arkalığına yaslanıp bir si-
gara yaktı.

– Bazen...

– Ben arkeologum... Söylemiştim galiba.

– Sizin işiniz de heyecanlı olmalı...

Rosemary de güldü. Gülüşünde, Hüsrev Beyin ho-
şuna gitmeyen bir şey vardı, birden bunun ne olduğu-
nu anlayamadı, ama sonra sezdi bunun nedenini, taşra-
lı bir şey vardı, halktan biri gibi gülüyordu. Kadının
gülüşünde, çocukluğu kenar mahallelerde geçmiş bir
kızda görülebilen, ne kadar eğitilirse eğitilsin bir türlü
değişmeyen o arsızlık kokusu seziliyordu. Hüsrev
Bey, kendisini rahatsız eden bu gülüşün adını koya-
mazdı ama ne zaman görse hemen sezerdi, hangi kadı-
nın nerede büyüdüğünü gülüşünden çıkarırdı. Kadın-
lar hangi kılığa girerlerse girsinler, gülüşlerinden onla-
rın hangi çevreden geldiğini anlardı.

Rosemary de Hüsrev Bey gibi cevap verdi:

– Bazen...

Hüsrev Bey, bedeninin ağır ağır canlandığını his-
sediyordu. Önceleri ilk kez karşılaştığı bir İngiliz kadı-
nın karşısında tedirgin olmuştu ama o arsız gülüş onu
hem rahatsız etmiş, hem rahatlatmış, hem de heyecan-
landırmıştı. Kadınların ucuz, çirkin, adi yanları, Hüs-
rev Beyi heyecanlandırıyordu. Şimdi o ucuzluğun
uçuk bir gölge gibi gelip geçtiğini görmek bile Hüsrev
Beyin bedenini canlandırırvermişti. Az kaldı uzanıp ka-
dının elini tutacaktı.

Garsona yemekleri söylediler. Rosemary'nin
Arapçası kusursuzdu. Bu da Hüsrev Beyin hoşuna git-
ti. Arap orospuları anımsatmıştı kadın.

– Arkeologlar neler yapar Miss Rosemary?

Rosemary bu kez eğitilmiş, kibar kadın gülümsemeyle gülümsedi. Cevap vermeden önce, peçetesini dizlerinin üstüne özenle serdi. Sonra başını kaldırıp Hüsrev Beyin gözlerinin içine baktı. Çok yavaş, tane tane, sanki Hüsrev Beyin söyleyeceklerini daha rahat anlamasını ister gibi konuştu.

– Derinliklere saklanan, gizli bilgileri ortaya çıkarır... Araştırır, dolaşır, sorar ve sonra kazar. Gizli kalanı ortaya çıkarır...

– Sonra...

Rosemary'nin yüzü ciddileşti.

– Sonra... Sonra gizli kalmış bir hazineyi bulmanın sevincini yaşar.

Hüsrev Bey, soracağı soruyu sormaması gerektiğini, biraz ileri gittiğini bile sordu:

– Sizin meslekte, gizli hazineleri ararken ölenler çok olur mu?

Rosemary, bir an ayıplar gibi baktı Hüsrev Bey'e. Böyle bir soru sormasını sportmenliğe aykırı bulmuş gibiydi, ama gene de bunu sezdirmemeye çalıştı.

– Herkes ölür Hüsrev Bey... Bence önemli olan ölüp ölmek değil, yaşayıp yaşamamak... İnsan hangi meslekte olursa olsun ölüyor, ama insan hangi meslekte olursa olsun yaşamıyor... Bazı meslekleri yaparken insan daha çok yaşadığını hisseder.

Hüsrev Bey, Rosemary'nin tavrındaki gizli ayıplamayı, sesindeki üstükapalı azarlamayı duyunca sinirlendi. Kadının haklı olduğunu biliyordu, bu da onu daha çok öfkeliyordu. Kadınların haklı çıkmasına, hele bu haklılıklarını ortaya koyup, kendisini gizli ya da açık azarlamalarına alışkın değildi. Kendini hakarete uğramış gibi hissetti.

– Arkeologlar, ötekilerden daha mı çok yaşıyor?

Rosemary, gülümsedi yeniden:

– Bazen...

– Ne zaman mesela?

Rosemary güldü... Bu kez gülmesi, bir kız çocuğunun gülmesine benziyordu. Neşeli, alaycı, hem utan-
gaç, hem yaramaz.

– Yeni tanıştıkları birine kendi mesleklerini anlatırken mesela.

Hüsrev Bey, Rosemary'ye öfkelenmekte olduğunu sanıyordu, ama sesi çok neşeli ve alaycı çıktı. Kendi de şaştı kendi sesine:

– Arkeolojiyle zahire tüccarlığı birbirine benziyor anlaşılan... En azından şu söylediğinizin son kısmı...

Kadın bir kahkaha attı. Dudağının kenarında o arsız çizgi beliriverdi yeniden.

Hüsrev Bey, kendini ezik hissediyordu bu kadının karşısında. Sarhoş gibiydi, söylemek istemediklerini söylüyordu. Gene aynı şey oldu.

– Miss Rosemary, buralarda arkeolojik araştırmalar çok tehlikelidir... Bir kadına göre değil... Neden bir başka yerde yapmıyorsunuz araştırmalarınızı?

Rosemary'nin kaşları çatıldı.

– Tehlike her yerde var... Üstelik bulunacak gizli hazine de burada. Siz nasıl zahirelerinizi burada satmak istiyorsanız ben de buradaki hazineleri bulmak istiyorum... Siz işinizi yaptığınız gibi ben de işimi yapıyorum.

Rosemary, biraz durduktan sonra devam etti:

– Kusura bakmazsanız bir şey söyleyeceğim.

– Estağfurullah, buyrun...

– Siz Doğulu erkekler hep böylesiniz... Hep kadın-

ları korumak istersiniz... Onları güçsüz görüyorsunuz... Asıl kendinizin tehlikede olduğu hiç aklınıza gelmez...

Hüsrev Bey kıpkırmızı kesildi. Çatalını sıkı sıkı tuttu. Kadının boynu uzun ve beyazdı. Bluzunun dekoltesinden bir iki çil gözüküyordu.

– Güzel bir kadınsınız.

– Kötü bir şey mi bu?

Hüsrev Bey şaşırıldı.

– Hayır, niye kötü olsun.

Rosemary gözlerini kısıp güldü.

– Sanki kötü bir şeymiş gibi öfkeyle söylediniz de.

Hüsrev Bey, konuşmanın denetimini kaybettiğini biliyordu, iyice kendini bıraktı:

– Siz her güldüğünüzde değişik gülüyorsunuz.

Rosemary ciddileşiverdi.

– Anlayamadım... Nasıl yani?

Hüsrev Bey, elinde olmadan kadını yatıştırmaya çalışan yumuşak bir sesle konuştu:

– Bazen bir çocuk, bazen bir kadın gibi gülüyorsunuz.

Rosemary, Hüsrev Beyin beklemediği bir cilveyle konuştu bu kez:

– Hangisi daha güzel sizce?

Hüsrev Bey, dimdik kadının gözlerinin içine baktı.

– Galiba bu akşam yağmur yağacak...

Rosemary, konunun birden değişmesine hiç tepki göstermedi.

– Ben yağmura alışkınım... Bizim orada hep yağar.

– Burada çok az yağıyor.

– Biliyorum... Buranın tek kusuru da bu bence... Çok az yağmur... Bizim oranın tek kusuru da çok yağmur yağması.

– Yağmurda nehir kenarı çok güzel olur... İsterse-
niz sizi akşam oraya götürebilirim.

Rosemary, hafifçe geriye çekildi.

– Bir günde iki kez buluşmak, yeni tanışan birile-
ri için biraz fazla değil mi?

Hüsrev Bey, bir sigara yaktı, küstah bir görünüm-
le dumanını havaya üfledi.

– Tanışanlar iki erkek ise çok fazla... Ama tanı-
şanlar bir kadınla bir erkekse çok az.

ON SEKİZ

Mutsuz insanlar hep birşeyler beklerler, bunu biliyorum, çünkü ben de hep birşeyler bekliyorum, ama birşeyler beklediğim için mi mutsuzum, yoksa mutsuz olduğum için mi birşeyler, bekliyorum onu anlayamıyorum. Hep birşeyler bekliyorum, birşeyler ama nedir o beklediğim, o her yerde aradığım, her seste, her bakışta, kapının ya da telefonun her çalışında ısrarla bulmaya çalıştığım, hiç bulamayıp da hep bulmayı beklediğim şey ne? Beklediğim şeyin adı yok aslında, ama bütün mutsuzlar gibi ben de bekliyorum işte, bir şey bekliyorum, adı olmayan, belki kendisi de olmayan bir şey.

Dün, epeyce bir aradan sonra yeniden kumsalda ata bindim. Kumsalda kimsecikler yoktu, kumlar ıslaktı, rüzgâr esiyordu, bir an rüzgâra karışıp uçacağımı sandım, denizin üstünden uçup gidecektim sanki, yaşlı bir büyücü gibi yükselip kaybolacaktım. Kumsalın sonuna, kayalıkların denizle birleştiği yere kadar koşturdum atı. Sonra durup arkama baktım, kumsal yalnız ve ıssız uzanıyordu.

Kayalıkların dibinde atı durdurdum, üstünden inmedim, yavaşça okşadım onu, terlemişti, göğsünde ve ağzının kenarında beyaz köpükler birikmişti. Yalnızlığı seviyorum, yalnız olduğum zamanlar hem hüznleniyorum, hem de garip bir güçlülük duyuyorum. Bazen, mutlak, kesintisiz ve sonsuz bir yalnızlığım olsun

istiyorum. Ben atın üstünde dururken, kumsaldan bir adam geçti, havanın soğuk olmasına karşın pantolonunun paçalarını sıvamıştı, elinde bir şey taşıyordu, bir balıkçıydı herhalde, bir insan görmekten hoşlanmadım. Mutlak bir yalnızlık yok, onun için de mutlak hiçbir şey yok dünyada. Canımı acıtacak, beni hüzünden mahvedecek, içimi tırmalayıp parçalayacak keskin bir yalnızlığım olsun isterdim. Tabii, aslında böyle bir yalnızlık istemiyorum, böyle korkunç bir yalnızlık bir yana, sıradan, geçici bir yalnızlığa bile dayanacak gücüm yok benim, ama gene de bunun böyle olması benim mutlak bir yalnızlığı özlememe engel değil.

Kendimle ilgili olarak düşündüğüm her şey, daha ben onu düşündüğüm anda gerçekliğini yitiriyor, kendimle ilgili gerçeğin ne olduğunu kendim de anlayamıyorum. Sevgililerim, dostlarım, arkadaşlarım var, ama ben kendimi yalnız hissediyorum, sonra bu yalnızlık yetmiyor, daha da yalnız olmak istiyorum ve daha yalnız kaldığım an yalnızlıktan sıkılıyorum. Her şey gibi yalnızlığı da uzaktan seviyorum galiba. İnsanlara hiçbir zaman tam anlamıyla yaklaşamıyorum, en yakınım da oldukları zamanlar bile gene de benden uzaktalar, üstelik bu benim suçum, onları uzak tutan benim, ama bu neyi değiştirir, benden uzaklar ya. Belki de Haluk'u da bu yüzden bağışlayamıyorum, o benim yalnızlığımı kırabilirdi, bana yaklaşabilirdi, bana "İnsanlardan korkma bu kadar," diyebilirdi, ama demedi, diyemedi, çünkü o da benden korkuyordu herhalde. İnsan başkalarından korkmaya başlayınca, başkalarını da korkutmaya başlıyor, kırk yaşına gelince yaşamın biraz garip bir şey olduğunu anlamaya başladım.

Bazen o kadar istiyorum ki bir insanla kaynaşma-

yı, bir başka insanın içinde eriyip kaybolmayı, evet tam böyle, istediğim şey bir başka insanın içinde eriyip kaybolmak, ben olmaktan kurtulmak, bir başkasının etinin içinde, güvenle, örselenmekten, incinmekten korkmadan, tam kendim olmadan, ama tam olarak başka biri haline de gelmeden yaşamak. Ama yapamıyorum işte, tam birisine yaklaşıırken birden bana bir yabancı gibi gözüküyor, düşman bir yabancı gibi, ya sesleri, ya vücutlarının ısısı, ya gülümsemeleri, işte her neyse birşeyleri bana yabancı geliveriyor. Haluk bile bazen bana bir yabancı gibi gözüküyor, bunalıyorum yanında, Ertuğrul ise her zaman yabancı.

Çevremde bu kadar çok insan olacağına bir tek kişi olsaydı, kaynaşabileceğim, bütünüyle sahip çıkabileceğim, bana bütünüyle sahip çıkabilecek bir tek kişi. Haluk bir keresinde bana, "Bir insanı tanımak istiyorsan, onun kimi seçtiğine bak," demişti. "İnsanların kimliğini onların seçtikleri insanların kimliği ele verir." Ben kimseyi seçemiyorum, onun için de belki kendi kimliğimi bir türlü göremiyorum.

Bende acıklı bir yan var, bunu seziyorum, ama bu acıklılık nereden kaynaklanıyor bunu çıkartamıyorum. Bir keresinde bir kitapta okumuştum: "Herkes kendi ızdırabına benzer," diyordu, benim ızdırabım ne, ben neye benziyorum acaba? Ben ıstırabımın ne olduğunu bile bilmiyorum.

Kumsalda, atı koşturmadan yavaşça geri döndüm, tek başına geçip giden adam kaybolmuştu. Ne seçtiğim bir insan vardı, ne de adını koyabildiğim açık seçik bir ızdırabım. O beyaz çarşaflara benzediğimi düşündüm birdenbire, nereden anımsadım hiç bilmiyorum, o babamın hastanesinde gördüğüm ölülerin üs-

tündeki kıpırdanan çarşafılara, ölüyüm belki ben, üstümdeki örtüler kıpırdıyor yalnızca, belki de ben ölülerin çarşaflarına benziyorum, sonra atı hızla koşturdum, rüzgârın içinden dörtlâle geçtik, muhteşem bir duyguydu, uçacağımı sandım.

ON DOKUZ

Hava sıcaktı. Öğleden sonra, her şey toz rengine bürünmüş, güneş eriyip her yana parça parça yapışmıştı. Güneşle birlikte her şey de eriyip parçalanmıştı.

Kliniğin alt katı serindi. Kalın beton duvarlar sıcaklığın içeri sızmasını önlüyordu.

Nermin daha önce hiç alt kata inmemişti, babası izin vermiyordu. Oraların niçin kendisine yasak edildiğini bilmiyordu, ama orada hiç de iyi olmayan birşeylerin bulunduğunu seziyordu. Kötü birşeyler vardı orada. Ve, o kötü şeyleri görmek istiyordu.

O gün öğleden sonra alt kata inmişti, her zaman oralarda olan hademe ortalarda gözüküyordu. Belki de sıcaktan yorulmuş, kuytu bir köşeye çekilmiş, hafiften kestiriyordu.

Koridorun duvarları koyu griydi. Yürüdükçe koridor duvarlarının rengi daha koyulaşıyordu sanki, koridor kararıyordu. Serinlik artıyordu.

Nermin, yavaş yavaş, çevresini kolaçan ederek, koridorun sonuna doğru yürüyordu. Her adımda biraz daha ürküyor, ama yürümekten vazgeçemiyordu. O gün okula gitmemişti. Kendisini iyi hissetmemişti. Bazan böyle kendini iyi hissetmez, o zaman da okula gitmez, onun yerine babasının kliniğine gelirdi.

Koridorun sonuna yaklaşırken, her adımda boyunun biraz daha kısaldığını, biraz daha annesiyle baba-

sından uzaklaşıp yalnızlaşarak küçüldüğünü hissediyordu. Korkuyordu... Ama yürüyordu.

Koridorun sonunda sırlı bir aydınlık gözüküyordu. O aydınlığa yaklaştı. Bu, bembeyaz boyanmış bir kapıydı. Kalın demir bir kapı. Kapı kolu yoktu. Onun yerine, üstünde büyük bir anahtar vardı.

Kapının önünde durdu. Demir kapıya baktı. Geri dönmeyi düşündü. Dönmedi. Kapıyı itti. Kapı açıldı. Biraz daha itti. Kapı açıldı. Usulca içeri girdi.

Koridorun karanlık griliğinden sonra burası çok beyaz ve çok aydınlıktı. Duvarlar bembeyaz boyanmıştı. Geniş bir salondur burası. Yan yana masalar vardı. Masaların üstüne beyaz çarşaflar örtülmüştü. O çarşafların altında birşeyler vardı ama onların ne olduğu anlaşılmıyordu.

Tavanda üç tane büyük vantilatör asılıydı. Vantilatörler dönmüyordu. Nermin salona baktı. Beyazlık biraz ürkütücüydü, ama gene de korkulacak bir şey yoktu.

Salonun ortasına doğru yürüdü. Tam ortada, masaların arasında durdu. Boyu masalar kadardı. Yüzü masaların düzeyine geliyordu.

Birden bir vınlamayla birlikte vantilatörler ağır kırıltılarla dönmeye başladılar. Belki de elektrikler kesikti ve birden elektrikler gelmişti. Vınlama küçük kızı ürküttü. Bir eliyle yanındaki masalardan birine dayandı.

Vantilatörler artan vınıltılarla hızlanıyordu. Bir serinlik yayılıyordu. Vantilatörler gittikçe daha çok hızlanıyordu. Vantilatörlerin rüzgârıyla çarşaflar kıpırdanmaya başlamıştı.

Vantilatörlerin hızı arttıkça, çarşaflar daha çok

kıpırdanıyor, sallanıyor, dalgalanıyordu.

Salondaki bütün çarşaf lar dalgalanıyordu şimdi. Salondaki mermer masaların üstündeki beyaz çarşaf lar kıpır kıpır oynuyorlardı, sanki çarşaf lar canlanıyordu. Nermin, çarşaf lara bakıyordu. Oradan çıkmak istiyordu ama yerinden kıpırdayacak gücü kalmamıştı.

Gözleri çarşaf lara takılmıştı. Onlar dalgalandıkça, Nermin de daha dikkatli bakıyordu.

Birdenbire, dalgalanın çarşaf lardan biri kaydı. Çarşaf ın altından bıyıklı bir erkek yüzü çıktı. Sapsarı, balmumu renginde, kasılmış bir yüzdü. Çenesinden geçen beyaz bir bez başının üstünde bağlanmıştı. Gözleri kapalıydı. Birer yumurta gibi yüzünden fırlamıştı kapalı gözleri. Yüzü hiç kıpırdamıyordu. Rüzgâr üstünden geçiyordu.

Beyaz dalgaların ortasında, bıyıklı yüz siyah bir leke gibiydi. Donmuştu.

Nermin, birden geriye dönüp bütün gücüyle kapıya doğru kaçtı, kapıyı arkasından kapatmadan koşarak koridoru geçti, merdivenlerden üst kata tırmandı. Sokağa çıktı.

Dışarda korkunç bir sıcak vardı.

Nermin, akşama kadar kliniğin duvarına dayanıp durdu. Hiç kıpırdamadı, konuşmadı, ağlamadı, bir şey söylemedi. Onu akşamüstü, duvarın kenarında bulup eve götürdüler.

Ertesi gün okula gitmedi. Kliniğe de gitmedi.

Yatağına yattı. Hiç konuşmadı.

O gün gördüklerini de kimseye anlatmadı.

YİRMİ

Nermin, salonda ıfık görünce  a ırdı, gecenin o saatinde genellikle dedesi de, büyük teyzesi de odalarına çekilip yatmı  olurlardı. Paltosunu çıkarmadan salona girdi.

Dedesi büyük koltukta oturmuş kitap okuyordu. Kafasını kaldırıp Nermin'e şöyle bir baktıktan sonra yeniden kitabını okumaya koyuldu.

– Ne yapıyorsunuz bu saatte?

Hüsrev Bey, gözlüklerinin üzerinden küçümseyen bakışlarla baktı torununa, bu soruyu anlamsız bulduğu belliydi.

– Kitap okuyorum.

Yeniden kitabına döndü. Nermin, dedesinin bu saatte oturup ne okuduğunu merak etti.

– Ne okuyorsunuz?

Nermin, dedesinin gene kendisini azarlayaca ını sanıyordu, ama bekledi inin tersine, Hüsrev Bey, torununun o güne dek hiç görmediği çocuksu bir gülümsemeyle gülümsedi.

– Pu kin okuyorum. Bize  ocuklu umuzda, Kafkasya'daki okulda okuturlardı. Senelerce yanımda ta ıdım... Bu gece de uyukum kaçtı... Kalkıp okuyayım dedim.

Nermin, dedesinin Pu kin okumasına  a tı, Pu kin'in adını bile bildiğini sanmıyordu.

– Pu kin'i sever misiniz?

Dedesı, kitabı kucağına koyup koltuğun arkasına yaslandı.

– Bilmem ki... Çocukluğumda ezberlemişim, aklımda kalmış. Sonra da arada bir çıkarır bakardım. Bak sana okuyayım bir tane.

Hüsrev Bey bir şiir okumaya başladı. Nermin'in de şiiri iyice anlamasını ister gibi, tane tane, vurgulayarak okuyordu. Ama Nermin bir şey anlamadı, çünkü Hüsrev Bey, şiiri, çocukluğunda ezberlediği gibi, Rusça okuyordu. Nermin, dedesinin, o anda hangi dilde okuduğunu farketmediğini anladı, bir şey söylemeden usulca paltosunu çıkarıp dedesinin karşısındaki koltuğa oturdu. Hüsrev Bey'in tok bir sesi vardı, zaman zaman bazı vurgularda sesi ya heyecandan ya da yaşlılıktan hafifçe çatlıyor, bu da Nermin'in hoşuna gidiyordu.

Hüsrev Bey, şiiri bitirip sustu, Nermin baktı, dedesinin gözleri sulanmıştı, bunca yıl, bir kez bile dedesinin ağladığını görmemişti, oğlunun cenazesinde bile ağlamamıştı Hüsrev Bey, şimdi ise, bir gece, çocukluğunda öğrendiği Rusça bir şiiri okurken ağlıyordu. Nermin, elinde olmadan "Yaşlanıyor," diye düşündü. Çocukluğundan beri varlığıyla, sessizliğiyle, azarlayan bakışlarıyla kendisini daima ürküten bu adamın yaşlandığını görmek, kendi gençliğinin de bittiğini görmek gibiydi.

Hüsrev Bey'in sesi duyuldu birden:

– Nasıl, sevdin mi?

Nermin, başka erkeklerle konuşurken kullandığı o yapay sesle karşılık verdi:

– Çok güzel.

Aralarında bir sessizlik oldu. Hüsrev Bey, torunu-

na bakıp gülümsedi.

– Rusça okudum ben, sen güzel olduğunu nasıl anladın?

Nermin, dedesinin yüzüne bakıp, omuzlarını silkip güldü. Hüsrev Bey de güldü.

– Sahtekarsın sen küçük torunum. Senin baban da sahtekarın tekiydi, sahtekardı ya, onun için severdim ben de senin babanı. Derslerini bilmezdi, yüzüme baka baka yalan söylerdi, biliyorum derdi.

Hüsrev Bey, derin derin içini çekti.

– Senin baban benim oğlumdu, biliyor musun? Öldü... Kaç yıl oldu baban öleli?

Nermin düşünüp, içinden hesap etti.

– On beş... Hayır, hayır, on altı yıl.

– On altı yıl ha... Çok olmuş... Genç öldü fukara, hayattan bir şey anlamadı... Üniversiteyi bitirdi, annenle evlendi, hastaneyle ev arasında gitti geldi. Sonra da öldü. Öldüğünde çok üzülmüştüm... Her şeyi bildiğini sanırdı, hiçbir şey bilmedi.

Hüsrev Bey, şöyle bir durup ekledi:

– Zaten kim biliyor ki?

Sonra gülerek, küçümseyici bakışlarla Nermin'e baktı.

– Sen biliyor musun bari hayatın ne olduğunu? Öyle, çok biliyormuş gibi bir halin var... Beni küçümseyorsun, herkesi küçümseyorsun, benim yaşlandığımı düşünüyorsun değil mi, yaşlılar da hayatı bilmez... Söyle bakayım ne biliyorsun hayat hakkında?

Nermin bir sigara yaktı. Bacak bacak üstüne attı.

– Bilmiyorum... Ne olduğunu ben de bilmiyorum.

– Aferin... Bilmeyeceksin işte, hayatı bilmeyeceksin... Hiç kimse de bilmez, yalnızca aptallar bildikleri-

ni sanırlar, baban gibi, sonra da ölürler işte, babaların-
dan önce ölür giderler, babalarını arkada bırakırlar,
ne sersem bir oğlandı, sen doğduğunda öyle bir şaşır-
mıştı, koşa koşa gelmişti bana, baba bir kızım oldu di-
ye, yüzüne bakmıştım, hiçbir şey söylemedim diye kı-
rılmıştı, bana bir şey söylememişti, ama kırıldığını bili-
yordum... Bana hep biraz kırgındı zaten...

Hüsrev Bey, kendi kendine düşündü, kucağındaki
kitabı kapatıp yanına koydu.

– Benim bütün yakınlarım bana kırgındı zaten,
hepsi benim kendileriyle ilgilenmediğimi düşünürler-
di. Ama sen bana kırgın değilsin, bana kırılacak kadar
yakınım hiç olmadın. Benim yaşlı, huysuz, bencil oldu-
ğumu düşünüyorsun değil mi?

Nermin başını salladı, yavaşça gülümseyerek:

– Evet.

Hüsrev Bey de Nermin'in sözlerini yineledi:

– Evet... Evet... Yaşlı, huysuz, bencil... Doğru dü-
şünüyorsun, öyleyim... Eskiden de genç, huysuz ve
bencildim... Hiç değişmedim, yalnızca ihtiyarladım, o
da benim kabahatim değil. Ama sen de ihtiyar, huy-
suz ve bencilsin... Kaç yaşında oldun sen, kırk var mı-
sın?

Nermin birden gülüverdi.

– Gelecek ay kırkı bitireceğim.

– Gelecek ay kırkı bitireceksin... Kırk ha... Benim
gençliğimde senin yaşındaki kadınlar büyükanne olur-
lardı, sen anne bile olamadın.

Nermin'in yüzü buruştu, biraz dargın baktı dedesi-
ne... Hüsrev Bey, torununun bakışlarını görmemiş gi-
bi devam etti:

– Bir çocuk doğurmuştun değil mi... Doğumda mı

ölmüştü?

– Evet.

– Bir daha doğuracak mısın? Bak artık geç kalıyorsun.

– Bilmiyorum... Doğurmayacağım herhalde... Çocukları sevdiğimi sanmıyorum, çocuk sahibi olmak istemiyorum. Annelik bana göre değil.

Hüsrev Bey, başını salladı.

– Annelik sana göre değil... Değil, evet haklısın... Babalık da bana göre değildi, ama oldum... Olmama-lıydım aslında... Pek de baba olamadım ya, baban sağ olsaydı sana söylerdi, benim babam iyi bir baba değil, derdi, bak ben ne iyi babayım, derdi, senin baban iyi bir adamdı, ama onunla hiç birbirimizi anlayamadık, kim kimi anlıyor ki zaten, ama çok erken öldü, doğru-su babasından önce ölmesini hiçbir zaman doğru bulmadım.

Hüsrev Bey, Nermin'in o güne kadar hiç görmediği bir şey yaptı, torununa göz kırptı gülerek.

– Ben de yakında öleceğim, bunu hissediyorum.

Nermin, soğukkanlı bir merakla sordu:

– Korkuyor musunuz?

– Korkuyor muyum? Yoo... Niye korkayım? Ben kaç yaşındayım biliyor musun?

– Hayır.

– Doksan dört yaşındayım... Dedem yüz otuz beş yaşında ölmüştü. Bu yaşta insan ölümden korkarsa ayıp olur... İnsan doksan yaşında ölmezse ne zaman ölür, dünyaya kazık çakacak değilim ya... Ben ölümden hiç korkmadım, şimdi de korkmuyorum... Ben çok ölü gördüm, insanlar bu ölüm meselesini biraz mübalağa ediyorlar... Zor bir şey değil ölmek, adam

şöyle derin bir nefes alıyor, sonra da yavaşça veriyor, bir daha da nefes almıyor... O kadar... Tahmin ettiğinden çok daha basit ölüm.

Nermin, sanki kendine söylüyormuş gibi, yavaş bir sesle konuştu:

– Ben ölümden korkuyorum.

– Ölümün ne olduğunu bilmiyorsun da ondan kızmam... Hem senin yaşında insan ölümden daha çok korkar, benim yaşına gelince sen de korkmazsın.

Nermin, birden aklına gelen soruyla güldü, sonra da, akşam yemeğindeki içkilerin etkisiyle olsa gerek, soruverdi:

– Dede, büyükteyzem size âşık mı?

Hüsrev Bey, Nermin'e şöyle dik dik baktı.

– Artık insanlar birbirleriyle böyle mi konuşuyorlar? Böyle sualler mi soruyorlar?

Nermin, yaşamında ilk kez dedesine şımardı, biraz da dedesinin yakınlığından etkilenmiş, bir torun gibi davranıvermişti.

– Âşık mı gerçekten? N'olur, çok merak ediyorum.

Hüsrev Bey, önüne baktı.

– Böyle şeyler konuşulmaz kızım... Hele kadınlar hakkında böyle şeyler söylemek çok ayıptır, erkekler böyle laflar konuşmazlar... Tabii benim bildiğim erkekler, belki şimdikiler konuşuyorlardır, belki ballandıra ballandıra anlatıyorlardır kimlerin kendilerine âşık olduğunu... Bizim zamanımızda öyle değildi, ben de öylesi daha iyiydi.

Nermin, şımarıklıktan vazgeçmedi. İlk kez bir dedesi olmasının tadını çıkarıyordu.

– Peki, dede siz hiç âşık oldunuz mu?

Hüsrev Bey, bıyıklarını kurcaladı, düşündü, gülümsedi, sonra suratını astı, sonra gene gülümsedi. Nermin'e baktı.

-Galiba bir kere... Bir İngiliz kadınıydı... Öyle uzun zaman geçti ki aradan.

-Ne oldu peki o kadın?

Hüsrev Bey koltuğundan kalktı.

-Artık yatalım, geç oldu... Çok gevezelik ettik.

Bir iki adım attıktan sonra durdu. Nermin'e döndü. Yüzünde ciddi bir anlam vardı.

-Büyük teyzene çok kötü davranıyorsun... Ona iyi davran... O çok acı çekti gençliğinde... Çok baskı altında kaldı, baskı insanları biraz huzursuz yapar, o da onun için öyle huzursuz, sinirli... Ona iyi davran... O da çok yaşamayacak... Sonunda sen de bu evde yalnız kalacaksın... Bırak, kadıncağız bari hayatı ın sonunda iyi yaşasın... O hiçbir zaman güzel bir kadın olmadı, kimse onu istemedi.

Nermin de ayağa kalktı. Dedesinin yanına gitti.

-Olur, iyi davranırım... Ama bazen çok üstüme geliyor.

-O çok kötü yaşadı. Nasıl iyi davransın... Sen iyi davran.

-Peki, iyi davranırım...

Hüsrev Bey, Nermin'in saçlarını okşadı.

Nermin, az kaldı dedesine sarılacaktı.

Hüsrev Bey, torununun yüzüne baktı, sonra bir şey söylemeden kapıya gitti. Yürürken, adımlarını sürüyordu. Dik yürümeye çalışıyordu, ama istediği gibi yürüyemiyordu.

Nermin, dedesine "İyi geceler," diyecekti ama ağzını açar açmaz, sesinin titreyeceğinden, ağlayacağına

dan korktu.

Birbirlerine iyi geceler demeden ayrıldılar. Bir süre sonra Nermin, dedesinin odasının kapısının kapandığını duydu.

Oturdu, tek başına bir sigara daha içti.

Belki de çok geç yattığından, o gün sabaha karşı uyanmadı. Yıllardan beri ilk kez...

YİRMİ BİR

Cehennemin yedi katı olduğu gibi kadın ruhunun da yedi katı vardı belki de, Haluk'un dediği gibi, bu katların hiçbirisi öbür katta ne olduğunu bilmezdi, Nermin o gece kadifesinin havı dökölmüş eski kanepede ayaklarını altına toplamış otururken Haluk'un cehennem teorisine inandı. Kendi cehenneminin, kıpır kıpır, yapışkan bir örümcek ağı gibi duyguları ve düşünceleri emip içinde saklayan karanlık ve kaygan bölgelerinin kuytusuna saklanmış, varlığı o ara kadar cehennemin sahibi tarafından bile bilinmeyen bir duygu, beklenmedik şekilde bütün ağları yırtarak çıktı ortaya ve Nermin, içinde Haluk'a karşı şiddetli bir sevgi beslediğini, Haluk'u çok sevdiğini şaşkınlıkla farkettti. Kalahari Çölünde uzun aralıklarla yaşanan bir mucize vardır, bir gün aniden bir sağanak boşanır ve kumların içine saklı tohumlar bekledikleri suya kavuşarak kabuklarını patlatırlar, birkaç dakika içinde çölün iklimi değişir, sonsuz kum yığınları yemyeşil bir çayıra döner. Böyle mucizeler insan ruhunda da yaşanır, Nermin'in ruhu da durgun, kurak ve ölü bir sessizlikten bir anda sevgiyle coşan âşık bir ruha dönüştü. Her zaman Haluk'u bir bütünün parçası olarak düşünürdü; bir odanın içinde, bir arabada, bir pencerenin kenarında, bir sokakta. O anda ise gözlerinin önüne yalnızca Haluk'un yüzü geliyordu, o yüz Nermin'in belleğinde bütün başka nesnelerden ayrılmış, çevresinde başka

hiçbir görüntüye yer vermeyecek ölçüde büyütülmüştü. Haluk'un kulağının altındaki minik ben, kaşının kenarındaki küçük yara izi, gözlerinin çevresindeki çizgiler, tek tek ve açıkça görülüyordu. Bu yüze dokunmak, okşamak, öpmek, sarılmak, göğsüne sokulup "Seni seviyorum," demek, tek başına taşımakta zorluk çektiği bu ani ve büyük sevgiyi Haluk'a aktarıp onunla paylaşmak istiyordu. Bu istekle birlikte, o güne dek Haluk'a hiç şu andaki gibi dokunmak istemediğini, şu anda "Seni seviyorum," demek istediği kadar iştiaqla "Seni seviyorum," demediğini farkediyor, ilişkilerini yıllarca cansız, soğuk ve uzak dokunuşlarla, heyecansız "Seni seviyorum," sözcükleriyle geçirdiğini, Haluk'un kendisine beslediği sevgiye aynı heyecanla cevap vermediğini anlıyordu. Haluk, seven birinin nasıl davranması gerektiğini, Nermin'in sevgisizce davrandığını hep hissediyordu, Nermin ise Haluk'un neler duyduğunu, şimdi kendisi de içinde gerçek bir sevgi duyunca anlıyordu; geçmişteki soğuk davranışlarının pişmanlığı, sevgisini gösterme ihtiyacını daha da artırıyor, hemen o anda Haluk'a sarılarak geçmişi tümüyle silmek, o uzun yıllar kendi sevgisizliğinin Haluk'ta yarattığı kırıklığı ve üzüntüyü yok etmek istiyordu. Sevmekle sevmemek arasındaki farkı böylesine açıkça ve böylesine kısa sürede görmek, Haluk'a sarılmak için duyduğu sabırsızlığı dayanılmaz ölçüde artırıyordu.

Ama Haluk'a sarılması mümkün değildi, Haluk yolculuğa çıkmıştı, belki de o anda bir başka kadın ona sarılıyordu, Nermin bu ani sevgi sağanağıyla birlikte cehennemin en dibindeki bir başka tohumun daha çatlayıp fışkırdığını, içini parçaladığını hissediyordu. Aslında orada olduğunu hep bildiği, hep derinlere

sakladığı, bir çöl gibi bütün duyguları ve düşünceleriyle ya da duygusuzlukları ve düşüncesizlikleriyle üstünü örttüğü, yeti katlı cehennemin en büyük zebanisi, efendisi ve belki de cehennemin kendisi olan o tohumun içinden çıkan zaptedilmez kıskançlık, dev bir sarmaşık gibi sevgiye dolanıyor, iki duygu birbirine sarılmış ve ayrılamaz bir bütün haline geliyor, hangi duygunun nerede başlayıp, hangi duygunun nerede bittiği anlaşılamıyordu; bu iki duygu birbirine değdikçe yakıcılıkları artıyor, kıpırdadıkça üstündeki görüntü değişen plastikten yapılmış oyuncaklar gibi ruhundaki her kıpırtıyla birlikte acı ve sevinç yer değiştirerek, hem ayrı ayrı, hem de birarada ortaya çıkıyordu. Nermin, o durgun, sakin ve sıradan gecede bir kadife koltukta sessizce otururken neden içinde bir duygu sağanağının patladığını, neden unutulmuş tohumların çatlayıp, alevlerin fişkırdığını anlayamıyordu. Belki de bütün bunların nedeni Haluk'un bu duygu fırtınasını göremeyecek kadar uzakta olması ya da Haluk'ta son zamanlarda görülen isteksizlik ve soğukluktu, belki de bunların hiçbiri değildi, belki de duyguların çok uzun yıllar saklı kalmaya dayanamayıp başkaldırması, varlıklarını göstermek istemesiydi, nedenini Nermin bilemiyordu.

Nermin, çok uzun aralarla da olsa, daha önce de bu tür duygu patlamaları yaşamıştı ve nedense ne zaman bir erkeğe karşı böylesine yakıcı bir sevgi duysa, erkek o sırada ondan uzaklaşmış, soğuklaşmış oluyordu. Kendi sevgisiyle erkeğin sevgisizliği arasında ürkütücü bir bağ olduğunu daha çocukluk yıllarından keşfetmiş, bu ikisini hiçbir zaman denk getirememişti.

Nermin, bir yandan içindeki sonsuz sevme ve kıskanma gücüne, çevresindeki bütün duyguları ve düşün-

celeri anlamsızlaştırıp yok eden tutkusunun büyüklüğüne şaşıyor, bir yandan da hemen o anda Haluk'ı görmek için dayanılmaz bir istekle kıvranıyordu, bir an kalkıp gecenin o saatinde yola çıkmayı, Haluk'un bulunduğu kente gitmeyi düşündü, o saatte yola çıksa sabah varabilirdi Haluk'a "Seni seviyorum," diyebilir, şu anda kendisine çok anlamsız gelen geçmişteki soğukluğunu bağışatabilirdi; seven birinin "Seni seviyorum" sözcüklerini tekrarlamaya muhtaç olduğunu hissettikçe, Haluk'un, kendisine, aşkından ve sevgisinden son zamanlarda eskisi kadar söz etmediğini de acıyla ve kuşkuyla anımsıyordu. Haluk'un aslında yolculuğa çıkmayıp bir başka kadınla buluşmak için yolculuğa çıkıyorum, diye kendisini kandırdığını düşündü birden; bu düşünce bir anda aklının içindeki görüntüleri değiştirdi, bir kadınla Haluk'un birbirine sarıldığını gördü, Haluk sevişirken kendisine söylediklerini şimdi o kadına söylüyordu; kıskançlık kendi hayallerini yaratıyor ve bu hayallere müthiş bir gerçeklik katıyordu, hiçbir ayrıntıyı bu hayallere katmaktan geri kalmıyordu, Nermin garip bir şekilde kendi canını acıtmaktan hoşlanarak bu hayalleri kafasının içinde dolaştırıp duruyor, her seferinde biraz daha yaralayıcı yeni bir ayrıntı ekliyordu bu hayallere. Özenle bulunup, hayalin içine yerleştirilen her yeni ayrıntı duyduğu acıyı biraz daha artırıyordu ve Nermin bu acıyı gittikçe vahşileşen hayalleriyle, ormanda kendine bir yuva yapmaya çalışan bir hayvan gibi bir parça oradan, bir parça buradan alarak neredeyse içgüdüleriyle besleyip büyütüyordu. Acıyı büyütüp, onu en dayanılmaz noktasına ulaştırmanın bu acıdan kurtulmanın tek yolu olduğunu hissediyordu. Acı büyüyecek, büyüyecek, sonunda

kendi ağırlığı altında parçalanacaktı; acının en yoğun olduğu an, artık acının gücünü kaybetmeye başlayacağı andı; Nermin hayallerine eklediği ayrıntılarla o anı arıyor, acının doruğuna çıkmaya uğraşıyor, o en son, en dayanılmaz, en sancılı noktaya ulaşmak istiyordu. Gerçeklerle hayaller arasındaki perde, acılarla sarmalanmış olan kıskançlığın yok edici sıcaklığıyla erimiş, gerçeğe hayal birbirine karışmıştı, o anda kalkıp Haluk'un evine gitse, Haluk'u o kadınla birlikte yakalayacağına inanmıştı, hemen gitmeye ve Haluk'u kadınla yakalayıp terketmeye karar verdi, ama daha bu kararı verdiği anda Haluk'a duyduğu sevgi yeniden olanca gücüyle canlanıverdi, onu görmeden yaşayamayacağını düşündü ve acının doruğuna ulaşana kadar daha çok yol katetmesi, daha çok acı çekmesi gerektiğini de sezdi, sevgi hemen yok olmadığı gibi o en dayanılmaz acı da o kadar kolay ele geçmiyordu.

Pek alışık olmadığı ve onu bir anda çıldırmanın kıyısına getiren bu duygusal patlamanın şiddetinden Nermin'i gene kendi deneyimleri kurtardı, daha önce de yaşadığı buna benzer fırtınaları anımsadı. O zamanlar da çöl çılgınlaşıp yeşillenmiş ama sonra yeniden aslına dönmüştü; bütün tohumların yeniden kumların altına gömüleceklerini, uzun yıllar da orada kalacaklarını, çölün sonsuz sessizliğine yeniden kavuşacağını biliyordu. Nermin, kadınların ruhunun cehennem gibi yedi kat olduğuna inanıyordu ama çölün bütün cehennemi örtecek kadar büyük olduğunu da daha önce görmüştü, biraz dayanmak gerekiyordu sevgiye, acıyı biraz daha çekmek gerekiyordu; sevgi, kıskançlıkla birlikte yeniden gömülecekti, tutku derinlere saklanacak, acı kendi ağırlığı altında çöküp parçalanacak, ce-

hennem sönecekti.

Ateşli kıvranmalarla geçen iki günden sonra Haluk yolculuktan döndü ama, o döndüğünde çöl kendi mucizesini kendi kumlarıyla örtüp saklamayı başarmıştı.

YİRMİ İKİ

Çıkmaz sokağın dibindeki konağın geniş kapılarının hemen ardında iki silâhlı nefer nöbet bekliyordu. Dışardan bakıldığında neferler gözükmüyordu. Sokağın başında da sürekli taharriler devriye geziyordu.

Hüsrev Bey, neferlerin arasından geçip konağın malta taşı döşeli sofasına girdi. Yukarı doğru çıkan çifte merdivenlere sapmadan, yandaki koridordan arka kapıya yürüdü. Kapıdan konağın arka bahçesine çıktı.

Hurma ve incir ağaçlarının gölgelediği bahçenin dip tarafında bir kameriye vardı. Kameriyede, İttihat Terakki bölge sorumlusu Haşim İsmet Beyle, Teşkilatın müfettişlerinden Ahmet İhsan Bey oturmuş nargile içiyorlardı.

Hüsrev Beyi uzaktan görünce elleriyle, "Gel, gel," diye işaret edip çağırdılar. "Buyur otur," deyip yanlarına oturttular. Hüsrev Beye karşı, hem gözüpekliliğine, adam öldürmekteki kararlılığına duyulan ürküntüyle karışık bir saygı, hem de yaşça ufak olmasından dolayı biraz yukarıdan bakış vardı tavırlarında. Hüsrev Bey, konuşmadan oturdu yanlarına.

Bahçe kapısının yanında bekleyen bir uşağa seslenerek Hüsrev Beye kahve ısmarladılar. Sonra yeniden aralarındaki tartışmaya döndüler. Hüsrev Beyin yanlarında olmasına aldırmadan konuşmaya koyuldular.

Ahmet İhsan Bey, öfkeyle yakınıyordu:

– Yahu birader, gene İstanbul'dan gönderilen bul-

gur çuvallarının içinden yarı yarıya taş çıktı. Her seferinde aynı şey oluyor. Bu asker erzağı ya eksik ya bozuk geliyor. Binlerce defa haber gönderdim, kendim gittim konuştum, tamam, hallederiz diyorlar, bir şey hallolmuyor. Hani dalgınlıktan desem, dalgınlık değil. Vallahi, insan kondurmak istemiyor bizimkilere ama aklıma tuhaf tuhaf şeyler geliyor. Bu eksik erzaktan vurulan paralar ne oluyor, nereye gidiyor. Askeriyeye toptan mal satanların, Boğaziçi yalılarında düzenlediği âlemlerin gürültüsü artık Yemen'den duyuluyor.

Haşim İsmet Bey, kalın bıyıklarını sıvazladı, öne arkaya bir iki sallandıktan sonra, nargilesinden derin bir nefes çekip salıverdi.

- Tuhaf konuşuyorsun bey birader, tuhaf konuşuyorsun. Bizimkiler ne yapsın zahire tüccarı çiğ süt emdiyse. Biz bu ticaret işlerini bilmeyiz ki... Bir yandan düveli muazzama karşımızda, imparatorluğu kemirip yok etmeye çalışıyorlar, İstanbuldakiler onunla uğraşıyor, erzak çuvalının içinde olup biteni bu arada ne bilsinler. Enver Paşa ambarlarda çuval bakacak değil ya...

- Öyle deme İsmet Bey, ambarlardaki çuvallara bir bakan var herhal, o bakanları bulmalı. Birkaç deyyusu sallandır Beyazıt Meydanında, bak bir daha, bulgur yerine taş gönderiliyor mu askere. Hem düveli muazzama karşımızda diyorsun, düşmanı niye dışarda arıyorsun, bu kurtlu taşlı bulgularla biz zaten kendi askerimizi kendimiz çölde açlıktan öldüreceğiz. Düveli muazzamaya ne hacet, biz kendi kendimize düşman olmuşuz... Bak, ben sana söylüyorum, bal tutan parmağını yalıyor, ben bundan adım gibi eminim, anlaşılan Teşkilat'a da sızdı bu it uğursuz tayfası, memleket

umurlarında değil, keselerini doldurmaya bakıyorlar.

Hüsrev Bey, her zamanki soğukkanlılığıyla bir sigara sardıktan sonra, sakın bir sesle söze karıştı:

– Birkaçını vuralım, pislik temizlensin.

İki adam önce birbirlerine baktılar, sonra Hüsrev Beye döndüler. Ahmet İhsan Bey, sinirlendi.

– Başka bir şey bilmiyoruz zaten, vuralım, pislik temizlensin. Bugüne kadar kaç tane adam vurduk, ne oldu, pislik temizlendi mi, temizlenmedi, pislik bizim askerin bulguruna kadar girdi. Git vur, ne olacak, yenileri çıkacak, ambarların haracını başkaları yiyecek. Artık adam vurmakla bu iş olmaz... Bunları mahkemeye verip asmalı, böyle daha hukuki ve daha etkili olur. Mahkemeden korkarlar. Hem idam etmek daha korkutucudur, sokak arasında adam vurmakla olmuyor bu işler.

Haşım Bey, yeniden bıyıklarını sıvazladı.

– Yahu biraderler, bırakın vurmayı asmayı, ama uzattınız bu işi. Bulguru siz mi yiyorsunuz ki bu kadar celalleniyorsunuz, bulguru nefer yiyor, sesi de çıkmıyor, Allahına şükrediyor... İmparatorluğun önemli meseleleri dururken, böyle iki çuval buğdaya taktırmayın aklınızı... İngiliz gelmiş burnumuzun dibine, burada Arabı azdırıyor, binbir komplo düzenliyor, biz ona bakalım, bulgura başkası baksın... İstanbul'daki arkadaşlar o işi düzeltirler... Şimdi bulguru bırakalım da, Hüsrev Bey, sen şu İngiliz kadından haber ver. Neler oluyor? Peşine adam takmışlar, İngilizlerin tuttuğu bir Arap takip ediyor seni. Kim olduğunu çoktan öğrendiler allahülalemler...

Hüsrev Bey, getirilen kahveden edeplince bir yudum aldı.

– Daha baştan biliyordum zaten. Kadın biliyor benim kim olduğumu, bunu anladım, bir şey söylemedi ama anlaşıyor. Ben de onu tanıyorum, kim olduğunu biliyorum. Ne zaman emrederseniz, bu işi bitiririz.

Haşım Bey, biraz düşündü. Kameriyede sessizlik oldu, böceklerin cayırtısı duyuluyordu yalnızca.

– Aldığımız raporlara göre, kadın sık sık Şeyh Hunusi ile görüşüyormuş. Şeyhin de kadına meyli var diyorlar. Bu kadın Lawrence'den de beter. Bu Arapları kıskırtacak. Hem de şeyhi en zayıf yerinden vurup, ortaya salıyor. Biraz daha oyalanırsak iş işten geçmiş olacak. Bence fazla vakit kalmadı. Hüsrev Bey, bu işi çok uzatmamak lazım. Oyalanmadan usturubuyla hallet bu işi. İşin tadı kaçıyor. Araplar çok kıpırdanıyorlar.

Hüsrev Bey, kahvesini bitirip önüne baktı.

– Bir haftaya kalmaz bu işi tamamlarım.

Ahmet İhsan Bey, Hüsrev Beyin kolunu tuttu.

– Ondan sonra da seni hemen İstanbul'a atarız, yoksa hem Araplar, hem İngilizler seni burada sağ ko-mazlar. Herkes biliyor işi. Ha bir de, dikkat et, kadın da senin kim olduğunu biliyormuş, öyle dedin, demek onların da var bir hesabı, ava giderken avlanmayalım, kıyamete kadar yanarım vallahi, bir kefere karının oyununa gelir de seni kaybederse...

Hüsrev Bey karşısındaki adamların yüzüne dalgın dalgın baktı, boş kahve fincanını hâlâ elinde tutuyordu.

– Siz merak buyurmayın, ben bu işi hallederim. Ben müsaadenizi rica edeyim.

Hüsrev Bey, ayağa kalktığı sırada Ahmet İhsan Bey, biraz alaycı, biraz mütecessis bir sesle sordu:

– Kadın çok güzel diyorlar...

Hüsrev Bey başını salladı.

– Güzel, evet... Çok da iyi Arapça konuşuyor.

İsmet Bey, bir an boş bulunup, "Sakın âşık falan olmayasın," diyecekti ama birden kendini topladı. Hüsrev Beyin Teşkilât'ta nam salmış ani öfkeleri ve tabancaya davranmaktaki aceleciliği aklına geldi.

– Haydin güle güle, kendine mukayyet ol, bu işi de fazla uzatma. Bir şeye ihtiyaç olursa, her zamanki gibi meydandaki topala haber bırakırsın.

Hüsrev Bey, olur anlamına başını salladı.

– Tabiii... Müsaadenizle...

Hüsrev Bey, ağır adımlarla yürüyüp çıktı bahçeden.

Hüsrev Bey çıktıktan sonra iki adam bir süre sustular. Haşim İsmet Bey, biraz önce Hüsrev Bey'den ürktüğünü düşünüyordu. Sanki korktuğunu herkes anlamış gibi tedirgin olmuş, Hüsrev Beye öfkelenmişti.

Kalın bıyıklarını sıvazladı.

– Bu Hüsrev Bey, yararlı bir genç... Ama şimdi-lik... Bir zaman sonra, bunun gözükaralığı bizim Teşkilât'a zarar verir gibi geliyor bana. Baksana, hiç gözünü kırpmadan Teşkilât'taki arkadaşları vurmayı teklif etti. Bir Yakup Cemil yeter, bir tane daha asla çıkmamalı, Teşkilât'ın da, memleketin de menfaat-i âlisi, böyle tehlikeli adamların fazla güçlenmemesini icap ettiriyor bence.

Ahmet ihsan Bey, bir süre konuşmadan nargilesini fokurdattı, sonra kendi kendine mırıldanır gibi yavaş bir sesle, önüne bakarak konuştu:

– Memleketin menfaat-i âlisi... Haklısın, pek haklısın... Memleketin menfaat-i âlisi bulguru temizleme-

ye yetmiyor ama Allahın izniyle Hüsrev'i temizlemeye yeter... Memleketin menfaat-i âlisi anlaşıyor ki yakında Hüsrev'i alıp götürecektir... Bazen kendi kendime düşünüyorum da, bu menfaat-i âlisi lafı bir mezarlık adı gibi geliyor bana.

Haşim İsmet Bey, kalın kaşlarının altından kuşkuyla baktı Ahmet İhsan Bey'e, sonra bıyıklarını sıvazladı. Karşılıklı sessizce nargilelerini içmeyi sürdürdüler. Böceklerin cayırtısından başka bir şey duyulmuyordu bahçede. Arada bir de malta taşlarının üzerinde hızlı adımlarla dolaşan neferlerin postal sesleri.

YİRMİ ÜÇ

Güllerin kokusunu, buğulu sürahinin içindeki soğuk limonatanın kekremsi tadını, dışarısının sıcak aydınlığını ve konağın içindeki ıssız ve loş serinliği bir daha hiç unutmadı. Bütün bunlar onun berrak ve lekesiz çocuk aklına, eski bir katedralin duvarlarına işlenmiş bir fresk gibi kazındı ve hayatı boyunca bu freskin üstüne sürdüğü bütün boyalar eninde sonunda dökülüp, en alttaki asıl resmi geride dokunulmamış bir tazelikte bıraktılar.

Okulun en son günü, oymalı demirleri kırmızıya boyanmış bahçe kapısının çingırağını çaldırarak açıp çocukluğunun cennetine girdiğinde önce güllerin kokusunu duymuştu. Güller, kat kat yapraklarıyla açmışlar, yaldızlı sarı lâleler boyunlarını dikmişler, kayısı ve kiraz ağaçları baştan aşağı çiçeklenmişler, atkestanelelerinin gölgeli yapraklarının arasına saklanan guguk kuşları yazın geldiğini, sıcaktan yorgun düşmüş kesik kesik ötüşleriyle duyurmaya başlamışlardı. Eve yaklaştıkça ağırlaşan okul çantasını kayışından tutup yerlerde sürükleyerek çiçeklerin arasından geçmişti.

Konağın içinde, alışılmamış, durgun, kıpırtısız, loş bir sessizlik vardı, bahçenin sıcak ve güven veren aydınlığından sonra içerisi olduğundan daha soğuk ve karanlık gözüküyordu. Bildik seslerin hiçbirini duyulmuyordu, ne bir fısıltı, ne bir ayak sesi, ne de salondan her zaman gelen mırıltılı konuşmalar; konak terkedil-

miş gibiydi. Yıllarca sonra düşündüğünde, kötü bir şey olduğunu daha eve girer girmez hissettiğini anımsardı. Salonun kapısından içeri baktı, köşedeki koltukta oturan büyük teyzesi Nermin'i görünce öfkeyle başını öbür yana çevirdi. Nermin evin sessizliğinin farkına varmadan uyararak, yavaş adımlarla merdivenleri çıkıp odasına girdi. Okul üniformasını çıkardı, üniformasını çıkarıp soyunmak, eve girdiği zaman duyduğu sıkıntıyı unutturdu ona, arkadaşlarıyla buluşmak için hızla giyinip, koşarak indi merdivenlerden. Kapıyı arkasından çarparak mutfığa girdi. Yorgun bir halde mutfaktaki küçük masanın çevresinde oturan hizmetçiler, isteksizce kalktılar yerlerinden, hiçbiri Nermin'in yüzüne bakmıyordu, hepsinin başı öne eğilmişti. Bir bardak limonata istedi. Her zaman buzdolabında hazır duran soğuktan buğulanmış limonata sürahisini çıkarıp, sessizce bir bardak doldurarak Nermin'e verdiler. İçine limon kabuğu rendelenmiş limonatayı bir dikişte içen Nermin, boş bardağı masanın üstüne bıraktı.

Seke seke, zıplayarak evden çıktı. Sıcakla birlikte yoğun bir gül kokusu çarptı yüzüne. Birden geri dönerek içeri girdi, merdivenleri koşarak tırmanıp annesiyle babasının odasına gitti, kapı kilitliydi, kapıyı kurcaladı, ama kimse açmadı. Yeniden ama bu kez korkuyla koşarak aşağıya inip salona girdi, büyük teyzesi hâlâ önceki yerinde oturuyordu. Nermin salona girince, ipek hışırtıları çoğaldı.

– Annemler nerede?

Müberranım, başını öbür yana çevirmişti.

– Babana sor.

– Babam nerede?

Müberranım azarlar gibi konuştu:

– Odasındadır.

– Odalarına baktım, kapı kilitli, içerde kimse yok. İpek hışırtıları gittikçe artıyordu.

– Bilmiyorum.

Nermin, büyük teyzesinin birşeyler daha söylemesi için bir süre bekledi ama Müberranım başka bir şey söylemedi, Nermin'i unutmuş gibi pencereden dışarısını seyrediyordu.

Yeniden bahçeye çıkıp bir ağacın altına oturdu, evin ve Müberranımın sessizliği ürkütmüştü onu, bahçenin sıcaklığında kendini daha güvende hissediyordu, arkadaşlarıyla buluşacağını da unutmuştu. Büyüdüğünde, ne zaman çocukluğunu anımsasa, aklına bir ağacın altına oturmuş, ince parmaklarıyla toprağa anlamsız şekiller çizen küçük bir kız gelirdi gözlerinin önüne, ağlamak isteyen ama neye ağlayacağını kestiremediği için ağlayamayan, korkmuş küçük bir kız görürdü. Orada ne kadar oturduğunu bilmiyordu, ama birden babasını görmüştü çiçek tarhlarının arasında, dalgınlıkla sarı lâleleri ezen babasının saçları dağılmıştı, ceketsizdi.

Yerinden sevinçle fırlayıp babasına sarıldı. Nermin'i her zamankinden daha sıkı kucaklayan babası, küçük kızın başını göğsüne bastırdı, birbirlerine sarılmış bir halde eve doğru yürüdüler. Eve yaklaştıklarında Nermin ağlamaya başladı.

– Annem nerede?

Babası, daha sıkı sarıldı Nermin'e, birbirlerine sarılmış olarak durdular, sonra babası, Nermin'in hiç unutmadığı tek bir kelime söyledi:

– Gitti.

Biraz sustuktan sonra ekledi:

– Artık biz ikimiz yalnızız, annen başka yerde oturacak.

Babası başka bir şey söylemeden Nermin'i bırakıp koşar gibi eve girdi. Güneş Nermin'in ensesini yakıyordu, yaşlı ve mahzun sesleriyle kesik kesik öten guguk kuşlarının sesinden başka ses duyulmuyordu, bahçe gül kokuyordu. Nermin, ne yapacağını bilemeden, kendisine çok büyük gözüken konağın önünde durmuş, kendini yapayalnız hissederek ağlıyordu. Yaşam, bir daha düzelmeyecek şekilde ansızın değişivermişti.

Başını kaldırdığında merdivenlerin dibinde duran dedesini gördü. Bej bir takım giymiş, kravatını takmıştı, elinde bastonu vardı. Nermin'e baktıktan sonra her zamanki küçümseyici sesiyle seslendi:

– Geldin mi sen?

Nermin dedesine doğru yürüdü.

– Annem nereye gitti?

Hüsrev Bey güldü.

– Ne gitmesi kızım, annen kaçtı. Babandan daha iyi bir adam buldu... Bence iyi de yaptı.

Nermin kekeleydi:

– Ne... Nereye gitti dede?

Hüsrev Bey omuzlarını silkti.

– Ne bileyim ben, kaçtı işte.

Hüsrev Bey, çiçeklerin arasından yürüyüp gitti. Yürürken bastonuyla yerdeki taşlara vuruyordu neşeyle.

Sıcak ve hüzünlü bir yaz yaşandı o yıl. Babası, kendi üzüntüsünün içine hapsolmuştu, Müberranım, asıl suçlu Nermin'miş gibi küçük kıza nefretle davranıyordu; Hüsrev Bey ise hiçbir şeye aldırmıyordu, annesiyle birlikte herkes terketmişti küçük kızı. Nermin, yal-

nırlığı, terkedilmenin acısını ve romanların avutucu gücünü keşfetti o yaz tatilinde.

Annesi gittikten sonra babası konakta kalıp kal-mamak konusunda çok tereddüt etti, bir iki kez ora-dan taşınmaya niyetlendi. Kendisi konaktan ayrılırsa karısının yeniden bu eve döneceğini tahmin ediyordu galiba, ama o sıralarda annesinin "o adamla" Avru-pa'ya gittiğini duydular. Müberranım da konakta kal-malarını istedi anlaşılan. Bir iki kez babasıyla Müber-ranım'ı baş başa salonda fısıldaşırlarken gördü, büyük teyze yeğeninden çok damadını tutuyordu.

Hüsrev Bey ise, hiçbir şey olmamış gibi her za-manki yaşantısını sürdürüyordu, ne konakta kalınma-sı, ne başka bir yere gidilmesi, ne de gelinin kaçması umurunda değilmiş gibiydi. Bazen hep birlikte yemek yerken oğluna bakıyor, o sırada dudaklarına alaycı bir gülümseme yerleşiyordu, karısını elinden kaçırdığı için küçümsüyordu oğlunu, belki de karısı kaçan bir adamın babası olmaktan duyduğu öfkeyi alaycı sessiz-liğinin altına saklıyordu.

O yaz tatili boyunca evde hiç kimse yüksek sesle konuşmadı, evden ölü çıkmış gibiydi, kimse annesin-den söz etmiyordu. Evdekiler için artık öyle bir kadın yoktu, yaşamlarından silip atmışlardı onu. Nermin, ta-til boyunca, gizli gizli annesinin kendisini aramasını bekledi, çalan telefonlara herkesten önce koştı, bah-çe kapısının çingırağı ne zaman çingırdasa heyecanla balkona fırladı, ama annesi hiç aramadı.

Eylül sonlarında okul açılınca, Nermin ilk kez okulun açıldığında sevindi. O yıl kimseyle arkadaşlık kurmadı, bütün gün sessizce ders çalışıyor, geceleri de yataktan çıkıp ışıkları söndürüp yorganının altına büzü-

lup dua ediyordu. Dua ederken bir dilek tutmuyor, Tanrıdan herhangi bir istekte bulunmuyordu, yalnızca dua ediyordu, dua etmek içini rahatlatıyordu.

Yılbaşından bir gün önce, müdürün odasına çağrılıp izinli olduğunu, eve gitmesini söylediler. Babası telefon edip müdürle konuşmuştı. Keskin bir ayaz vardı sokaklarda, insanlar yılbaşı telâşıyla koşuşturuyorlardı.

Bahçe kirlili kış yağmurunun altında solgun ve renksiz gözüküyordu, ağaçlar ıplaklaşıp cılızlaşmış, yerler çamur olmuştı.

Salona girdiğinde önce Kuran okuyan Müberranım'ı gördü. Hüsrev Bey gazetelerine dalmıştı, babası ise pencerenin önünde ayakta duruyordu. Nermin'i görünce hemen yanına geldi, kolundan sıkıca tutarak salondan çıkardı. Merdivenleri sessizce tırmandılar, babasının odasına girdiler. Babası dikkatle kapadı kapıyı. Sonra birden Nermin'e sarılıp ağlamaya başladı. Olup biteni ağlayarak anlattı.

İki gün önce, annesi arabasıyla tren yolundan geçerken bir trenin altında kalmıştı, tren arabayı kilometrelerce sürüklemiş, araba da annesi de parçalanmıştı.

Nermin, ağlayarak kendisine sarılan babasını yavaşça ama kararlı bir sertlikle itti, gidip yatağın üstüne oturdu. Sanki bu haberi bekliyormuş gibi hiç ağlamadı. Üzüntüden çok öfke duyuyordu. Annesine öldüğü için, babasına da annesini evde tutamadığı için kızıyordu. Babasına bir şey söylemeden çıkıp kendi odasına gitti, soyunup yattı. İki gün boyunca odasından çıkmadı, yemek yemedi, kimseyle konuşmadı.

Yılbaşı tatilinden sonra yeniden okula dönünce,

arkadaşlarına annesinin öldüğünü söylemedi. Üzüntülü bir hali yoktu ama hiçbir zaman da eskisi kadar neşeli olmadı.

Uzun yıllar sonra babası bir gün Nermin'e durup dururken, "Bence kaza değildi," dedi, "Bence intihar etti."

Annesi hakkında duyduğu son söz bu oldu.

YİRMİ DÖRT

Gece, sıcak mürekkep gibiydi. Gökyüzü yıldızlarla doluydu, o kadar çoktular ki, insan bakınca yıldızların lâcivert sıcaklığını içinde kıpırdadıklarını sanıyordu.

Faytonun, kumların içinde dönen lastik tekerleklerin fısıltısı duyuluyordu. Arabacı, beyaz entarisiyle öne doğru eğilmiş oturuyor, kamçısını da elinde tutuyordu, ama ne kamçı ne de arabacı kımıldıyordu. Atlardan bile ses çıkmıyordu. Sarsıla sarsıla gidiyorlardı. Sarsıldıkça, Rosemary'nin dizi Hüsrev Beyin dizine değiyordu.

Rosemary, çok sakin oturuyordu, en küçük bir tedirginlik bile hissedilmiyordu halinde. Onun sükuneti ve güvenli duruşu Hüsrev Bey'i kaygılandırıyordu. Böyle, geceyarısı şehir dışında, karanlıkta giderken, Rosemary'nin daha heyecanlı ve ürkek olması gerekirdi, kendisinin kim olduğunu biliyordu. Rosemary ise sakindi. Bu kadar sakin olması için ya salak olması ya da güvendiği başka bir şey bulunması gerekiyordu.

Hüsrev Bey, tuzığa düşüp düşmediğini düşündü, gerçi arabacıdan emindi, Teşkilât'ın adamıydı, ama buralarda hiç belli olmazdı, yarım saat önce senin adamın olan biri yarım saat sonra karşı tarafın adamı oluverirdi. Rosemary'nin salak olmadığı kesindi, öyleyse neye güveniyordu.

Elini karnına koymuştu, böylece en küçük bir ha-

rekette, belindeki tabancayı çekip çıkartabilecekti. Herhangi bir şey olursa önce arabacıyı sonra kadını vurmayı kararlaştırdı. Ortada daha kesin bir ihanet olmadığı halde, arabacıya için için öfkeleniyordu.

Rosemary, sakın bir sesle konuştu:

– Çok sıcak bu gece.

– Nehirin kenarı serin olur.

– Daha ne kadar gideceğiz?

Hüsrev Bey, şöyle bir durup hesapladı.

– On dakikaya kadar orada oluruz, zaten birazdan suyun serinliğini hissedersiniz.

Gerçekten biraz sonra suyun serinliğini hissettiler. Hüsrev Bey, çocukça bir övünmeyle Rosemary'ye döndü.

– Duyuyor musunuz serinliği?

Rosemary güldü.

– Duyuyorum.

Hüsrev Bey, dönüp kadına baktı. Gecenin içinde bile gerdanının beyazlığı farkediliyordu. Boynu biraz kalıncaydı, beyazdı, pürüzsüzdü, uzundu, insana dokunma isteği veriyordu.

Hüsrev Bey, birdenbire soruverdi:

– Korkmuyor musunuz?

Rosemary, yavaşça başını çevirip, Hüsrev Bey'e baktı.

– Hayır... Korkmam mı gerekiyor?

– Elbette hayır... Ama kadınlar genellikle, karanlıkta, böyle şehrin dışında korkarlar.

Rosemary güldü.

– Yanımda siz varsınız ya, niye korkayım...

Hüsrev Bey, arabacının omuzlarının hafifçe dikleşmesinden, kendilerini dinlediğini anladı. O sırada

Rosemary konuşmasını sürdürüyordu:

– Hem ben Tanrıya inanırım... Benim mesleğim de bu gerekli bir şey. Ben sık sık şehir dışına giderim, kazıları şehir merkezinde yapamayız ne de olsa... Böyle ıssız geceler çok gördüm ben, Tanrı beni hep korudu.

Rosemary yeniden güldü, bu kez gülüşünde hoş olmayan, tehdit edici bir ton vardı.

– Ama Tanrıya inanmayanların başları derde girdi birkaç sefer...

O sırada nehir kenarındaki vahaya varmışlardı. Geceye, insanın içini ferahlatan hoş bir serinlik yayılmıştı. Araba durdu. Hüsrev Bey, sert, nerdeyse öfkeli bir sesle arabacıya emretti:

– Habib, sen git, nehrin kenarında otur... Ama nerede oturduğunu göreyim... Gitmek isteyince seni aramayayım.

Arabacı, arabadan indi, biraz uzaklaşıp, nehir kenarına çömeldi. Gecenin içinde beyaz bir leke gibiydi. Hüsrev Bey, bir terslik çıkarsa bu arabacıyı muhakkak vurmaya bir daha karar verdi.

Rosemary, bir sigara yaktı.

– Ben size güveniyorum, biliyor musunuz Hüsrev Bey... Arkadaşlarım bu gece, buraya, sizin gibi az tanıdığım bir erkekle gelmememi söylediler, ama ben size güvendiğimi söyledim onlara.

Hüsrev Bey, "arkadaşların" çevrede pusu kurup kurmadıklarını düşündü... Rosemary konuşmasını sürdürdü:

– Sizin bir kadına kötülük edemeyeceğinizi söyledim... Siz bana kötü bir şey yapar mısınız Hüsrev Bey?

Hüsrev Bey, kadına baktı. Birden anladı, pusu falan yoktu, bu kadın, bu oyundan, bu tehlikeden, bu heyecandan hoşlanıyordu. Üstelik hiçbir erkeğin kendisine bir şey yapamayacağına, bütün erkekleri etkileyeceğine inanıyordu. Hüsrev Bey, kadının kendine olan güvenine kızdı. Karşısında bu kadar güvenli bir kadın görmekten hoşlanmazdı.

– Size kötülük yapmak elimden gelmez, hiçbir erkeğin de elinden gelmez... Siz de Miss Rosemary, erkeklerin size kötü davranmayacağını çok iyi biliyorsunuz zaten, öyle değil mi? Erkekler yalnızca hayran olur size.

Hüsrev Bey, durdu, bir sigara yaktı, Rosemary de ses çıkarmadan Hüsrev Beyin konuşmayı sürdürmesini bekliyordu. Hüsrev Bey'in gözü ilerde çömelmiş arabacıya ilişti yeniden, şunu ensesinden vursam mı acaba diye düşündü, vurması için bir neden yoktu, ama bir kere sinirlenmişti adama, hem Rosemary'nin arabacı vurulunca ne yapacağını da merak ediyordu, ama büyük bir ihtimalle sakın bir şekilde oturup, "Öldü galiba," diyecekti; böyle diyeceğine emindi... Hüsrev Bey, kaldığı yerden sürdürdü konuşmasını.

– Ama, gene de, ne erkeklere, ne de Tanrıya fazla güvenmemeli Miss Rosemary... Siz Tanrıya inanmayanların başının derde girdiğini görmüşsünüz, ben de Tanrıya gereğinden fazla güvenenlerin başının derde girdiğini çok gördüm.

Rosemary'nin ilk kez tedirgin olduğunu, kucağında tuttuğu küçük çantasını yavaşça kendine doğru çektiğini farketti. Rosemary, herhalde kendine fazla güvendiğini anlamıştı birden. "Çantasında tabanca var," diye düşündü Hüsrev Bey. "Çantayı çekip alsam, için-

den tabancasını çıkarsam, ne yapar?.."

Bu kadınla birlikteyken hep aklına oyunlar geldiğini, esas işi değil de bu kadını etkileyecek birşeyleri düşündüğünü, kadını etkilemeye çalıştığını da farketti bu arada.

Rosemary, Hüsrev Beye sokuldu usulca.

– Biliyor musunuz bizim ekipteki arkadaşlara sizden söz ettim...

Hüsrev Bey, önemli bir şey duyacağını anlayıp bekledi.

– Sizin gibi bir adamın niye bizim ekibe girip arkeoloji kazılarına katılmadığını merak ettiler. Sizin gibi genç, cesur insanlara ihtiyacımız var.. Eğer isterseniz, ekip şefi olan profesör de sizinle şahsen tanışmayı çok arzu ediyor. Hem biz bulduklarımızı, dünyanın ünlü müzelerine satıyoruz, arkeolojik kazılar, zahire tüccarlığının on katı para kazandırır size.

Rosemary biraz daha sokuldu.

– Böylece, hep beraber olma fırsatını da buluruz, birlikte çalışırız...

"Demek ki buymuş, beni kandırıp İngiliz casusu yapmak istiyorlar, onun için gelmiş buralara benimle..." Hüsrev Bey, kadının cesaretine ve kendine olan güvenine hayran oldu. Ama kızdı da... Ağır ağır konuştu:

– Bilmem ki, nasıl olur? Ben arkeolojiden hiç anlamam.

Rosemary, Hüsrev Beyi kandırdığını düşünerek neşeyle güldü.

– Hüsrev Bey, dünyada birbirine en çok benzeyen iki iş, sizin zahire tüccarlığınızla, benim arkeolojik kazılarımdır, hiç merak etmeyin, derhal öğrenirsiniz bi-

zim işleri, üstelik Arapçanız güzel olduğu için yerlilerle de çok rahat ilişki kurarsınız. İkimiz birlikte dolaşırız bütün buraları... Geceleri birlikte kamp kurarız.

Hüsrev Bey, arabadan indi.

– Gelin biraz nehir kenarında dolaşalım.

Rosemary gene bir tedirginlik geçirdi. Hüsrev Beyin sandığından daha tehlikeli bir adam olduğunu anlamıştı. Ama o da Hüsrev Bey gibi, kendini oyunlara kaptırmaktan alamıyordu.

Arabadan indi. Birlikte, hiç konuşmadan yürüdüler nehir kıyısında. Rosemary, Hüsrev Beye, önerisine karşılık verip vermeyeceğini sormadı, daha fazla üstelememesi gerektiğini seziyordu. Hüsrev Bey de hiçbir cevap vermedi, Rosemary'nin cevabı alana kadar peşinden ayrılmayacağını biliyordu artık.

Epeyce yürüdükten sonra, geriye döndüler. Yeniden arabaya binerlerken Hüsrev Bey, yavaşça kadının dirseğini tuttu.

– Dönüşte bana buyrun... Birazdan şafak sökecek, size bir çay ikram edeyim.

Kadın, hiç düşünmeden cevap verdi:

– Bir çay iyi olur.

Arabacıyı çağırdılar... Eve varıncaya kadar konuşmadılar.

YİRMİ BEŞ

Kırgın ve küskünüm, beni bırakıp gideceklerinden korktuğum parçaların gitmesinden bile korkmuyorum artık, galiba gittiler çünkü, içimdeki boşluk daha da büyüdü, kaybolan parçalarımın yerine o boşluk bir parçam haline geldi. İçim durgun; bir çalkantı, bir korku ya da bir sevgi yok, hiçbir duygu kıpırtısı yok, kocaman bir boşluk içim, o boşluğu da küskünlük, kırgınlık ve hüznün dolduruyor ancak, zaman zaman çok fazla yaşamayacakmışım gibi bir duyguya kapılıyorum, benim gibi sağlıklı bir insanın kendini neden ölüme bu kadar yakın hissettiğini anlayamıyorum, belki de gizli-den gizliye ölümü özlüyorum, ölüm korkularım da yok artık, ölümden de korkmuyorum, bütün duygularım gibi korkularım da yoruldu, onlar da beni terketti.

Teslim olmaya hazırlanan bir kale gibiyim, ama neye teslim olacağım, kime teslim olacağım, bazen evlenmeyi düşünüyorum, bütün istediğim sakın bir yaşam, sessiz bir bahçe, birkaç kitap, çimenler, gölge, öğleden sonraları biraz uyumak, hiç kimsenin bana âşık olmaması, benim kimseye âşık olmamam, böyle bir yaşamı özlüyorum. Bütün bunları istiyorum ama daha istediğim anda, bu isteklerime kavuşursam ağlaya ağlaya kaçacağımı da biliyorum. İstedğim hiçbir şeyi aslında istemiyorum. Bütün isteklerim tükendi benim, aslında benim hiçbir zaman gerçek bir isteğim olmamıştı ama hep bir şeyi ister gibi yapmıştım, şimdi ister gi-

bi yapacak halim de kalmadı.

Önceki akşam, bir partiye davetliydim, her zaman olduğu gibi erkekler benim çevremde toplanmıştı, bir de baktım kahkahalarla gülüyorum, oysa o partiye istemeye istemeye gitmiştim, üstelik içim çok sıkılıyordu, ama erkekleri görünce dayanamıyorum, coşuyorum, beni beğensinler, bana hayran olsunlar diye uğraşıyorum, beni canlandıran tek şey de bu kendimi beğendirme isteği galiba. Bir ara çevreme toplanan erkeklere, "Ben mahzun bir kadınımla aslında," dedim ve hepsi birden gülmeye başladılar, benim şaka yaptığımı sanmışlardı.

İçimdeki hüznü hiçbiri görmüyor, birisi bunu görsün isterdim, bir tek Haluk farkettiler bunu, bir akşam, üstelik de çok eğlenceli geçen bir yemekten dönerken arabada birdenbire, "Niye bu kadar hüznünü bir kadınsın," dedi, güldüm ben de, partideki erkeklerin bana güldüğü gibi güldüm Haluk'a, "Evet, öyleyim," demedim, benim içimi nasıl görüyor diye tedirgin oldum hatta, o saklı hüznü görmesini istemedim. Başka erkeklerin beni anlamaması gibi Haluk'un anlaması da beni sinirlendiriyor, oturup Haluk'la kendimden konuşamıyorum, ona duygularımı anlatamıyorum, duygularımı açarsam onun altındaki o boşluk da çıkacak ortaya, o boşluğun görülmesine dayanamam, üstelik o boşluk bir başkası tarafından görülürse daha da büyüyecek, beni yutacak diye korkuyorum, üstünü hiç örtmeyeceğim o zaman.

Başkalarının yanında birdenbire o kadar neşeli olmamın nedeni de içimdeki boşluğu saklamak, onu kimseye göstermemek isteği; delirmekten korktuğumu başkaları anlasın istemiyorum, beni delirmekten

biraz da başkalarından bu korkuyu ve boşluğu saklama çabası kurtarıyor belki de, o çaba da biterse delilikle aramda hiçbir sınır kalmayacak, kendimi bırakıvereceğim o karanlığın içine.

Yalnız başıma durduğum kadar sakın, bir erkeğin yanında da durabilseydim, huzurlu bir kadın olabilirdim o zaman, bir şeyi saklamaya uğraşmadan, kendini beğendirmeye, karşımdakini kendime hayran bırakmaya çalışmadan olduğum gibi durabilmek herhalde çok güzel, ama çok zor bir şey. Yanında en sakın durduğum erkek gene de Ertuğrul sanıyorum, belki de bu yüzden arada bir aklıma evlensem mi acaba gibi düşünceler gelse, hemen Ertuğrul'u düşünüyorum, evlenirsem onunla evlenirim. Haluk'ta beni tedirgin eden birşeyler var, beni en rahatsız eden yanı, birçok bakımdan bana benzemesi, onun da içinde karanlık bir yerler var, ne bana ne de bir başkasına asla göstermeyeceği, gizli bir bölüm duruyor aklının arkasında, Haluk'la yan yana gelince hep birbirimizden birşeyler saklıyormuşuz duygusuna kapılıyorum, üstelik Haluk beni korkutuyor da, genellikle Ertuğrul'dan çok daha anlayışlı, şefkatli, duyarlı, eğlendirici olmasına karşın, Haluk'ta beni ona çok fazla sokulmamam için uyarıcı korkutucu birşeyler var. Haluk kaçmaya çok yatkın, her an beni bırakıp kaçabilir, beni seviyor mu, sevmiyor mu ondan bile emin olamıyorum, ellerimin arasından kayıyor sanki, bazen bana deli gibi tutkun olduğunu sanıyorum, bazen de benden hiç hoşlanmadığını düşünüyorum, bugüne dek tanıdığım bütün erkekler arasında en çok hoşlandığım erkek Haluk oldu, ona olduğu kadar kimseye yakın hissetmedim kendimi, ama onun tedirgin ettiği kadar da kimse tedirgin etmedi

beni.

Bu kuşkular, tedirginlikler arasında parçalanıp gidiyorum, boşluk büyüyor, ben kayboluyorum, yalnız ve yaşlı bir kadın olarak öleceğim herhalde, kimsesiz, sevgisiz, mahzûn bir kadın olarak ayrılacağım bu dünyadan, bazen herkesten nefret ediyorum beni böyle yalnız bıraktıkları için.

YİRMİ ALTI

Unutulmuş eski bahçe, geçmişi hatırlatan dar so-
kağın sonunda kurumuş yapraklarıyla bir ölüm ve hü-
zün yangını tek başına yaşıyordu. Alçak bahçe duva-
rı yer yer yıkılmış, ağaçlar yabanileşmiş, bakımsız bir-
kaç gül fidanı sonbahar rüzgârlarıyla kuruyup gitmişti.
Nemli toprağı kaplamış kızıl-kahverengi yaprak deni-
zi, her adımda çıtırtılarla eziliyor, çıtırtılar yaprakla-
rın içinden bütün bahçeye yayılıyor, bu çıtırtılar yalnız-
lığı ve hüznü daha da artırıyordu. Bahçenin sonunda-
ki iki katlı ahşap bina, kararıp hafifçe çarpılmış, pen-
cereler cansızlaşmıştı. Biraz patlakça gözleri gizli bir
çılgınlığın saldırgan pırlıltısını taşıyan Osman, hiç bit-
meyen telâşıyla, arkasından yürüyen Nermin'i "Hadi
çabuk ol, çabuk ol," diye çekeştiriyordu. Bazen bir pa-
nayır hokkabazı, bazen bilge bir antikacı, bazen bir so-
kak çocuğu, bazen bir Osmanlı efendisi, bazen kadın-
lara en ahlâksız hikâyeleri anlatan bir çapkın, bazen
tarihin terkedilmiş köşelerinden bulup çıkardığı çarpı-
cı ayrıntıları hikâye eden bir tarihçi gibi davranarak in-
sanları sürekli şaşırtan ve bu şaşkınlığın ardına gerçek
yaşamını ustalıkla saklayarak kendi gizli dünyasını
gözlerden uzak tutan, çılgınlıkla akıllılığı hep dengede
tutmayı başarmış bu adam, o gizli dünyanın yüzlerce
kapısından birini ilk kez Nermin'e açacaktı. Deliler
aleminin kaypak sınırında yaşayan herkes gibi Os-
man'ın da sezgileri çok güçlüydü; Nermin'in hep bir-

şeyler aradığını çoktan anlamıştı, şimdi yaptığı iyilik-ten hoşnut ve küstah haliyle onu "arayanların" dünyasına götürüyordu. O güne dek hiçbir kadınla yatmamış, olan Osman, ancak çılgınlıkla akıllılık arasında salınanlarda görülebilecek bir tutkuyla bağlandığı Nermin'e, onu buraya getirerek kendi gizli lisanınca ilân-ı aşk ediyordu. Osman'ın kendine olan aşkından her zaman sapıkça bir haz duyan Nermin ise, o anda bu ilân-ı aşkın farkında bile değildi, erkeklere ait bilmediği bir dünyaya girmenin tedirginliğini yaşıyordu.

Tüy sakallı, sarışın, yüksek alınlı yakışıklı genç bir çocuk açtı kapıyı, kimsenin görmediği bir şeyi görüyormuş gibi sessiz ve semavi bir gülümsemeyle aydınlanmıştı yüzü. Elini, onun yaşında birisinde oldukça şaşırtıcı duran bir hareketle göğsüne bastırarak Osman'la Nermin'i içeri buyur etti. Taş sofa boştu, yandaki kapılardan biri açıldı, kimin geldiğini görmek isteyen bir başka genç çocuğun başı uzandı kapıdan, onun yüzündeki sessiz gülümseme de tüy sakallı oğlanın gülümsemesine benziyordu, kapıyı açtığı gibi sessizce kapatıp içeri çekildi.

Sakallı çocuğun ardından, dar merdivenleri tırmanmaya koyuldular, Nermin en arkada kalmıştı. İkinci katta, ince uzun bir salona girdiler, kenarlara sedirler dizilmiş, karşıdaki duvarın dibine ise yüksek arkalıklı eski bir koltuk yerleştirilmişti, yerlerde yıpranmış kilimler yayılıydı, salonun tümünde bir yoksulluk seziliyordu, bahçenin unutulmuşluğu sanki salona yansımıştı. Arkalıklı koltukta, uzun dalgalı saçlı, dikkati çekecek kadar iri yeşil gözlü, kırk kırk beş yaşlarında çok yakışıklı bir adam oturuyordu, sedirlerde de yan yana dizilmiş genç çocuklar vardı, boyunlarını hafifçe

bükmüşler, aynı soluk ve sessiz gülümsemeyle yere bakıyorlardı. Osman önce elini göğsüne bastırıp salondakileri selâmladıktan sonra koltukta oturan adamın elini öptü, Nermin de Osman'ı taklit edip, kendine uzanan beyaz ve biraz fazla narin ele dudaklarını değdirdi. Adam bir yanına Nermin'i, "Böyle otur yavrum," diyerek oturttu, öbür yanında da Osman'a yer gösterdi. Biraz sonra, genç bir çocuk bir tepsi içinde çaylar getirip hiç konuşmadan dağıttı.

Kalabalık bir erkek topluluğunun arasında tek başına oturan Nermin, herkesin kendisine bakacağını, kendi varlığının herkesin dikkatini çekeceğini düşünerek rahatsız olmuştu, ama kimsenin kendine bakmadığını, genç çocukların koltuktaki adamın her hareketini dikkatle izleyip kendisine hiç aldırmadıklarını farketti. Bir işaretle, içeri bir kudüm, bir kanun ve bir ud getirdiler, ud'u Osman'a verdiler ve müzik başladı. Öne arkaya hafifçe sallanarak pes sesten, uyum içinde, gözlerini kapatarak söylüyorlardı, Nermin oradaki erkeklerin müzik içinde birleştiklerini, birbirlerine değdiklerini, birbirleriyle kaynaştıklarını, kendisini dışarıya, bahçeye, ölüm ve hüznün yangınının ortasına yapayalnız attıklarını hissederek gözlerini kapadı. Bu ilâhileri biliyordu, çocukluğundan beri bu müzik ona huzur verir, görünmez bir gücü duyumsatır, hep eksikliğini çektiği bir gücü kendi içinde de bulmasına yardımcı olur, bir yandan da onu hüznünlü bir yalnızlığa iterdi, ama o yalnızlıkta çok daha büyük bir yalnızlıkla bütünleşmenin hazzı bulunurdu. Müziğin hüznü ise onun sahhipsiz ve nedensiz olan, bu yüzden de hep gizlenen, derinlerde tutsak tutulan hüznünün gizlenmeden açıkça ortaya çıkmasına yardımcı olurdu. Kudümün rit-

miyle öne arkaya yavaş yavaş sallanmaya başlarken gözlerini de kapatmıştı, gözlerinin önünde girişteki eski bahçe vardı, sanki nemli toprağa karışmaya hazırlanan kuru yaprakların kekremsi, acılı kokusunu duyuyordu.

Müzik sustuğunda, koltukta oturan adam Nermin'e döndü:

– Sevdin mi kızım?

Hemen hemen aynı yaşlardaydılar, ama adam babası gibi davranıyordu, Nermin de bunu yadırgamadı.

– Evet, efendim.

Adam, gülümsedi.

– Neyi arıyorsun yavrum?

Bu beklenmedik soru şaşırttı Nermin'i.

– Bilmiyorum.

Sedirlerde oturan genç çocuklar, sessizce, hep aynı gizemli gülümsemeyle dinliyorlardı.

– İnsanlar bazen aslında sahip oldukları şeyleri ararlar, aramadan önce bir bak çevrene yavrum, belki de aradığın hemen yanındadır, belki de aradığın karşıda duruyordur. Nereye bakacağını bilmelisin kızım, başka türlü bulamazsın. Huzur, bütün insanlar gibi senin de hakkın, seni bekliyor... Nereye bakacağını bil kızım... Nereye bakacağını bil.

Çıktıklarında hava kararıp serinlemişti, yapraklar ayaklarının altında çıtırtıyordu, çoğalan çıtırtılarla birlikte Nermin birilerini her adımda öldürüyorlarmış duygusuna kapıldı. Parketaşı döşeli eğri büğrü sokağı geçip Nermin'in sokağın başında bıraktığı arabasının yanına geldiler. Nermin, arabaya bindi, Osman dışarıda kaldı. Nermin pencereyi açıp sordu:

– Gelmiyor musun?

– Hayır, ben burada kalacağım.

Nermin, Osman'ın yüzüne baktı, Osman arabanın içine yansıyan farların ışığında Nermin'in yüzündeki ifadeyi gördü.

– Hazreti Muhammed ne diyor biliyor musun, utanmadıkça her istediğini yap, diyor.

Nermin, arabayı hareket ettirirken sinirlendi birden.

Motorun sesini bastırmak ister gibi bağırdı:

– Utanma öyleyse...

YİRMİ YEDİ

Mucize gibi bir şeydi, hiç yabancılık çekmemişlerdi, sanki yıllardan beri sevişiyorlarmış gibi vücutları birbirini tanımış, birbirini çekmişti. Birbirlerinin ne istediğini içgüdüsel bir şekilde hissediyorlar, her birinin en küçük kıpırtısı öbürünün kıpırtısıyla denk düşüyordu. Hüsrev Beyin bütün istekleri, Rosemary'nin istekleriyle bütünleşiyordu.

Sevişirlerken, Rosemary İngilizce konuşuyordu, Hüsrev Bey ne söylediğini anlamıyordu ama ne demek istediğini anlıyordu, zaman zaman da birbirlerinin söylediklerini anlamak için Arapça konuşuyorlardı.

Rosemary'nin, Hüsrev Beyin tahmin ettiği gibi dolgun, diri ve beyaz bir vücudu vardı, her türlü zevke açıktı, vücudunun her parçasıyla sevişmeye katılıyor, sevişmekten büyük bir haz alıyor, bu hazzı karşısındakine de duyuruyordu.

Kafkasya'daki yanaşma karılarından bu yana ilk kez bir kadından yatakta birşeyler öğreniyor, daha önce bilmediği, denemediği şeyler yapıyor, bundan da inanılmaz bir zevk alıyordu. Bundan sonra hayatı boyunca da o gece o yatakta öğrendiği birçok şeyi tekrarlayacağını ve aynı zevki arayacağını hissediyordu.

Rosemary'nin de kendisinden birşeyler öğrendiğini, aynı heyecanla bu yeni öğrendiklerini paylaştığını görüyordu. Rosemary yatakta Hüsrev Bey'e zaman za-

man küçük bir çocukmuş gibi davranıyor, onu yönetiyor, zaman zaman da bir çocuk gibi kendisi Hüsrev Beyin denetimine giriyordu.

Arap orospularının vahşi şehveti, Rosemary'nin incelmış, ayrıntılara önem veren, her ayrıntının lezzetini sonuna kadar tatmak isteyen, hiçbir hareketi aceleye getirmeyen, her hareketiyle biraz daha artan şehvetinin yanında çok yavan ve kaba kalıyordu. Bazen çocuksu çığlıklar atıyor, bazen de bir yamyam gibi homurdanıyordu. Çok zevk aldığı zamanlar, iri gözleri hafifçe kayıp şaşılıyor, aynı İngilizce sözcüğü arka arkaya tekrarlayarak, "daha, daha," diyordu.

Sevişme molalarında, Rosemary bir erkek gibi sigara yakıyordu, bu Hüsrev Beyi hem şaşırtıyor hem de hoşuna gidiyordu. Rosemary, bir dirseğini yastığa koyuyor, başını da avucuna dayayıp, içtiği sigara dumanını gülerek Hüsrev Beyin yüzüne üflüyordu, kumral saçları açılıp dağılıyordu, çıplak memeleri ise bütün dolgunluğuyla kıpırdanıp duruyordu her soluk alışında.

Bu molalarda, Rosemary, biraz önce zevkle kıvranan kadına hiç benzemiyor, bazen şakalar yapıp Hüsrev Beye kırk yıllık sevgilisiymiş gibi takılıyor, bazen ciddi bir sesle çocukluğundan, babasından, oturdukları mahalleden, ilk sevgilisinden, okulundaki öğretmeninden söz ediyordu. Bu konuşmalar sırasında, çıplaklığına karşın giyimli gibi duruyor, biraz önceki sevişmeyi hatırlatan en küçük mimik görülmüyor, en küçük ses duyulmuyordu. İki dost gibi konuşuyorlardı.

Hüsrev Bey de ona çocukluğunu, nasıl babasına kızıp evi terkettiğini, nasıl onları bir daha görmediğini, evdeki reçellerin tadını, ahır uşağının yaptığı aptal-

lıkların babasını nasıl kızdırdığını, babasının adamı arada sırada kırbaçladığını bir bir anlatıyordu.

Biraz sonra sigaralarını söndürüyorlar, ufak dokuşlarla birbirlerinin vücutlarını arıyorlar, sonra da yeniden ikisinin vücudundan oluşan, sıcak ve zevkli dünyanın içinde kayboluyorlardı. Rosemary, Hüsrev Beyin bütün vücudunu sevgiyle ve hayranlıkla okşuyor, beğeni sesleri çıkartıyor, keskin dişlerini orasına burasına azgınca bir istekle batırıyordu. Hüsrev Bey, hep aradığı o şehvet denizini Rosemary’de bulmuş gibiydi, hiç tükenmeyen bir istekle, binbir türlü oyun oynuyorlar, şekilden şekile, zevkten zevke geçiyorlardı. Hüsrev Bey, insan vücudunun bu kadar değişik parçalarından, bu kadar çok ve değişik zevkler alabileceğini ilk kez o gece Rosemary’den öğreniyordu.

Sigara molalarından birinde, Rosemary, Hüsrev Beyin o güne dek hiç duymadığı bir şeyi söyledi:

– Çok güzel bir vücudun var. İnce ve güçlü. Böyle vücudu olan erkekleri severim.

Hüsrev Bey, bir kadının erkek vücudunu beğenebileceğini hiç bilmiyordu, zaten daha önce de kimse böyle bir şey söylememişti kendisine, kadınların erkeklerin vücuduna böyle alıcı gözüyle baktıklarını da hiç düşünmemişti.

Bir başka molada da, gene Hüsrev Beyi çok şaşırtan, hem sevindiren hem de üzen bir başka şey söyledi:

– Ben her sevişmemde, hamile kalmaktan korkarım. O yüzden de her zaman kolay kolay kendimi sevişmeye bırakamam. Ama seninle sevişirken hamilelikten hiç korkmuyorum. Sanki hamile kalmak istiyormuşum, senden bir çocuğun olmasını istiyormuşum gi-

bi...

Böyle bir sözü de bir kadından Hüsrev Bey ilk kez duyuyordu, bir daha da duymadı zaten. Bu sözler çok hoşuna gitti ve ilk kez bir kadına sıcak, aşka benzer bir sevgi hissetti. Biraz da üzüldü, daha doğrusu o onu üzüntü sandı, çünkü daha önce hiçbir kadını kıskanmamıştı ve bu duygunun nasıl bir şey olduğunu bilmiyordu. Rosemary'nin daha önce de başkalarıyla sevişmiş olduğunu bu sözleri duyunca ilk kez somut bir şekilde düşünmüş, bu yatakta yaptıklarını başka erkeklerle de yaptığını farketmiş ve kıskanmıştı. Kıskançlık, sevgi ve yakınlıkla da birleşince, Hüsrev Bey, Rosemary'den hiç ayrılmamak, hep onunla kalmak istedi, bir ara, babasına mektup yazıp, para isteyebileceğini, Rosemary ile sakın bir köşeye çekilip dünya dertlerinden uzak yaşayabileceklerini bile aklından geçirdi.

Ve yaşamında ilk, belki de son kez, sevişmenin dışında, bir kadına sevgiyle ve şefkatle sarıldı. Kendine doğru çekti. Birbirlerine sarıldılar, Rosemary de Hüsrev Beyi kucakladı. Başını Hüsrev Beyin boynuna gömdü. Hüsrev Bey, boynundan aşağı sıcak bir şeyin aktığını duydu, Rosemary ağlıyordu, nasıl olduğunu anlayamadan, o gece büyük bir yakınlık doğmuştu. Hiçbir şey sormadan usul usul Rosemary'nin saçlarını okşadı, uzun bir süre öylece birbirlerine sarılıp yattılar, Hüsrev Bey, bir kadına değil de bir sevgiliye sarılmanın, şehvete hiç benzemeyen ama şehvetten bile daha güçlü tadını tattı. Şehvetten daha güzel bir şey de olabileceğini anladı o gece, bunun çok zor bulunabileceğini de sezdi, Rosemary'nin saçlarını kokladı, uçuk bir leylak kokusu duydu.

Sevginin sarhoşluğuyla kendilerinden geçmiş bir

halde uzun süre öyle kaldıktan sonra, yeniden küçük kıpırtılarla birbirlerine dokunmaya başladılar ve yeniden ama bu kez sevgiyle de çoğalmış bir şehvet ve azgınlıkla seviştiler.

Dışarısının aydınlığı perdeleri zorlamaya başlamış, gün öğleye yaklaşmıştı yorgun bir halde yan yana yattıklarında. İkisi de kıpırdamadılar, öyle yattılar. Rosemary bir sigara yaktı sonra, Hüsrev Bey'e verdi. Bir tane de kendisi için yaktı.

– Böyle bir şey bekliyor muydun?

Hüsrev Bey, Rosemary'e bakmadan cevap verdi:

– Hayır.

– Ben de beklemiyordum... İnsan, bazen aradığını hiç aklına gelmeyen bir yerde buluyor.

Hüsrev Bey, Rosemary'nin yüzüne baktı, bir şey söylemedi. Garip bir ağlama isteği vardı içinde. Rosemary gülümsemeye çalıştı.

– Seni çok özleyeceğim, biliyor musun.

Hüsrev Bey gözlerini kapattı.

– Ben de...

– Senden bir çocuğum olsun isterdim...

Hüsrev Bey cevap vermedi. Rosemary, Hüsrev Beyin göğsüne dokundu.

– Belki bir gün Londra'ya gelirsin...

– Belki...

Rosemary yataktan kalktı, yatağın ayakucunda bütün çıplaklığıyla durdu, Hüsrev Bey, uzun uzun kadının vücuduna baktı. Rosemary hafifçe gülümseyip, arkasına döndü, odadan çıktı.

Hüsrev Bey yataktan kımıldamadı, odada yalnız kalınca birden mahzunlaştı, bir daha Rosemary hiç geri dönmeyecekmiş gibi geldi ona, oda boş ve içkapayı-

cı gözüküyordu.

Rosemary, biraz sonra ıslak saçlarını havluyla kurularak içeri girince Hüsrev Bey seviniverdi, bir daha gelmeyeceğine neredeyse inanmıştı, Rosemary hiç acele etmeden giyinmeye başladı.

– Vakit çok geç olmuş... Arkadaşlar beni merak ederler.

Hüsrev Bey aynı sözleri tekrarladı:

– Evet, merak ederler.

Rosemary giyindikten sonra, aynanın karşısında durup saçlarını taramaya koyuldu, perdelerin kenarından sızan bir tutam ışık saçlarına düşmüştü, Rosemary kıpırdadıkça ışık da kıpırdıyor, saçlarının üzerinde pırıltılarla geziniyordu. Hüsrev Bey, yattığı yerden, acıyla seyrediyordu kadını. Buradan, bu evden, kendisinden ayrılmaya hazırlanması içini burkuyordu, ansızın gelen bu aşk şiddetli bir acıyla hissettiriyordu kendisini, kadının gitmesine engel olmak, gerekirse yalvarmak istiyordu, ilk kez bir başka insana böylesine bağlanmıştı. Rosemary'den ayrılmak istemiyordu, burada, bu odada ya da başka bir yerde, başka bir evde, ama daima Rosemary'yle birlikte olmak istiyordu, Rosemary gidince, her şey de onunla birlikte gidecekti, geriye büyük bir boşluk kalacaktı. O boşluğu taşımaya gücü yetmeyecekti. Rosemary'nin birşeyler söylemesini bekliyordu. Onun da aynı üzüntüyü paylaştığını söylemesini, yeniden biraz önce yatakta olduğu gibi ağlamasını istiyordu.

Rosemary, saçlarını tarayıp, usta hareketlerle ensesinde topuz yaptı, ellerinin hareketi Hüsrev Beyi üzüyordu, o hareketler kendisine yabancıydı, Rosemary'nin saçlarını tarayıp, topuz yapmasını daha önce

hiç görmemişti, kadında kendisinin tanımadığı en küçük bir harekete, söze, duyguya katlanamıyordu, saçlarını tarayış biçimine bile dayanamıyordu, saçlarını taraması, sanki yatakta aralarında kurulan yakınlığı, sevgiyi, aşkı bozuyordu.

Her tarak darbesi, topuzun içine özenle yerleştirilen her bukle Rosemary'yi biraz daha uzaklaştırıp yabancılaştırıyordu. Kadın saçlarını taradıkça, Hüsrev Bey dağınık bir yatakta yatan çıplak ve güçsüz bir adam haline geliyordu. Kadının ellerinin her kımlıtısında, biraz daha fazla farkediyordu terkedildiğini. Üstelik yaşamında ilk kez çaresiz kalmanın insanın içinde yarattığı aşağılanmışlık duygusunu hissediyordu. Rosemary'ye kendisiyle birlikte kalıp yeni bir yaşam kurması için yalvarmaya hazırdı, ama yalvarmanın hiçbir işe yaramayacağını da görüyordu. İnsanlarla birlikte yaşamının, yeni bir yaşam kurmanın zorluğunu, bunun ne kadar acı vereceğini anlıyordu. Bu duygulardan ve isteklerden hep kaçmıştı. Şimdi ise, birdenbire hiç beklenmedik bir yerde yakalanmıştı. Adının aşk olduğunu bile o sırada tam anlayamadığı bu yeni duygu çaresizlikle birleşince en iyi bildiği o tanıdık duyguya, öfkeye dönüşüyordu. Ölmenin ve öldürmenin kolaylığı, açıklığı, basitliği yoktu yaşamda. Karmaşık bir işti yaşamak. Üstelik, yenilmek, esir düşmek, aşağılanmak, çaresiz kalmak gibi tuzaklar vardı. Bir kadını sevebiliyordun ve kadın senin sevgine aldırmadan saçlarını tarayıp gitmeye hazırlanabiliyordu. Gidip başka erkeklerle sevişecekti. Onlardan çocuk yapmak isteyecek, onlarla yatakta sigara içecek, onların vücudunu begenecekti. Bir dakika önce seni sevdiğini söyleyecek, bir dakika sonra sen yokmuşsun gibi davranabile-

cekti ve sen hiçbir şey yapamayacaktın. Yaşayan birine bağlanmak, hayat boyu sürececek bir acıya ve çaresizliğe bağlanmaktı, bu çok açıktı. Rosemary'nin bir an saçlarını taramayı bırakıp Hüsrev Bey'e bakması, bakışlarında bir hüzün gölgesi sezilmesi bütün yaşamı değiştirebilirdi. Ama Rosemary bakmadı. İnsafsızca saçlarını taramayı sürdürdü. Hüsrev Bey, yattığı yerden çırılçıplak seyretti onu. Yetmiş küsur yıl sonra, bir geceyarısı sessiz bir konağın yarı karanlık salonunda Hüsrev Bey, hayatını tek cümleyle özetleyecekti torununa. "Bir insanı öldürmek, onu sevmekten çok daha kolaydır."

Saçlarını taradıktan sonra Rosemary pencerenin kenarına gitti. Hüsrev Bey çırılçıplak yataktan kalktı. Rosemary'nin arkasına gidip vücuduna yaslandı. Rosemary perdenin aralığından dışarıya bakıp perdeyi kapattı. Geriye dönmeden, ellerini arkaya doğru uzatarak Hüsrev Bey'in beline sarıldı.

Hüsrev Bey, başını Rosemary'nin ensesine yaklaştırdı, aynı uçuk leylâk kokusu. Perdenin kordonunu tuttu. Öfkeyle avucunda buruşturup sıktı. Kordonun düğümleri battı avucuna. İkisi de kıınıldamıyordu. Rosemary perdeye bakarak duruyor, Hüsrev Bey de ona sokulmuş, çırılçıplak, saçlarını koklayıp perdenin kordonunu avucunda sıkıyordu.

Hüsrev Bey, sol eliyle beline sarılıp, Rosemary'yi kucakladı, Rosemary de ellerini önüne getirip Hüsrev Bey'in elinin üstüne koydu. Ellerinin yumuşaklığını ve sıcaklığını hissetti Hüsrev Bey.

İkisi de konuşmuyorlardı. Hüsrev Bey, hâlâ Rosemary'nin birşeyler söylemesini bekliyordu, ama kadın hiçbir şey söylemiyordu. Rosemary'nin suskunluğu,

bağışlanmaz bir ihanet gibi geliyordu Hüsrev Beye. Kendi çektiği acıyı Rosemary'nin de çekmesini istiyor, o susunca onun bu acıyı çekmediğini düşünüyordu.

Kordonu tutan sağ elini yukarı kaldırdı, elini Rosemary'nin ensesine dayadı bir an. Rosemary, irkilir gibi oldu, sanki geri dönüp Hüsrev Beye bakacaktı ama dönmedi. Hüsrev Bey, dönmesini bekledi. Nedense Rosemary dönmedi, yalnızca vücudunu geriye doğru, Hüsrev Beyin vücuduna doğru bastırdı biraz daha.

Hüsrev Bey, ani bir hareketle sağ elini ileriye doğru uzatıp kordonu Rosemary'nin boynuna doladı, sol eliyle de kordonun öbür ucuna yapıştı, Rosemary'nin vücudu birden kaskatı kesildi, sonra kadın iki dirseğiyle Hüsrev Beyin böğrüne hızla vurdu ama Hüsrev Bey aldırmadı, kordonu bütün gücüyle çekmeyi sürdürdü, kordonu çekerken vücudunun üst kısmını geriye doğru bükmişti, vücutlarının alt kısmı ise birbirine yapışmıştı, Rosemary kordondan kurtulmak için çırpındıkça kalçaları Hüsrev Beye sürtünerek çalkalanıyordu, Hüsrev Bey kadının kalçalarını hissediyordu. Rosemary son bir güçle kendini ileri doğru fırlatmaya çalıştı, Hüsrev Beyin tuttuğu kordonun ucunda asılı kaldı, Hüsrev Bey kordonu biraz daha sıktıktan sonra bıraktı, Rosemary yüzüstü yere yıkıldı. Kalın ve beyaz boynunda, kordonun geçtiği yerde, ince bir kan çizgisi olmuştu, topuzu açılmış, saçları dağılmıştı.

Hüsrev Bey, Rosemary'nin yüzünü çevirmedi, geri geri gidip yatağa çöktü. Vücuduna dayanılmaz bir yorgunluk yayılıyordu, uyuyacak gibiydi, gözleri kapanıyordu, uyumamaya çalıştı, bir sigara yaktı, çıplak bir halde yatağın kenarında bir süre daha oturdu.

Sonra kalktı, hızlı hareketlerle giyindi. İçerdeki odada küçük bir valiz vardı. Valizi daha önceden hazırlamıştı. Yatağın başucundaki komodinin çekmecesini açtı, orada iki kese içinde duran paraları aldı. Evin içinde dolaşp, unuttuğu bir şey olup olmadığını bir daha gözden geçirdi.

Yeniden odaya döndü. Rosemary'nin kımıltısız bir halde biraz önce öldüğü yerde hâlâ yattığını görünce şaşırdı, onu orada görmeyi beklemiyordu, kalkıp gideceğini sanmıştı. Rosemary'nin yanına gitmedi. Döndürüp son kez yüzüne bakmak için büyük bir istek duydu ama tuttu kendini, yüzüne bakmadı. Yastığı aldı, kokladı. Uçuk leylâk kokusu yastığa sinmişti, yastığı uzun uzun kokladı, sonra yatağın üstüne bıraktı.

Alt kata indi. Bodrumdan iki teneke çıkardı. İçleri benzin doluydu, dış kapıdan başlayıp yerlere benzin dökerek yeniden yatak odasına kadar geldi, yatak odasının her yanına benzin döktü. Yatağın üstüne, yastıklara, halılara, sonra Rosemary'nin üstüne. Kadına dokunmak istedi ama, dokunmadı. Bütün odaya benzin döktükten sonra alt kata indi. İkinci tenekedeki benzin de alt kata döktü.

Yeniden yukarıya çıktı. Yatak odasındaki valizini aldı. Rosemary'e son kez baktı. Saçları dağınık yatıyordu yerde.

Merdivenlerden yavaş yavaş indi. Cebinden bir kibrit çıkardı. Yaktı. Biraz ileriye doğru atıverdi. Benzin birden parladı. Ateşlere şöyle bir baktı. Kapıyı açıp dışarıya çıktı.

Dışarda kör edici bir aydınlık vardı. Hava sıcaktı. Hızlı adımlarla uzaklaştı oradan.

Bir saat sonra İstanbul yolundaydı...

YİRMİ SEKİZ

Dün gece düşümde annemi gördüm, anımsadığımdan daha kısa boyluydu, kırış kırış yüzü balmumu rengindeydi, insandan çok bir heykele benziyordu, siyahlar giymişti; düşümde annem çok yaşlanmış diye düşündüm, ben de annemin karşısında duruyordum, ben de siyahlar giymiştim, kırıksıklar içindeki yüzüm balmumu rengindeydi, ben de bir heykele benziyordum, aneme bakarken aynaya bakar gibiydim, iki tane aynı kadındık, ama o benim annemdi, ben de onun kızıy-dım, kendi yaşlılığım değil de annemin yaşlılığı beni şaşırtmıştı, onu hep çok genç anımsıyordum, üstelik düşümdeki annem gerçek anneme benzemiyordu, ben de kendime benzemiyordum, ama onun annem olduğunu, ötekinin de kendim olduğunu biliyordum.

"Çok yaşlanmışsın," dedi bana, konuşurken yüzü hiç kıpırdamıyordu, "Kendine biraz dikkat etmelisin," dedi, "bak cildin kırışıyor."

O sırada uyandım, benim de bir annem vardı diye düşündüm, bir annem olduğunu çok uzun zamandır unutmuştum, nedense hiç aklıma gelmezdi annem, birden niye düşüme girdi anlamadım; onun öldüğüne çok üzülmüştüm, ama üzüntüm çabuk geçti, çabuk unuttum, belki de pek sevmiyordum, çocukken de annemle babamı çok sevdiğimi düşünür, başkalarının da bunun farkına varacağından korkardım. Babamla annem birbirlerine benzemezlerdi, sıcak, sevecen bir

adamdı babam, beni de, annemi de sık sık öper, saçlarımızı okşardı, ama asıl anneme çok düşküncüydü, beni sevdiğinden daha çok severdi annemi, biraz annemi kıskanırdım galiba, aradan o kadar uzun zaman geçti ki artık anımsamakta güçlük çekiyorum, annemin bir dediğini iki etmez, onu hoşnut etmek için çırpınırdı zavallı; annem ise hiç hoşnut kalmazdı, sıkılırdı sanki babamın sevgisinden; babamın sevgisi beni de sıkardı zaten, çok severdi çünkü, insan hep suçluluk duyardı onun sevgisi karşısında, sevgisiyle boğar öldürürdü insanı, annem öldüğünde de babama öfkelenmiştim, annemi o kadar sevmese belki de annem ölmezdi.

Babam beni de çok severdi, belki de beni gerçekten seven tek insandı, annem beni o kadar sevmezdi, tek çocuklarıydım ama annemin bana bir düşkünlüğü yoktu, beni yatılı okula gönderme düşüncesi de annemden çıkmıştı sanıyorum, belki annem de beni seviyordu, ne de olsa çocuğuydum, ama bu sevgiyi hiç göstermezdi, aslında hiçbir duygusunu göstermezdi, bana kızdığını ya da bağırdığını hiç anımsamıyorum, yalnız kızınca ayıplar gibi bakardı, zaten herkesi ayıplardı, bir şey söylemezdi ama o hiç unutmadığım bakışıyla bakardı insanlara, bazen ben de insanlara tıpkı annemin baktığı gibi baktığımı farkediyorum, onun en sevmediğim tarafı olan bakışlarının bana geçtiğini farketmek deli ediyor beni.

Annem hiç gülmezdi, uzak bir gülümsemesi vardı, babam onu güldürebilmek için neler yapmazdı ki, hastalarının taklitlerini yapar, hikâyeler anlatır, uğraşır dururdu; annem de ona bakıp gülümserdi, o gülümsemesinde hep bir sıkıntı sezilirdi, babam da sezerdi o sıkıntıyı.

Yalnızca bir kere kahkahalarla güldüğünü gördüm, dedemle bir yaz günü bahçede konuşuyorlardı, birden bir kahkaha attı annem, nedense o kahkahayı duyunca çok utanmıştım, dedem de gülmüştü ama kahkaha atmamıştı, yalnızca gülmüştü.

Bazen aklıma takılıyor, acaba annem evden kaçmasa, ben küçük bir kızken ölmese ya da kaçtıktan sonra beni arasaydı benim yaşamım daha değişik olabilir miydi, daha mutlu bir insan olabilir miydim, çok emin değilim ama bir şey değişmezdi gibi geliyor bana, ben daha küçücükken yalnız ve huzursuz bir çocuktum. Annemi düşümde görünce birden özledim onu, yanımda olmasını istedim, yanımda olsaydı, bugün yanımda olsaydı yani, belki bugünkü yaşamım değişirdi; onu gene sevmezdim ama yanımda olmasını isterdim, çocukken hiç anneme ihtiyaç duymamıştım, onu aramamıştım, şimdi ise bir anneye ihtiyaç duyuyorum, insan asıl kırk yaşına gelince bir anneye gereksinme duyuyor galiba, o da beni sevmezdi herhalde, ama beni herkesten iyi anlardı, belki de anlamazdı ama, kimbilir...

YİRMİ DOKUZ

- Raci Paşanın kerimesi de ölmüş Hüsrev Bey, duydunuz mu? Halbuki o benden daha gençti, ben onun çocukluğunu hatırlarım, çok genç gitti taze... Pek yandım doğrusu, pek üzüldüm.

Nermin dayanamayıp atıldı:

- Teyzeciğim, allahaşkına, taze dediğin kadın yetmiş beş yaşındaydı... Allah rahmet eylesin, ben de üzüldüm ama, böyle gencecik gitti diye ağıt yakılacak bir halde de değildi, kadıncağız zaten yıllardan beri çekiyordu, öldü kurtuldu hiç olmazsa.

Müberranım bir süre sesini çıkarmadı, ama kahvaltı sofrasını kaplayan ipek hışırtılarının artması, sinirlendiğini gösteriyordu. Sonra ipek hışırtıları biraz hafifledi.

- Hüsrev Bey, duydunuz mu, Yakup Paşaların damadı da konağı satmış. Duydum, pek üzüldüm... Yeri ne o zebella gibi apartmanlardan birini dikecekler herhalde. Konağı yıkacaklarmış, öyle dediler. Buralarda bizimkinden başka konak kalmayacak böyle giderse.

Hüsrev Bey, kaşlarını çatı.

- Onların damadı da çok pıraragöz bir adam diyorlar zaten... Neyse, bize ne, bırakın satsınlar.

Bir süre üçü de konuşmadan kahvaltı ettiler. Nermin dedesine döndü:

- Dede, Haluk sizinle tanışmak istiyor, bir gün izin verirsiniz onu yemeğe davet etmek istiyorum.

Müberra'nın ipek hışırtıları gene artıverdi, sinirle kalktı masadan, kapıdan çıkarken Nermin'in duyabileceği gibi yüksek sesle söylendi:

– Bir bu eksikti, artık evimizin de namusu kalmayacak, kerhane mi burası, karılar oynaşlarını da alıp namuslu evlere sokacaklar, taş yağacak tövbe başımız... Kıyamet günü yakın billahi, zaten büyüklerimiz hep söylerdi, binayla zina artınca kıyamet de kopacaktı.

Nermin dudaklarını ısırdı, bir şey söylemedi.

Hüsrev Bey, bıyıklarının altından gülümsedi. Müberra'nın çıkmasını bekledikten sonra sordu:

– Bu Haluk dediğin, roman yazan çocuk mu?

Nermin güldü.

– Evet, o çocuk, sizinle tanışmak istiyor, ben sizden çok söz ettim de...

– Çok mu söz ettin? Niye?

Nermin kızarıp önüne baktı.

– Kötü bir şey mi sizden söz etmek?

Hüsrev Bey, bıyıklarıyla oynadı.

– Yoo, değil tabii, bunu da nereden çıkardın kızım, kötü mü dedim ben? Gelsin istiyorsan, ama teyzen pek memnun olmadı galiba bundan.

– Teyzem hiçbir şeyden hoşnut kalmaz ki... Ama siz söylerseniz karşı koymaz, bilirsiniz sizin sözünüzden çıkmaz.

Nermin, teyzesinin odaya girdiğini, daha onu görmeden kokusundan anladı, çocukluğundan beri bu kokuya katlanamıyordu, ölüm kokusu gibi geliyordu ona. Teyzesi, adımlarını sürükleyerek gelip masaya oturdu. Yüzü asılmış, kaşları çatılmıştı. Sesi küskündü:

– Hüsrev Bey, Yakup Paşanın damadı, siz de konağı satın diyor, bu konakların bakımı çok zor, çatısında sıçanlar cirit atıyor, siz de ahir ömrünüzde, iyi, bakımlı bir apartmanda oturun diyor, bilmem, bir düşüneyim dedim, siz ne dersiniz, ne yapalım, bütün ömrüm bu berhanede geçti, ben de bunaldım artık...

Nermin, dedesinin yüzünde, ilk kez, bir korku ve dehşet ifadesi gördü, yaşlı adamın gözleri kocaman açılmış, bir anda dudakları titremişti. Sanki onu hemen o anda sokağa atacaklarmış gibi yüzü bembeyaz kesilmişti. Zorlukla yutkunuyordu.

– Konağı satmayı mı düşünüyorsunuz Müberranım?

Nermin de merakla teyzesi ne cevap verecek diye baktı, bu konağın yıkılması bütün çocukluğunun da yok olup gitmesi demekti. Müberranım, ikisinin halinden, korktuklarını anladı; ikisini birden korkutmanın tadını tattı bir anda.

– Vallahi bilmiyorum ki Hüsrev Bey, burayı satar, bir apartman katı alırım, başımı dinlerim hiç değilse, onun bunun oynasını evimin içinde görüp de bu yaştan sonra asabım bozulmaz, boylu boyunca günaha girmekten kurtulurum.

Teyzesinin bu sözleri Nermin'i çıldırtmaya yetti, teyzesine iyi davranacağı konusunda dedesine daha önce verdiği sözü falan unuttu, patlayıverdi:

– Teyze, Haluk gelecek diye konağı yıktırıcaksan vazgeç, ben Haluk'u buraya çağırmam, ben de taşınırım buradan, artık benim de dayanacak gücüm kalmadı zaten, sen aklını erkeklere takmışsın, günah günah diye tutturuyorsun ya, günah bence senin bu yaşına kadar hiçbir erkekle yatmayıp bu yaşında erkekten baş-

ka bir şey düşünmemende... Bıktım senin bu hallerinden, artık dayanamıyorum, parasıyla şuradan bir hamal mı, karpuzcu mu, kapıcı mı neyse, bulalım, getirelim de sen de rahatla, biz de rahatlayalım.

Hüsrev Beyim sesi yükseliverdi:

– Ne biçim konuşuyorsun kızım?

Müberranım tükürür gibi yaptı:

– Tüh, utanmaz, arlanmaz fahişe!.. Neler söylüyor, ben bu yaşında neler duyuyorum Allahım, ne günah işledim ki beni bu hallere soktun, canımı almadın gitti, bu sözleri de mi duyacaktım, bu yaşında hakaretlere mi uğrayacaktım...

Hüsrev Bey, iki kadının konuşmalarından dehşete düşmüş, utanmıştı. Böyle konuşmalar dinlemeye alışık değildi. Yanında kadınlar böyle konuşunca kendini hakarete uğramış hissediyordu. Daha önce ne torununu, ne de Müberranım'ı böyle konuşurlarken görmüştü.

Müberranım, bir yandan söyleniyordu ama sesinde bir titreme yoktu, üzülmüş gibi bile gözükmüyordu. Sızıldanırken bir yandan da Nermin'e hakaretten geri kalmıyordu:

– Sen yolunu şaşırmışsın kızım, Allah yardımcın olsun, sen yolundan sapmışsın, asıl sen erkek erkek diye aklını oynatacaksın, bir akşam o erkek, öbür akşam başka erkek, yaşıtların anneanne oldu, sen daha kucaktan kucağa geziyorsun; Allahıma çok şükür benim elime haram değmedi, seninse haram değmeyen yerin yok, ama öbür dünyada bunlar burnundan fitil fitil gelecek.

Müberranım ağlamaya başladı. Nermin onun gerçekten ağlamadığını biliyordu, üstelik bu durumdan

hoşnut olduğunu, bu tartışmadan hiç şikâyetçi olmadığını da seziyordu. Müberranım, ipeklerini ovalaya ovalaya ağlıyor, seyrek beyaz saçlarından bir tutam, ipek başörtüsünden taşıyordu.

– Satacağım bu konağı, başımı sokacak bir yer bulurum herhalde, kurtulurum her gün hakaret duymaktan, evimin kapısına her akşam başka bir erkeğin gelmesinden kurtulurum, günah yuvası oldu evim, babacığım bugünleri görseydi üzüntüsünden bir daha ölürdü, bugünler için mi aldı bu konağı, namusunun üzerine titrerdi, bizi de öyle yetiştirdi... Cemal Paşa gel de gör, konağın ne hale geldi, gel de gör kızına neler diyorlar, senin konağında neler konuşuluyor, gel de sulbünden gelenler neler söylüyor bir dinle, fahişe yuvası oldu o güzelim konak.

Nermin, teyzesinin kolundan tutup hızla sarstı, Müberranım sarsıldıkça ipekleri hışırıyor, gülsuyu ve sandık kokusu daha da yoğunlaşıyordu.

– Sen ağzından çıkanı duyuyor musun teyze, duyuyor musun ha? Ne dediğini duyuyor musun? Sen erkeklerden, namustan başka bir şey konuşmaz mısın, senden başka namuslu yok mu ha, yok mu, yok mu diyorum!.. Küf kokuyorsun, küf kokuyorsun, erkek erkek diye çıldıracaksın sen, yaşın kaçta geldi hâlâ aklın nelerde, Cemal Paşa asıl gelse de kızı neler düşünüyor, neler konuşuyor duysa... Nasıl bir kız yetiştirdiğini görse... Deli ediyorsun beni, artık sana dayanamıyorum, ister konağını sat, ister ne yaparsan yap, anlaşıldı mı, artık burama geldi, sen kendin gençliğinde çektin diye ben de seni çekemem, anlaşıldı mı, anlaşıldı mı!..

Nermin artık avazı çıktığı kadar bağıırıyordu. Mü-

berranım korkup susmuştu, yardım ister gibi Hüsrev Bey'e bakıyordu.

Hüsrev Bey, masaya şiddetle vurup ayağa kalktı, bıyıkları dikilmiş, gözleri çakmak çakmak parlamıştı, Beyoğlu'nun namlı kabadayılarının bile adını duyduklarında titredikleri o ünlü Deli Hüsrev Bey olup çıkmıştı bir anda.

– Kesin!.. Hemen şimdi kesin dedim... Benim yanımda ne cüretle böyle konuşuyorsunuz, utanmıyormusunuz, bir kelime daha söylerseniz...

Hüsrev Bey, sözünü bitirmeden cümleyi yarım bıraktı, masanın yanında ayakta durdu, bağırmaktan yorulmuş, üstelik kadınları nasıl tehdit edeceğini de bilememişti... Ama, onun bağırması kadınları susturmuştu.

Müberranım, abartılı bir şekilde ayaklarını sürüyerek çıktı odadan. Nermin bir sigara yaktı. Hüsrev Bey, yorgun bir halde gidip pencerenin yanındaki büyük koltuğa oturdu. Çaresizliğini ve yaşlılığını tam anlamıyla hissetmişti. Kadınlara sinirlenmişti, kadınlar da ondan korkup susmuşlardı, ama Hüsrev Bey, kendisinden korkmaları için bir neden olmadığını onlardan daha iyi anlamıştı. Artık öfkelenebilir, ama öfkelendiği insanı cezalandıramazdı, buna gücü yoktu, bunu daha önce de biliyordu tabii, ama bu kadar açık bir şekilde görmemişti.

Nermin, dedesinin karşısına oturdu. Hüsrev Bey, başını önüne eğmişti. Nermin, dedesine baktı.

– Özür dilerim.

Hüsrev Bey, cevap vermedi.

– Gerçekten çok özür dilerim, sizin yanınızda böyle konuşmak istemezdim, ama teyzem bazen beni deli

ediyor, onun o konuşmalarına dayanamıyorum... Sizin yanınızda böyle bir tartışma olmasını istemezdim, gerçekten çok üzüldüm. Özür dilerim... Söz veriyorum, bir daha olmayacak... Zaten buradan taşınmaya karar verdim... Teyzemle daha fazla birlikte oturamayacağım. Yaşlı, kusuruna bakılmaz biliyorum, ama ben dayanamıyorum, kendimi kaybediyorum... Size karşı da mahçup oluyorum...

Hüsrev Bey, başını kaldırdı, yorgun, yaşlı bir adamdı şimdi, kızgınlığı da öfkesi de kalmamıştı, çaresiz ve güçsüz gözüküyordu.

– Zararı yok kızım, insan lüzumundan fazla yaşayınca, duymaması lazım gelen sözleri de duyuyor, bu senin kabahatin değil, bu benim kabahatim, bu kadar uzun yaşadığım için... Ben bugüne kadar her işimi kendim hallettim, hiçbir işi Allaha bırakmadım, ona bir iş bıraktım, o da onu uzattı da uzattı. Onu da kendim halletsem iyi olacaktı... Ama ben gene hallederim, bu işi çok uzatmam...

Sinirleri gerginleşen Nermin'in sesi titremeye başladı. Biraz önceki kavgada, dedesinin yaşlılığı, teyzesinin saldırganlığı, kendi yalnızlığı hep birlikte ortaya çıkmıştı.

– Böyle konuşmayın n'olursunuz, ölmekten söz etmeyin... Bari siz üzülmeyin dedeciğim, hep çevremde üzüntülü insanlar gördüm, hiç kimseyi mutlu edemedim, kendim de mutlu olmadım, bari siz de benim yüzümden üzülmeyin, lütfen...

Hüsrev Bey, şefkatle güldü.

– Üzülme, hadi üzülme, ben üzülmiyorum... Kızdım birden siz öyle edepsizlik edince, geçti... Hadi üzülme, üzülecek bir şey yok... Hem sen beni üzmü-

yorsun, ben artık yaşlandım, öyle vara yoğa üzölüyorum, sen bana bakma, yaşlılar böyledir kızım, onlar aslında yaşlı olduklarına kızarlar, ama başkasına kızmış gibi yaparlar, insan yaşlandım diye kime kızabilir ki... Yaşlılık bunlar, yaşlılık... Üzülecek bir şey yok, gençlik gibi yaşlılık da geçici, bizimki biraz uzadı hepsi bu, kızgınlığımız da onun için biraz fazla... Sen yalnız, teyzene öyle davranma, o yaşlı kadın... Babası çok celalli bir adamdı, nur içinde yatsın, Müberranım'ı çok baskı altında büyüttü. Baskı olan yerde üzüntü, sıkıntı çoktur... Cemal Paşanın çok namuslu ama çok mutsuz bir kızı oldu işte, kadın, babasından çok çekti gençliğinde, yaşlılığında da senden çekmesin, sen hem gençsin, hem de daha akli başındasın, duymayıver bazı söylediklerini, seni kıskanıyor biraz işte.

– Siz teyzemi çok gençliğinden mi tanıyorsunuz?

Hüsrev Bey, şöyle bir durup düşündü, elini havada salladı...

– Ooo kaç yıl, hesabını Allah bilir... Rahmetli pederi benim ahababımdı, bu konağa birkaç kere gelip gittim, hatta o zamanlar Müberranım'la beni evlendirmeyi de düşünmüşlerdi, ama o zamanlar çok küçüktü, ben istemedim... Seneler sonra, ben burada yoktum, bizim oğlan, senin baban yani, Cemal Paşanın torunuyla tanışmış, bunlar mercimeği fırına vermişler, neyse evlendiler işte, sonra da baban buraya içgüveysi girdi, ama o zamanlar Cemal Paşa rahmetli olmuştu... Ben düğünlerine yetişemedim, Erzincan'da mıydım, Elazığ'da mıydım, oralarda bir yerlerdeydim işte... Sonra, bizim hanım, senin babaannen yani, bizi bırakıp öbür tarafa geçince ben de yalnız kaldım, orada burada dolaştım epey, sonra baban tutturdu, artık ya-

nımıza gel diye, ben de baktım yaşılanıyorum, oradan oraya dolaşmaya pek gücüm yetmiyor, geldim buraya yerleştim, sen daha çocuktun o zamanlar, geliş o geliş. Geldim Cemal Paşanın konağına girdim, nereden nereye, kim derdi ki ben bir gün Cemal Paşanın torununa kayınpeder olacağım da, onun evinde oturacağım da, Müberranım konağı satacak mı diye meraklanacağım.

Nermin, Hüsrev Beyin koltuğunun yanına gelip dizinin dibine oturdu. Hüsrev Beyin elini tutup yanağına bastırdı, dedesine kendini çok yakın bulmuştu birden.

– Siz beni çocukken hiç sevmediniz değil mi?

Hüsrev Bey, torununun, elini tutup yanağına bastırmasından rahatsız olmuştu, kendisine dokunulmasından hoşlanmazdı. Ama elini çekmedi. Nermin'in her zamankinin aksine çok duyarlı olduğunu, en küçük hareketten alınıp kırılabileceğini sezmişti. Onun kendisine sığınmaya çalıştığını da anlamıştı, kısa bir süre için bile olsa, bir kadının kendisine sığınmaya çalışması hoşuna gitti. Nermin'i torunu gibi değil, daha çok bir kadın gibi görüyordu.

– Kızım, birini sevmek zor iş, herkes o zor işi beceremez, ben de beceremeyenlerdenim, benim hayatım çok mücadeleyle geçti, hayatı mücadeleyle geçenler biraz bencil olurlar, hep kendilerini korumaya alıştıklarından mı nedendir, bilinmez, öyle mücadeleci adamlar pek sevgiyle dolu değildirler. Ben de değilim, ama seviyormuş gibi de hiç yapmadım... Kimseyi pek fazla sevmedim vakıa ama kimseden de pek bir sevgi beklemedim, ne babandan bekledim, ne senden bekledim, eh sizden de pek sevgi gördüğüm söylene-

mez, saygı gördüm, lakin ben de pek sevgi görmedim, sevilecek bir adam da değildim gerçi ya...

– Sizi hiç seven olmadı mı?

Hüsrev Bey, gene uzaklara dalıp gitti, bir süre düşündükten sonra cevap verdi:

– Galiba hiç olmadı kızım, ama doğrusunu istersen bunun eksikliğini de hiç hissetmedim... Belki bir kadın, biraz sevmiştir... Onu da tam bilemedim hiç... Sevgi falan, belki bunlar önemli şeyler, belki benim için de zamanında önemliydi, artık hiç hatırlamıyorum... Sevgi aramakla bulunan bir şey değil, bazısına rastgelir, bazısına rastgelmez... Neyse, ben Müberranım'la konuşurum, o çocuğu, neydi adı, Haluk muydu, hah işte, onu davet edersin, ama teyzenin üstüne çok gitme.

– Çok özür dilerim, gerçekten çok utandım sizin yanınızda öyle şeyler söylediğim için...

Hüsrev Bey, alaycı, küçümseyici bir ifadeyle gülümsedi.

– Üzülme, üzülme... Konaklar böyledir, dışardan parlak görünür ama altını kazırsan neler çıkar neler, sizin söyledikleriniz pek masum kalır. Sen canını sıkma, konak kadınları biraz tuhaftır...

OTUZ

Hep kötü birşeyler olacak, önüme çıkan ya da beni arayan biri kötü bir haber verecek telâşı var içimde, hiçbir yerde uzun süre duramıyorum; çocukluğumdan beri bu tedirginliğimden kurtulamadım. Bu korkular yiyip bitiriyor beni, o kötü, kara haber hiç beklemediğim bir anda üstüme saldıracak sanıyorum, hazırlıksız yakalanmamak için de hep o habere hazır bekliyorum, biri bana ne olduğunu bilmediğim o korkunç haberi aniden söylese, herhalde yalnızca "Teşekkür ederim, zaten biliyordum," derim, çünkü bir gün birisinin bana öyle bir şey söyleyeceğinden eminim.

Yıllarca hep bir kara haber beklemenin tedirginliğiyle yaşadım, ama onun ne olabileceği konusunda hiçbir fikrim yoktu, şimdiyse onun, o kara haberin ne olabileceğini biliyorum. Birisinin bana dedemin öldüğünü söylemesinden korkuyorum artık, benim bir yerde ansızın duymaktan korktuğum kötü haber dedemin ölümü. Bütün sahipsiz korkularım, vicdan azaplarım artık kendilerine bir sahip buldular, şimdi neredeyse delicesine bir tutkuyla korkuyorum dedemin ölmesinden. Geceleri gidip gizlice kapısını dinliyorum, soluk alıp almadığını anlamaya çalışıyorum. Ölecek olursa bunu ben herkesten önce bilmeliyim, bir başkası söylememeli, onun öldüğünü başkasından duyarsam, bu onun ölümünün getireceği acıyı daha da artıracak.

Dedem artık çok yaşlı, güçsüz, ama gene de bana

güven veriyor, kendimi onun yanında güvenlikte hissediyorum, o da kendini benim yanımda daha güvenli hissediyor. İlişkimiz hâlâ çok mesafeli, büyük bir olasılıkla da hep böyle kalacak, ama artık birbirimizin yaşadığını, varolduğunu keşfettik. Dedem geçen akşam, hiç kimseyi sevmediğini, hiç kimseden de sevgi beklemediğini söyledi bana. Ben de hiç kimseyi sevmiyorum, ama ben dedemin aksine hemen hemen herkesden sevgi bekliyorum, belki de asıl yanlışlık burada, başkalarından sürekli sevgi beklememde; başkaları beni sevsin diye bu kadar uğraşmamalıyım. Ama birileri beni sevmezse, o zaman içimdeki korkular daha da büyüyerek çıkıyor ortaya, onları yatıştıracak tek şey, birileri tarafından, kim olursa olsun, birileri tarafından sevilmek; ancak o zaman korkularımdan bir ölçüde kurtulabiliyorum, içimdeki o saldırgan boşluğa karşı direnebiliyorum. Sevgi bir tür ilaç benim için, onu bir başkasına veremiyorum, ama sevgiye ihtiyacı olan, hasta olan benim, ben sevgisiz kalırsam korkularım beni yok eder.

Dedem sevgi aramamış, çünkü hiçbir şeyden korkmamış, ben sevgi istiyorum, çünkü her şeyden korkuyorum. Dedem korkmadığı için hiç kimseye sevgi vermemiş, ben korktuğum için hiç kimseyi sevmedim ama sonuçta ikimiz de kimseyi sevmedik; onun cesareti, benimse korkaklığım bizi birbirimize benzetiyor bence. Şimdiyse rolleri değiştik sanki, ben onun yanında korkmuyorum, belki de ilk kez kendimi güvende hissediyorum, dedemse artık korkuyor, yaşlılıktan, yalnızlıktan korkuyor, ne kadar saklamaya çalışırsa çalışsın sevgi arıyor; sığınacak birini arıyor, ne garip şimdi ben korkmadığım için o da korktuğu için birbirimizi

sevmeye başladık, bunu Haluk'a anlatmadım, anlat-sam o bilgiç gülümsemesiyle "Ne acıklı sevgi denkle-mi," deyip beni kızdıracağını biliyorum.

Eskiden dedem hiç kimseyle konuşmazdı, kendin-den başka yeryüzünde yaşayan başka biri yokmuş gibi davranırdı, ama şimdi benimle konuşuyor, bazen eve geç gittiğimde salonda oturmuş beni beklediğini görü-yorum, beni beklediğini söylemiyor tabii, ölse böyle bir şey söyleyemez o, ama ben beklediğini biliyorum. Onun konuşmalarından, hafif titrek sesinden hoşlanı-yorum, başka erkeklerde olmayan bir şey var onda. Bazen beni kahkahalarla güldürüyor, ama ben güler-ken kendisi gülmüyor, başını önüne eğip kendi kendi-ne hafifçe gülümsüyor, bazen de suratını asıyor, herke-si, her şeyi küçümsüyor, onun bu yanından da hoşlan-mıyorum.

Geçen akşam düşümde görsem inanamayacağım bir şey yaptı, "bak sana bir şey göstereceğim," deyip gitti, biraz sonra da bir mandolinle geri döndü, bacak bacak üstüne atıp mandolini dizine dayadıktan sonra Kafkas türküleri çalmaya başladı, bir yandan da o tit-rek sesiyle söylüyordu, gidip onu öpeceğim geldi, ama tuttum kendimi.

Bazen de bana ortaokulda ezberlediği Rus şairle-rinin şiirlerini okuyor; hiçbirini unutmamış, ortaokul-dan sonra da bir daha şiir falan okumamış herhalde. Hâlâ ortaokuldaki kitaplarını saklıyor, geceleri eve döndüğümde bakıyorum ortaokul kitaplarını okuyor. Onu öyle bana şiirler okurken, titrek sesiyle türküler söylerken görünce ona acıyorum, onu çocuğummuş gi-bi görüyorum, yeni bebeği olmuş bir anne gibiyim, eve akşamları erken dönüyorum, gidip dedeme bak-

mak, onun yaşadığını görmek istiyorum. Dışarıda hep huzursuzum, ne zaman bir yerde gülüp eğlensem o sırada dedeme bir şey olacağından korkuyorum, o kara haberin geleceği telâşsı sarıyor içimi, kötü bir haber duymaktan korkmadığım tek yer artık dedemin yanı.

Geçip onun karşısına oturuyorum, o eski kitaplarını ya da o günkü gazeteleri okuyor, ben dergileri karıştırıyorum ya da televizyon seyrediyorum, arada bir o bana birşeyler anlatıyor. Bazen de sıkılıveriyorum, tıpkı başka erkeklerin yanında sıkıldığım gibi, ama dedem sıkıldığımı öbür erkeklerden daha çabuk seziyor, "Artık yatalım," deyip gidiyor, o gidince de bu sefer "Dedemi kırdım," diye üzülüyorum.

Kırk yaşıma yaklaşırken kendime hem bir çocuk, hem bir dede, hem de gizli bir âşık buldum, dedemin sesinde, şiirler okurken, konuşurken, türkü söylerken birşeyler var, bana bir torunmuşum gibi değil de bir kadınmışım gibi davrandığını sezdiren birşeyler, onu yalnızca sevmemi değil onu bir erkek olarak da beğenmemi istediğini ele veren birşeyler. Dedem, farkına varmadan kendini bana beğendirmek istiyor, bunun farkına vardığı zaman da birden suratını asıp beni azarlıyor, hemen kalkıp gidiyor. İçimden gülmek geliyor ama gülmüyorum. Dedem, onu "gizli bir âşık" gibi düşündüğümü öğrense ne yapardı acaba, doğrusu ne yapacağını tam kestiremiyorum.

OTUZ BİR

Ani bir fırtına patlayıvermişti. Yaz yağmuru sağanak halinde yağıyordu. Nermin, bahçeyi koşarak geçti. Eve girdiğinde sıırıslıklamdı. Saçlarını iki yana sallayarak, küçük bir köpek yavrusu gibi, suları silkeledi. Bahçede, ağaçların arasından geçerken, rüzgârın ve yağmurun hışırtısından biraz ürkmüştü.

Salonda ışığın yandığını görünce dedesinin henüz yatmadığını anladı. Birisini göreceğine sevinerek girdi salona. Dedesi kitap okuyordu.

Gidip dedesini öptü, saçlarından akan sular Hüsrev Beyin gömleğini ıslattı. Hüsrev Bey, yüzünü buruşturarak yavaşça itti Nermin'i. Böyle sevgi gösterilerinden hoşlanmazdı. Nermin, "Ne yabani adam," diye düşündü, sonra kendisinin de böyle gösterilerden hoşlanmadığını anımsadı, ama nedense birden içinden gelmişti.

– Ben bir kahve içeceğim, siz de ister misiniz?

Hüsrev Bey başını salladı.

– Hayır, teşekkür ederim, sonra geceleyin uyuyamıyorum...

Nermin kendisine bir kahve yapıp döndü.

– Dışarıda fırtına çıktı.

– Duydum, dedi Hüsrev Bey.

Dedesinin karşısına oturdu.

– Gene o eski kitapları mı okuyorsunuz?

– Evet, o eski kitapları.

Nermin, dedesinin Rusça bir kitap okuduğunu gördü.

– Niye hep aynı kitapları okuyorsunuz?

– Yeni kitap okumak için artık çok yaşlıyım, bilmediğim kitapları okuyamam, bildiğim kitapları seviyorum, tanıyorum onları, hepsi eski tanıdık kitaplar, bir sonraki sayfasında ne olduğunu biliyorum, bu da beni eğlendiriyor.

Bir şimşek çaktı, ardından korkunç bir gökgürültüsü duyuldu. Nermin, elinde olmadan büzüşüp, başını omuzlarının arasına çekti, kafasına inmekte olan bir darbeden kaçınır gibiydi. Hüsrev Bey, gülümseyerek baktı. O sırada bir şimşek daha çaktı. Hüsrev Bey, Nermin'i uyardı:

– Gene gürleyecek.

Nermin, dedesinin kendisiyle gizli gizli alay ettiğini anladı. Bundan hoşlanmadı, Hüsrev Beyin kendisini daha ciddiye almasını istedi o anda. Biraz da soğuk bir sesle konuştu:

– Demin birden boş bulundum, yoksa gökgürültüsünden korkmam.

Nermin tam sözünü bitirdiği sırada, bir öncekinden daha şiddetli bir gökgürültüsü duyuldu, gürültünün şiddetinden camlar zangırdadı, Nermin elinde olmadan gene büzüşüp kafasını içine çekti.

Hüsrev Bey bir şey söylemeden başını kitabına eğdi, ama dudaklarında yaşına hiç de uygun düşmeyen, çok genç, çok hergele bir gülümseme dolaştı. Nermin, kısacık bir anda gördü o gülücüğü.

– Siz hiçbir şeyden korkmaz mısınız peki?

Hüsrev Bey başını bile kaldırmadı.

– Bilmem, korkarım herhalde.

Nermin arkasına yaslandı.

– Geçen gün, konak satılacak diye korktunuz ama...

Hüsrev Bey, kafasını kaldırmadan, kaşlarının altından düşmanca baktı torununa.

– Belki...

Nermin, üstüne gitti.

– Korkmanın da belkisi nasıl oluyor?

Hüsrev Bey, başını kaldırdı. Kaşları hafifçe çatılmıştı. Sesi ise çok soğuktu.

– Her şeyin belkisi vardır kızım... Bunu büyüdüğünde anlarsın.

– Ben çoktan büyüdüm. Bundan sonra olsa olsa yaşlanırım.

Nermin'in sesinde saygısızca, saldırgan bir dalgalanma vardı. Hüsrev Bey uzatmadı, aynı soğuk sesle konuştu:

– Yaşlandığında öğrenirsin o zaman.

Hiç istemediği halde konuşmanın düşmanca bir hava alması Nermin'i rahatsız etti, havayı değiştirmek istedi:

– Bana şiir okur musunuz?

Hüsrev Bey, çabuk değişen bir adam değildi, saygısızlığı kolay kabul etmiyordu. Gene aynı soğuk sesiyle cevap verdi:

– Sen anlamazsın kızım, bu Rusça.

Nermin sustu. Tatsız bir sessizlik oldu. Hiç istemediği halde düşmanca bir havanın doğmasına neden olmuştu, şimdi de o havayı değiştiremiyordu.

Bir kere daha denedi:

– Sizi kızdırdım mı? Kızdırdıysam özür dilerim.

– Hayır... Niye kızayım?

Yağmurun gürültüsü hızlanmıştı. Camları zıngırdatan bir gökgürültüsü daha duyuldu. Nermin, biraz da abartarak, sanki kafasına vurulan bir şeyden sakınır gibi eğildi. Sonra da dedesine baktı. Hüsrev Bey, hemen gözlerini kitabına eğdi. Nermin gülümsedi.

– Biliyor musunuz, ben gökgürültüsünden korkarım. Demin, birden utanıp korkmuyorum dedim. Aslında yalan söylemekten hoşlanmıyorum ama işte söyleyiveriyorum.

Hüsrev Bey, şöyle bir kafasını kaldırıp baktı, sonra gene bir şey söylemeden eğdi.

Nermin, en şuh haliyle uzanıp dedesinin koluna dokundu.

– Bana küstünüz mü?

Hüsrev Bey, dehşetle kafasını kaldırdı, gözleri kocaman açılmıştı, torununun kendisine böyle bir soru sorabileceğini tahmin etmemişti. Soruyu çok saygısızca bulmuştu.

Buz gibi, azarlayan bir sesle tane tane konuştu:

– Ben senin arkadaşın değilim, sana küsmem mevzubahis olamaz. Ayriyeten ben kimseye küsmem, hayatımda kimseye küsmedim, böyle tuhaf şeyler bilmem.

Yağmur sürüyordu. Bir gökgürültüsü daha duyuldu. Nermin kıpırdamadı bile. İkisi de öyle sessizce oturuyorlardı. Nermin kalkıp odasına çıkmayı düşünüyordu ama bir yandan da üşeniyordu. Başını önüne eğmişti. Yorgun bir hali vardı. Birdenbire yorulmuştu da gerçekten:

Yağmur tıpırtılarının arasında sessizlik büyüyordu. Birbirlerini unutmuş gibiydiler.

Nermin'in yorgunluğu bitkinliğe dönüşüyordu.

Dedesinin ellerine takıldı gözleri. Hüsrev Bey, ellerini kucağındaki kitabın üstüne bırakmıştı. İnce, beyaz, nerdeyse şeffaflaşmış ellerinin damarları mor çizgiler halinde kabarmıştı. Kahverengi lekeler kaplamıştı üstünü. Eskilikten paslanmış gibiydi. Hiç kımıldamıyorlardı.

Geniş salonun içinde karşılıklı sessizce oturuyorlardı. Arada bir şimşek çakıp gök gürüldüyor ama ikisi de artık bunun farkına varmıyordu. İki yaşlı, belki de iki ölü insan gibi duruyorlardı.

Nermin, sessizliği birden farkettiler. Konuşmayan iki insanın suskunluğu sessizliği artırıyor; Nermin yalnız olsa, belki de salon bu kadar sessiz olmayacaktı, ama ikisi birden susunca ortalık çok sessiz, dayanılmaz kadar sessiz oluyordu. Dedesinin elleri büyüyordu sanki, uzuyordu, inceliyor saydamlaşıyor, beyaz, uzun, lekeli bir ölüm oluyordu. Dedesi, teyzesi, kendisi, bu evin içinde öleceklerdi, gene yağmur yağacaktı, geriye kimse kalmayacaktı, onların bir zamanlar yaşadığını bilen hiç kimse kalmayacaktı, yağmurda eriyip gideceklerdi, yok olacaktı ve bundan korkmuyordu Nermin, yoruluyordu yalnızca, bitkinleşiyordu, ölümü düşünerek ölüyor, dedesi de ölüyor Nermin ölümü düşününce, teyzesi de ölüyor.

Hüsrev Bey birdenbire konuştu:

– Yağmur durmayacak bu gece.

Nermin gözleri kapadı. Kollarını kavuşturdu. Saçlarından sular süzülüyormuş, perçemleri yüzüne yapışıyor gibi geliyordu, her yanında bir ıslaklık hissediyordu. Bu ıslaklık duygusu bitkinliğini ve ağlama isteğini artırıyor. Zorlukla başını kaldırıp Hüsrev Bey'e baktı.

- Belki...

- Bir şeye mi üzülyorsun?

- Hayır.

Hüsrev Bey gülümsedi. Nermin, onun hiç böyle gülümsediğini görmemişti, hüzünlü, kırık, yaşlı, bilgece, yorgun, anlayışlı ve kederli bir gülümsemeydi bu, biraz boşvermişlik, biraz teslimiyet vardı gülümsemesinde.

- Niye ağlıyorsun öyleyse?

- Ağlamıyorum...

Hüsrev Bey bir şey söylemeden Nermin'e baktı, Nermin, elini zorlukla kaldırıp yanağına değdirdi, ıslaktı. O da gülümsemeye çalıştı.

- Yağmurdandır.

- Herhalde...

Nermin ayağa kalktı. Bir adım attı. O tek adımda, bütün yorgunluğunu bir daha duydu. Bir boşluğun içinden geçmiş, geçerken de içi boşalmış gibiydi, boşluğun öbür yanı ise gene boşluktu.

Bir şimşek odanın içini bembeyaz yaptı, arkasından korkunç bir gökgürültüsü daha duyuldu... Nermin, olduğu yerde hiç kıpırdamadan duruyordu, ne oturabiliyor ne gidebiliyordu. Yeniden dedesine baktı.

- Gördünüz mü korkmuyorum işte gökgürültüsünden.

- Görüyorum.

- Ama korkmak daha hoşuma gidiyordu... Siz korkmamayı seviyorsunuz ama, değil mi?

Hüsrev Bey, alingan bir ihtiyar gibi cevap verdi:

- Demin konağın satılmasından korktuğumu söyledin ya...

- Özür dilerim, aslında onu söylemek istememiş-
tim, bazen istemediğim şeyler söylüyorum. Kızdınız
mı bana?

Hüsrev Bey, yavaşça kendi kendine mırıldandı:

- Kızmak mı?

Sonra küçümseyici bir gülümseme yayıldı yüzüne,
gene aynı sözcüğü tekrarladı:

- Kızmak ha?

Nermin, dedesinin ne düşündüğünü tam anlaya-
madı.

- İlk defa birisi bana böyle bir şey soruyor, hiç
kimse daha önce böyle bir soru sormadı... Kızdığım
zaman anlaşılırdı çünkü, anlaşılınca da...

Hüsrev Bey gene gülümsedi.

Nermin merakla sordu:

- Kızınca da...

Hüsrev Bey sesini çıkarmadı. Nermin üsteledi.
Birden çok merak etmişti cümlenin devamını.

Hüsrev Bey, söylediğinden pişman olup, lafı geçiş-
tirmeye çalıştı:

- Biraz mesele çıkardı işte, gençken öfkeliydim,
çabuk parlardım.

- Kaç adam öldürdünüz dede?

Hüsrev Bey, yeniden uzak ve soğuk bir adam ol-
du.

- Tuhaf şeyler soruyorsun kızım.

- Tuhaf muhaf, öldürdünüz ama, değil mi?

Hüsrev Beyin gözleri kısıldı, yüzüne gene düşman-
ca bir ifade geldi.

- Eeee, ne olacak?

- Hiç... Öyle sordum... Aslında saçmaladığımı bili-
yorum ama bir tuhafılık var üstümde, yorgunum belki

ondan, canım sıkılıyor işte...

– Senin yaşındaki bir kadın için yalnızlık zor...

– Yalnız olmamak da zor... Ben kimseyi sevemiyorum. Size benziyorum galiba, siz de kimseyi sevemiyorsunuz.

– Sevmeden de yaşanır. İnsanlar bu sevgi işini fazla mübalağa ediyorlar. İki lafın başı sevmek, hiç anlamıyorum onları. Sevmek başa belâ kızım, kaç arkadaşım sevmek yüzünden mahvoldu, hicrana düştü; gülünç ettiler kendilerini.

Nermin, dedesinin dizinin dibine oturdu yavaşça.

– Sevmek önemli değil mi sizce?

– Hiç de değil... Boş şeyler bunlar. Sonu hüsrandır, gülünç mevkie düşer insan.

– Niye hep aynı şeyi söylüyorsunuz; gülünç olur diyorsunuz, niye sevmek gülünç olsun?

Hüsrev Bey, ellerini ovuşturdu.

– Kızım, sevince bağlanırsın, kendini unutursun, işini unutursun, esir olursun, esarettir sevgi, başka bir şey değil, esaret gülünçtür, esir düşene acırım... İnsan tek doğar, tek ölür...

Nermin, vücudunu dedesinin bacağına dayayıp Hüsrev Beyin yüzüne baktı.

– Bir kere birini sevdiğinizi söylemiştiniz...

– Evet, bir kere, az kaldı ben de kendimi kaybediyordum... Ama sonra olmadı zaten... Bir daha da başıma gelmedi.

– Babamı da sevmediniz mi?

Hüsrev Bey, elini Nermin'in başına koydu.

– Baban büyürken ben uzaklardaydım, büyüdüğünü görmedim, ben büyütmedim onu. Ben büyümüş bir çocukla karşılaştım, sevdim tabii, ne de olsa evlat,

ama öbür babalar gibi de sevmedim doğrusunu istersen, öldüğünde çok içim yandı gerçi, aslında sandığımdan fazla seviyormuşum, kaybedince anladım, eee, ben de tümünden taş kalpli değilim, seviyorum elbet...

Bir süre sustular. Pencerelelere vuran yağmurun sesi çoğaldı yeniden. Yağmur tıptırtılarını dinlediler. Nermin, garip bir şefkat açlığıyla çoktandır sormak istediği soruyu sordu:

– Ben ölürsem üzülür müsünüz peki?

Hüsrev Bey, Nermin’in saçlarını okşadı usulca.

– Kızım, ölecek olan, yaşlı olan benim... Sen kalkmış bana ne soruyorsun.

Sonra biraz daha ciddileşti.

– Bakıyorum da, bu ailede bana en çok sen benziyorsun... Baban bana benzemezdi, hiç benzemedi hem de, başka türlü bir adamdı, ama sen benziyorsun... Gençliğimden kalan bir alışkanlık, ben bir insana baktığım zaman, hemen aynı şeyi düşünürüm, o baktığım insan bir başkasını öldürebilir mi... Bir insanı öldürebilecek olanlarla, öldüremeyecek olanları hemen tanıyıp, birbirinden ayırdedebilirim... Sen öldürebilecek olanlardansın... Azdır böyleleri, inan bana, pek azdır, sen onlardansın, bu iyi bir şey mi, kötü bir şey mi, onu bilemem, ama ben insanları sevmedim, sevmeye değer bulmadım onları, onlar da beni sevmeye değer bulmadılar... Babamı da pek sevmedim, oysa o bana benzerdi ya da ben ona benzerdim, o da insan öldürebilecek olanlardandı, sevgisizdi... Bir de Müberranım gibileri var, onlar hem sevgisizdir, hem de kimseyi öldüremezler, ben esas onları hiç anlamam ya neyse... Ne diyordum ben, niye anlattım bunu, sana şunu söyleyecektim, yani kaderin bu kızım, yapın böy-

le... Sen insanlardan uzaksın, insanlar sana uzak... Aralarından birini sevsen de, aslında gene pek sevmezsin, ben bunun böyle olduğunu daha yeni yeni anladım inan bana... Gençliğimde bunları hiç düşünmedim bile, öyle oradan oraya yuvarlandım, bunları bilseydim bir şey değişir miydi, bak, ondan da şüpheliyim... En iyisi boşver bunları, güzel kadınsın, yaşamaya bak, ne yaparsan yap sonunda herkes ölecek.

Nermin ayaklarını altına toplayıp dedesinin dizlerine biraz daha yaslandı.

– Yani ben hiç kimseyi sevemez miyim sizce?

– Bilmem ki kızım, ben sana bildiğimi söyledim... Sen sever misin sevmez misin bilemem ki... Belki de seversin, ama sen öbürlerinden değilsin yavrum, sen bizdensin, benim söylediğim o, onun ötesini bilmem...

Nermin'in aklı birden teyzesine takıldı.

– Müberranım kimseyi sevemez diyorsunuz ama o sizi seviyor, hem de yıllardan beri seviyor...

Hüsrev Bey güldü.

– Kızım onun çırası bir ateş yakmaya yetmez, o aklını bana taktırmış, hadi gel evlenelim desem, korkardı... Herkese bir oyun gerek, o da beni sevmeyi kendine oyun bellemiş işte, onunla avunuyor.

Hüsrev Beyle konuşurken Nermin'in yorgunluğu yavaş yavaş geçiyordu. Hüsrev Beyin konuşmaları güven veriyordu Nermin'e, kendisine benzer birini bulmak rahatlatıyordu onu, "Beni seviyor musun?" diye sormayan bir erkek, bu erkek dedesi bile olsa, hoşuna gidiyordu, babası bile sorardı hep, "Beni seviyor musun?" diye, başka erkekler de sorardı, dedesi sormuyordu, böyle bir soru aklından bile geçmiyordu, sevilmemeyi baştan kabul etmişti Hüsrev Bey. Onun, sevil-

meyi talep etmeyen, uzak, soğuk, aldırılmaz tutumu Nermin'i etkiliyordu, dedesi bile olsa, bir erkeğin kendinden sevgi talep etmemesi Nermin'i hem şaşırtıyor hem kışkırtıyordu, ayrıca bu talepsizlikte büyük de bir güç görüyordu ve nedense güç etkiliyordu Nermin'i, belki de en büyük zaafı güce olan bu tutkusu, aynı zamanda da güçlü olma isteğiydi, üstelik Nermin, güçlü olabilmek için çevresinde hiçbir güçlü insan bırakmak isteyen, onların gücünü yok etmek zorunda olan insanlardandı, onun için de bütün erkekleri âşık edip, onları kendi aşkları içinde güçsüzleştirmeye çalışıyordu farkında olmadan. Nermin dedesiyle konuşurken de onun bu aldırılmaz ve uzak tavrını yok etmeye çalışıyor, onun kendisini sevmesini istiyordu, elinde değildi, bunu istiyordu ve bu isteğinin farkına varıyordu. Bunun farkına varmak ise, onu hem biraz utandırıyor, hem biraz eğlendiriyor, hem de biraz kışkırtıyordu. Dedesiyle arasında uzun zamandan beri bir oyun sürdüğünü hissediyordu artık.

Bilmediği tek şey ise, dedesinin bu oyunun farkında olup olmadığıydı, farkındaysa bu oyuna katılıp katılmadığıydı. Hüsrev Beyin son zamanlardaki konuşkanlığı, onun da oyuna katıldığını gösteriyordu, her ne kadar Hüsrev Bey, "Yaşlandım, geveze oldum," diyorsa da, Hüsrev Bey çok uzun zamandan beri yaşlı bir adamdı ama konuşkanlığı yeni çıkmıştı. Nermin'le konuşmaktan hoşlandığı belliydi, bütün talepsizliğine karşın, sevmeye hayır demeyeceğini de kestirebiliyordu Nermin, ama Hüsrev Bey herhalde bunu açıkça söylemezdi, kendine bile söylemezdi. Nermin ise, garip bir dürtüyle, dedesine bunu söyletmek istiyordu.

Yavaş yavaş, Hüsrev Beyin yaşını unutuyordu.

Yaşlılığını, eskiyen ellerini, bastonunu, bazen konuşurken birden yoruluverdiğini, gizliden gizliye ölümü beklediğini, kendini ölüme hazırladığını görüyordu ama gene de Hüsrev Bey yaşlı değildi onun için, Hüsrev Bey için yaşlılık bir anlam taşımıyordu.

Nermin için, Hüsrev Beye yaklaşmak kendisine yaklaşmak gibiydi, kendini keşfetmek, kendinin karanlıkta kalan asıl yüzünü görmek gibiydi, Hüsrev Beyin herkesten gizlenen gerçek yüzünü görmek istiyordu. O gerçek yüzün yaşlılıkla hiç ilgisi yoktu, hemen hemen hiç ortaya çıkmamış, hiç eskimemiş, hiç yaşlanmamıştı o yüz. Ve Nermin, o yüzün kendisine çok benzediğini, belki de kendi yüzü olduğunu sanıyordu. Onu görmek istiyordu, kendini görmek ister gibi ve kendini görmek istemesi ne kadar tehlikeli bir arayışsa, dedesinin gerçek yüzünü aramanın da aynı derecede sağlıklı bir arayış olduğunu seziyordu, ama gene de bundan vazgeçemiyordu. Artık neyi aradığını da biliyordu, neyin peşinde olduğunu anlıyordu. Dedesinin, yanında sık sık yorulması, bitkinleşmesi, her zamanki davranışlarının dışına çıkması, şaşırması, istemediği şeyler yapması hep bu arayışın ürkütücü, tehlikeli ama inanılmaz derecede çekici varlığından kaynaklanıyordu.

Dedesinin içindeki o sevgisizliğin kaynağına ulaşmak istiyordu, o kaynağın yanında sevgiyi de bulacağını biliyor, daha doğrusu umuyordu. Kendi içinde bulamadığı, ortaya çıkaramadığı sevgiyi dedesinin içinde bulmak, kendi içindeki gizli düğümleri, bütün yaşamını bağlayan o korkunç düğümleri, dedesinin içindeki düğümleri çözerek görmek istiyordu. Ve, bu istek git-tikçe bir tutkuya, vazgeçilmez bir umuta dönüyordu.

Sanki kendini çözebilmek, kendi içini görebilmek, bu sevgisizlikten kurtulmak için bu son fırsattı. Bu sefer de bunu çözemezse, hayatı boyunca böyle kalacaktı.

Hüsrev Bey, birdenbire,

"Geç oldu," dedi.

Nermin hafifçe irkildi, dedesinin gitmesini istemiyordu. Burada onunla oturmak, konuşmak istiyordu.

Hüsrev Bey ayağa kalktı, elindeki kitabı kapatıp yanındaki sehpanın üstüne koydu. Nermin'e bakmadan, koltuğun yanına dayadığı bastonunu aldı, konuşmadan elinden geldiğince dik ve dinç yürümeye çalışarak kapıya doğru ilerledi, kapıdan çıkmadan önce durup Nermin'e döndü.

– Hayırlı geceler.

Nermin, yerinden kalktı, dedesine doğru yürüdü, karşısında durdu. Çok kısa bir süre karşı karşıya durdular. Hüsrev Bey, Nermin'e baktı, hiçbir şey söylemeden döndü, merdivenlere doğru ilerledi. Dimdik yürüyor, bastonuna dayanmıyordu.

Nermin salona dönüp eski yerine oturdu. Hâlâ yağmur yağıyordu. Salon birden çok boş ve ıssız geldi ona, içi sıkıldı, daha fazla oturamadı, neredeyse koşa koşa odasına çıktı. İçi daralıyordu ama garip bir sevinç de vardı derinlerde.

OTUZ İKİ

Hem acı çekiyorum, acıyı hissediyorum, hem de bu acı bana gerçek gelmiyor, daha doğrusu bu acının gerçek olmadığını biliyorum. Ama bir şey daha biliyorum, gerçek olmayan bir acı da gerçek bir acı kadar acıtabiliyor insanın canını; canımın yandığını hissediyorum, acı duruyor orada, ama bundan kurtulmaya çalışmıyorum, bu acının gerçek olmadığını hissetmem, benim bu acıdan kurtulmak için çırpınmamı önlüyor, kendimi acıya, neredeyse biraz da hoşnutlukla bırakıyorum. Kökleri yok benim acımın, gerçek bir nedene dayanmıyor, onun için de bana gerçek gelmiyor, ama gene de acı var, olmaması gereken bir acı bu. Zaman zaman bu acıya nedenler buluyorum, genellikle de bu neden erkekler oluyor tabii, bazen ölüm korkusu oluyor, bazen artık yaşlanmaya başladığımı düşünmem oluyor, son zamanlarda dedem ve yaşlılık korkusu acımın nedenleri; dedemi kaybedeceğimden, ona ulaşmayı başaramadan onun beni bırakıp gitmesinden korkuyorum, bu acı ötekilere benzemiyor ama, galiba bu gerçek bir acının ilk belirtisi. Dedem ölürse ilk gerçek acıyı yaşayacakmışım gibi geliyor, dedem konusunda acımın gerçek olmasından korkuyorum; genellikle, köksüz ve temelsiz olduğunu bildiğim acılar canımı yakar, ama beni ürkütmez, acıdan korkmam ben, ondan kurtulmak için çırpınmam; ama dedem konusunda acı beni ürkütüyor, o acıyı görmek istemiyorum, bir de

yaş konusuna nedense son zamanlarda biraz fazla aklı-
mı taktırmaya başladım, güzelliğimle ilgili iltifatlar ar-
tık daha çok dikkatimi çekiyor, daha çok hoşlanıyo-
rum o sözlerden, oysa eskiden hiç aldırmaıdım. Kırk
yaşında bir kadının ne demek olduğunu anlıyorum,
her sabah kalkıp memelerimi kontrol ediyorum, bunu
yaparken kendimi gülünç buluyorum, ama gene de ya-
pıyorum, vücuduma gösterdiğim dikkat çok arttı, her
an izliyorum onu, her yeni kırışığın peşine düşüyo-
rum, vücudumun hafiyesi oluyorum, her suçlu çizgiyi
yakalayıp yok etmek için uğraşıyorum, yok edemeye-
ceğimi biliyorum, şimdi iltifatlarla kandırılmaya yat-
kın olduğumu da hissediyorum, bana güzel olduğumu,
çok genç olduğumu söyleyen erkeklere eskiden oldu-
ğundan daha sevecen davranıyorum, hatta sırf öyle
şeyler söyledikleri için onları sevebilirim bile, yaşlan-
manın nasıl zaaflar getirdiğini görüyorum böylece,
ama görmek bir işe yaramıyor. Kırk yaşında bir ka-
dın, kandırılmaya en hazır kadın demek, bunu öğreni-
yorum, beni erkekler güzel sözlerle kandırabilirler ar-
tık, biraz kandırmalarını bile istiyorum, bundan sonra-
ki durak elli yaş çünkü, bir kadın için geçkince bir yaş
sayılır, işte, bu yaş konusundan da zaman zaman acı
çekiyorum, pek gerçek olmayan, ama gene de yarala-
yan bir acı; yaşlanmak istemezdim, üstelik yaşlanmayı
da haketmedim, yaşlanmak beni deli ediyor, ama son-
ra birden aldırmaı oluyorum, yaşlanırsam yaşlanayım,
ne olacak ki, gene de yaşlanmasam daha iyi olur tabii,
saçlarımda beyazlar oldukça çok, henüz pek farkedil-
miyorlar ama çoğalıyorlar, her sabah görüyorum onla-
rı, saçlarımı boyatacağım, kesin kararlıyım. Bu anlamsız
şeylere aklımı takışım da canımı sıkıyor, anlamsız

şeylerin ne kadar önemli olduğunu şimdi kırk yaşına gelince anlıyorum, anlamsızlıkların da anlamı var. Zaman zaman Ertuğrul'la evlenmeyi düşünüyorum, yaşlanınca tek başıma ne yapacağım, gelecek ilk kez korkutmaya başladı beni, yalnızlık da korkutuyor, bu korku çok yavaş ve bana sezdirmeden gelip tenime siniyor sanki, bu korkuyu yakalayıp atamayacağımı biliyorum, gittikçe daha da çoğalacak galiba, iyice korkak bir kadın olacağım, ben korkacağım, yaşlılıktan, yalnızlıktan korkacağım, bu hiç aklıma gelmezdi. Benim o gerçek olmayan acılarım, bir süre sonra gerçek acılara dönecek, aşk acısı da olmayacak üstelik, aşk acısını tercih ederdim, yaşlılık ve yalnızlık acılarından çok daha güzeldir, ağlatır insanı, ama umut da verir, hayal kurdurur, şimdi gerçek ve umutsuz acılara hazırlanıyorum, yaşılanıyorum yani, düşünüyorum da, ben hep acı çektim, bu duyguya ihtiyacım vardı sanki, hep acılar anımsıyorum, nedenlerini anımsamıyorum, acıyı, her şeylerden bağımsız saf acıyı anımsıyorum, hep vardı o, çocukluğumdan beri vardı, onunla oynadım ben, ondan korkmadım, sanki sevdim bile acılarımı, ondan vazgeçmedim, vazgeçmek istemedim, benim en önemli, en canlı duygularım acılarımdı ve onlar da gerçek değildi. Şimdi acılar benim için gerçek hale gelecek, caresizlik başlayacak yani, dedemin de böyle acıları var mı diye merak ediyorum, onun pek acı çeken, yaşlılıktan korkan bir hali yok, ama o erkek, belki de onun için korkmuyordur, acı çekmiyordur, ya da acı çekiyordur da saklıyordur, olabilir, çok saklanan bir adam aslında, benden de, başkalarından da, hatta kendinden de saklanıyor, saklandığını biliyorum, kendisi de biliyor mu acaba, hissediyor mu bunu, kendi içinde

saklanan başka bir adam olduğunu biliyor mu, bunu dedeme soracağım, doğruyu söyler mi acaba, söylemez herhalde, ben söylemezdim, o da söylemez, niye saklanıyor, ben niye saklanıyorum, ben ben değilim, artık bunu iyice biliyorum, ben ben olamıyorum, korkuyorum bundan, hep bir başkası oluyorum, acılarım da bunun için gerçek değil zaten, ben, benim olmayan, o bendeki başka benin uydurma acılarını çekiyorum, içimde sakladığım gerçek benin acıları değil onlar, onun için de bana gerçek gelmiyorlar. Hem o acıları çekiyorum hem de onların gerçek olmadığını biliyorum, niye bu kadar korkuyorum kendim olmaktan, acaba bu bizim insanları öldürebilecek sınıftan olmamızdan mı dedemin dediği gibi, bunu mu görmek istemiyoruz, sevgisizliğimizi mi görmek istemiyoruz, o da babasını sevmiyor ben de babamı pek fazla sevmezdim, o çocuklarını sevmeyi, ben çocuk sahibi bile olmadım, yakınlarımızla olan bu kopukluk mu bizi saklanmaya zorluyor, bundan utanıp bu gerçekleri görmekten mi kaçınıyoruz, bunu bir türlü bilemiyorum, kaçırdığımızı, ikimizin de bir şeyden, kendi içimizde bulunan bir şeyden kaçırdığını seziyorum da bunun ne olduğunu bir türlü yakalayamıyorum, belki dedemin içindekini görürsem, kendi içimdekini de görürüm, bu da akıllıca olur mu acaba, bu kadar görmekten kaçırıyorsak belki de görmememiz gereken bir şeydir bu, bilemiyorum, kendimle uğraşmaktan sıkıldım ama kendimi bildim bileli kendimle uğraşıyorum zaten, hep kendimle uğraştım, belki de yalnızca kendimi ilginç bulduğum için, belki kendi içimdeki gizli kalanı yakalayamadığım ve yakalamak istediğim için, ama hep kendimle uğraştım ben, oysa insan başkalarıyla uğraş-

malı, başkalarını sevmeli, başkalarının peşine düşmeli, başkalarının içindekini görmek istemeli, bağlanmalı başkalarına, doğru mu bu söylediğim acaba, belki de bağlanmamalı; bu konularda aklım karışıyor, çok kısa bir süre için bile olsa, kendim olmak, ben olmak isterdim, belki dedemde görürüm kendimi, gösterirse tabii, ama gösterecek, beni sevecek ve bana o içinde gizli olan adamı gösterecek, aynayı benim yüzüme tutacak kendi içini göstererek, göreceğimden hoşnut kalacak mıyım acaba, bu duygularımdan geçenlerde biraz, çok az Haluk'a söz ettim, bunları konuşabileceğim tek insan gene de o; dedemle bunları konuşmam, bunları anlamaz, Haluk anlar, garip bir şekilde o da bana benziyor, neyse Haluk'a söz ettim, o yüzüme baktı, biraz daha baktı ve hiç beklemediğim, onda daha önce hiç görmediğim sinirli bir sesle, "Nereden çıkarıyorsun böyle abuk sabuk düşünceleri?" dedi bana, şaşırdım, anlattığım bu garip, karışık, zor anlaşılır şeyleri bir tek o anlar sanmıştım, biraz hayal kırıklığına uğradım, ama sonra düşündüm ki, belki de anladığı ne dediğimi, belki de anlaşılması gerekeni anlattım ona ve o bunu anladı...

OTUZ ÜÇ

Fayton, Arnavutköy'deki köşkün önünde durunca, deminden beri tekerleklerin tekdüze gürültüsüne alışmış olan Hüsrev Bey birden sessizliği yadırgadı, çevre zifiri karanlıktı, faytonun iki yanındaki fenerler, muşamba başlıkların altında ölü gözü gibi yanıyor, hiçbir yanı aydınlatmıyordu. Faytoncu arkasına döndü.

– Burası beyim, geldik. Sizi içerde bekliyorlar.

Hüsrev Bey arabadan inerken, faytoncuya para vermeyi düşündü bir an, sonra arabacının da Teşkilât'ın adamı olması gerektiğini düşünerek, para vermenin yakışksız kaçacağına karar verdi.

Gece ılıktı. Çevrede hiç ışık gözükmüyordu. Karanlıkta, alışkanlıkla tabancasını şöyle bir yokladıktan sonra dış kapının merdivenlerini çıktı, nedense çevredeki ıssız karanlık hoşuna gitmişti, kendi kendine gülmüsedti. Büyük kapının ortasındaki aslan kafasına benzer topuzun üstündeki halkayı üç kez vurdu.

Kapı hemen açıldı, bu kadar çabuk açılacağını ummayan Hüsrev Bey bir an hazırlıksız yakalanmış gibi şaşırdı, belli ki adam hemen kapının ardında bekliyordu.

Kapıyı açan uzun boylu adam, Hüsrev Beyin yüzüne baktıktan sonra "Buyrun," deyip yol verdi, sonra başını dışarı uzatıp çevreyi kolaçan etti, yeniden kapıyı kapatıp Hüsrev Beyin önüne düştü.

Halılarla kaplı basamaklardan çıktılar. Merdiven

başına bir idare lambası konmuştu. İçerisi loştu. Üst kattaki bir odanın önünde durdular. İçerden sesler geliyordu. Adam, kapıyı vurup içeri girdi, ardından da Hüsrev Bey'e yol verdi.

İçerde dört kişi vardı. Hüsrev Bey, yalnızca Hakkı Beyi tanıyordu aralarında. Onunla da, İstanbul'a geldiğinin haftasında Cemiyetin merkezinde tanışmışlardı. Hüsrev Bey'e emirleri Hakkı Beyden alacağını söylemişlerdi. Tıknaz, bir perçemi hep fesinin dışına taşan, saldırgan bakışlı, yakışıklı bir adamdı. Otuz yaşlarında gözüküyordu.

Öbür üçünü tanıımıyordu ama baş köşede oturan iri yarı adamın Yakup Cemil Bey olduğunu tahmin etti. Hakkında anlatılan efsaneleri dinleye dinleye, daha görmeden tanımış gibiydi. Yakup Cemil, ceketini çıkarmıştı. Belinin iki yanına iki nagant tabanca sokuşturmuştu. Hüsrev Bey, Yakup Cemil'in tabancalarını göstermekten hoşlandığını anladı.

Öbür ikisini de Harbiye Nezareti'nden Binbaşı Mümtaz'la, Binbaşı İhsan Bey diye tanıştırdı Hakkı Bey. Binbaşılar da sivil giyinmişlerdi.

Ortada bir sini duruyordu, üstünde küçük tabaklar içinde mezeler dizilmişti. Bir karafaki rakı konmuştu. Rakılarını, minik kadehlerle içiyorlardı.

Hakkı Bey, sesini fazla yükseltmeden, "Buraya bakın," diye seslendi. Kapı hemen açıldı, içeri Hüsrev Beyi ilk geldiğinde karşılayan uzun boylu adam girdi, Hüsrev Bey gene şaşırdı. O uzun adam her kapının ardından çıkıyordu. Hakkı Bey, emir vermeye alışkın bir sesle konuştu:

– Hüsrev Bey'e rakı verin. Aşağıya da söyle, sıcak birşeyler yapsınlar, Hüsrev Bey uzun yoldan geldi, aç-

tır. Şu sininin üstünü de derleyip toplayın.

Adam dışarı çıktı. Çıkmasıyla girmesi bir oldu. Arkasında bir kadın vardı. Sininin üstündeki tabakları kaldırıp yerine yeni tabaklar koydular. Hüsrev Beye bir kadeh rakı verdiler. Hüsrev Bey, işlerin süratine şaşıyordu.

Yemekleri taşıdıktan sonra adamla kadın yeniden ortadan kayboldular ama Hüsrev Bey adamın kapının ardında beklediğinden emindi.

Rakılar tazelendikten sonra Hakkı Bey hemen konuya girdi:

– Hüsrev Bey, arkadaşlar sizi tanıyor, hakkınızda her şeyi biliyorlar, Şam’da ve Bağdat’ta yaptıklarınız burada da takdirle takip edildi. Genç olmanıza rağmen, kısa zamanda başarılı işler yaptınız. Bunları söylemekten maksadım, burada takdir edildiğinizi bilmenizi istediğimdendir. Şimdi burada niye toplandığınızı anlatayım. Arkadaşlarım vaziyetten haberdarlar, onun için size kısaca izah edeceğim.

Hakkı Bey, durup bir sigara yaktı. Hüsrev Bey, konuşma sırasında hiç tepki göstermemişti, övülmek biraz canını sıkıyordu.

Hakkı Bey, sigarasını yaktıktan sonra yeniden söze başladı:

– Vazifemizi anlatmadan önce, Teşkilât’ın yapısını ve gayesini bir kere daha hatırlatmakta fayda mülâhaza ediyorum. Gayet yakinen bildiğiniz gibi, memleketin kötü gidişine dur demek için, ordunun münevver subayları ile sivil kesimden münevver insanlar biraraya gelip, el ele vererek harekete geçtiler. Ülkenin vatansever evlatları, halkı ve imparatorluğu kurtarmak için hiçbir fedakârlıktan kaçınmadılar, büyük acı-

lar pahasına bugünkü duruma geldik. Lakin, hainlere ve gafillere daima, her yerde rastlamak mümkün, bugün, mateessüf, Teşkilât'ımızın içinde de bu cins insanlara az olmakla birlikte rastlanıyor. Bunlar, Teşkilât'ın politikasına karşı çıkıyor, el altından baltalayıcı hareketlere tevessül ediyorlar. Gene de, sevindirici olan yanı, subaylarımız arasından bu cins insanların hiç çıkmamış olmasıdır, Hüsrev Bey, gerçi siz sivilsiniz ama, yaptığınız vazifeler itibariyle artık biz, sizi de kendimizden biri olarak görüyoruz, bu nedenle siviller hakkındaki laflarımın sizi incitmeyeceğine eminim, sivillerin arasında bazı itilafçılar bulunuyor kanaatindeyiz. Ayrıca, açıkça söylemeseler de, bu siviller ordunun ve münevver subayların önderliğini kabul etmiyorlar, subaylarımızın canlarını feda ettiklerini görmezden geliyorlar. Hüsrev Bey, siz de gayet iyi bilirsiniz ki, orduyu Teşkilât'tan ayırmak Teşkilât'ı çökertir, Teşkilâtımızın çökmesi ise imparatorluğun çökmesi demektir, imparatorluğun ayakta kalmasının en büyük teminatı Teşkilâtımız ve ordumuzdur çünkü.

Hakkı Bey yeniden susup bir süre bekledi, kısa bir sessizlik oldu, Yakup Bey arkasına yaslanıp bacak bacak üstüne atmıştı, kimseye önem vermeyen bir tavrı vardı ve bu tavrı vurgulamaktan hoşlandığı belliydi. Hakkı Bey, Hüsrev Beyin yüzüne bakarak yeniden söze başladı:

– Şimdi, bütün bunları anlatmaktan maksadım, vazifemizin önem ve ciddiyetini bir kere daha tebarüz ettirmek istememdir. Netice itibariyle, bize tevcih edilen vazife, Teşkilâtımızı ve imparatorluğumuzu yakından alâkadar ediyor... Son zamanlarda bu hareketlerin başını ise, senelerce bizimle çalışmış bir gazeteci

çekmeye başladı. Jurnal yazdığı günleri unuttu, şimdi aleyhimize çalışıyor, buna daha fazla müsaade etmeyeceğiz. Bu işin halli de bize düşüyor Hüsrev Bey. Ben bu şahsın hüviyetini size bilahare bildireceğim.

Hakkı Bey, durup tepkisini görmek için Hüsrev Beye baktı. Hüsrev Bey ise tepkisiz, lafın sonunu bekliyordu.

– Suikastte kullanılacak arabayı Mümtaz Bey bulacak. Teşkilât’a ait olmayan bir araba bulacağız. Mümtaz Bey arabacı kılığına girecek. İhsan Bey de arabada müşteri gibi oturacak. Yakup Cemil Bey sizinle gelecek. Suikast sırasında sizi silâhıyla koruyacak. Haini vurduktan sonra, derhal sizi bekleyen arabaya binip oradan uzaklaşacaksınız. Bu konuda, bizden başka kimse malûmat sahibi olmayacak, bir arabacı bile kullanmaya cesaret edemedik. Teşkilât’ın bu işle ilgisi asla anlaşılmamalı. Hiçbirimiz yakalanmamalıyız. Zaten, bu nedenle Yakup Cemil Bey biraz uzakta bekleyip sizi koruyacak, size yaklaşan olursa derhal icabına bakacak. Sizi yakalamaya kalkışan olursa, kim olursa olsun vuracak.

Hüsrev Bey, planın kendisine anlatılmayan kısmını da kestirdi. Durum karışırsa, Yakup Cemil kendisini de vurup arabayla kaçacaktı. Hatta, bir karışıklık olmasa bile, kendisi gazeteciyi vurduktan sonra, geride şahit bırakmamak için kendisini de vurmayı planlamış olabilirlerdi.

- Sizin söyleyecek bir şeyiniz var mı?
- Neyle alâkalı olarak, dedi Hüsrev Bey.
- Bu planla alâkalı olarak demek istedim.
- Hayır yok.
- Alınmasını istediğiniz bir tedbir ya da teklifiniz

varsa tereddüt etmeden söyleyin.

Hüsrev Bey, tek tek odadakilerin yüzlerine baktı, o bakarken herkes tedirgin oldu, bu tedirginliği de hissetti Hüsrev Bey. Özellikle, Yakup Cemil Bey bu bakışlardan hoşlanmadığını belli etti.

Hüsrev Bey, hafifçe gülümseyerek Hakkı Beye döndü.

– Bir fikrim olursa bunu söylemekten çekinmem Hakkı Bey. Ben sizin yaptığınız plana uyarım. Ayrıca, hassaten belirtmek istediğim husus, beni korumak istemenize sevindim ama bana yaklaşan ya da saldıran olursa, bunu ben kendim de hallederim.

Hüsrev Bey, hafifçe Yakup Cemil’e baktıktan sonra, sözlerine devam etti:

– Bana saldıran kim olursa olsun, hiç merak etmeyin, onu orada haklarım, en azından postu pahalıya satarım. Bu konuda hiç endişelenmeyin.

Odada soğuk bir sessizlik oldu. Hakkı Bey sakın bir sesle konuştu:

– Bundan eminiz Hüsrev Bey, onun için Teşkilât sizi intihap etti bu vazife için. Ayrıca Yakup Cemil Bey de, böyle olaylarda çok tecrübeli ve güvenilir bir zattır, o bakımdan da içiniz rahat olsun.

– Benim içim rahat Hakkı Bey, mesele herkesin içi rahat olsun.

Yakup Cemil’in sesi yükseldi birden:

– Nedir bu rahatlık lakırdısı, içim rahat, için rahat, rahatlık isteyen anasının koynunda yatsın, biz rahatlık peşinde değiliz burada, ne rahatlığı, alt tarafı Allahın verdiği bir can, bunun için bu kadar konuşmak ayıptır.

Yakup Cemil Beyin sesinin yükseldiği sırada, ka-

pının dışında bir tıkırtı duyar gibi oldu Hüsrev Bey, uzun boylu adamın içeriyi dinlediğini, her an içeri dalmaya hazırlandığını anladı. Odada sinirli bir sessizlik oldu. Hüsrev Bey, yelek cebindeki saatini çıkartmak bahanesiyle ceketini hafifçe geri itti, saatine baktıktan sonra yeniden yelek cebine yerleştirdi, ama elini çekmedi, tabancasını her an çıkarmaya hazır bir halde beline dayadı. Mümtaz Beyle, İhsan Beyin de, yavaşça ellerini bellerine götürdüklerini görmüştü. Yakup Cemil'in, silâhına davranmaya çok istekli olduğunu, her an adam vurabileceğini herkes biliyordu, daha önce de bunun örneklerini görmüşlerdi, üstelik kimsenin kendisine karışmayacağına emin olduğu için fazlasıyla rahat, hatta küstahça davranıyordu.

Hakkı Bey, yatıştırıcı olmaya çalışan bir sesle konuştu, ama onun da yüzü hafifçe sararmıştı:

– Kimse canının derdinde değil Yakup Cemil Bey, meseleyi en temiz şekilde nasıl halledeceğimizi konuşuyoruz, arkadaşlar arasında bir emniyet olmazsa, bu iş zor olur.

– Ben emniyet falan anlamam, gider vurur geliriz. Hüsrev Bey bunu yapmayacaksa başkası yapar.

– Hüsrev Bey bunu yapmayacağını söylemedi, aksine yapacağını söyledi.

– İyi ya öyleyse ne uzatıyoruz böyle?

– Uzatmıyoruz, konu kapandı zaten.

Gene bir sessizlik oldu. Tuhaf şekilde, telsiz telgraf gibi bir konuşma oluyordu. Biri konuşuyor, bir suskunluk oluyor, yeniden biri konuşuyordu. Bu konuşma tarzı da bütün konuşulanları yapmacık bir havaya sokuyordu.

Hüsrev Bey, sakın bir sesle,

– Yakup Cemil Bey, dedi.

Yakup Cemil, küçümseyen bir ifadeyle Hüsrev Beye döndü.

– Evet.

– Sizin Nazım Paşayı arkasından vurduğunuz doğru mu?

Yakup Cemil birden ayağa fırladı.

– Ne dedin? Ne dedin?

Yakup Cemil, ayağa kalkıp iki elini birden silâhlarına atmıştı, ama o nagantlarını çıkartana kadar, Hüsrev Bey ayağa fırlamıştı, tabancası da elindeydi.

Hüsrev Bey, odaya bomba gibi düşen sessizliğin içinde, gene kapıdaki tıkırtıyı duydu. Hafifçe kapıya yan döndü, önce içeri gireni sonra Yakup Cemil'i vuracaktı. Öteki üç adamın da ellerini tabancalarının üstüne koyduklarını gördü, ama kavgada kimi tutacaklarını tam kestiremedi, Yakup Cemil'den pek hoşlanmadıkları belliydi, ama kendisinden yana çıkacakları da kesin değildi.

Yakup Cemil, elleri tabancaların üstünde ayakta duruyordu ne silâhlarını çekebiliyor ne de yerine oturabiliyordu.

Hakkı Bey yatıştırıcı bir sesle konuştu:

– Arkadaşlar, bizim davamız birbirimizle değil, düşmanlarımızla. Çocukluğu bırakalım, herkes yerine otursun. Yerinize oturun lütfen Yakup Cemil Bey, siz de silâhınızı lütfen cebinize koyun Hüsrev Bey. Biz birbirimize düşersek, bu en çok düşmanlarımızı sevindirir. Silâhlarımızı kullanacağımız yer burası değil, ayrıca bize yakışmıyor da...

Hüsrev Bey, çok eğlendiğini farkettermemeye çalışarak tabancasını beline soktu. Bunun için, Yakup Ce-

mil'in oturmasını bile beklemedi. Yakup Cemil, bir süre daha elleri tabancalarının üstünde ayakta durduktan sonra yerine oturdu.

Hakkı Bey,

– Rakı getirin! diye bağırdı.

Gene, daha o bağırır bağırmaz kapı açıldı, elinde içki sürahisiyle kapıdaki adam içeri girdi. Hüsrev Bey, adamın o kadar süratli nasıl davrandığını bir türlü anlayamıyordu.

Adam herkese rakı dağıttı. Herkes küçük kadehteki rakıları birer dikişte bitirdi. Hüsrev Bey, Mümtaz Beyle İhsan Beyin bakıştıklarını farketti. O ikisinin, Yakup Cemil'den de, kendisinden de hoşlanmadıklarını anladı. Bir olay çıkarsa, ikisini de vuracaklardı. Hakkı Bey'in kimden yana olduğunu ise hâlâ anlamamıştı.

Yakup Cemil Bey ise, deli bakışlarla odadakilerin yüzüne bakıyor, elindeki sigaradan arka arkaya nefesler çekiyordu, deminki olayı içine sindirmediği belliydi, o güne kadar böyle bir olayla karşılaşmamıştı, daima tabancayı ilk çeken, daima karşısındakini korkutan, daima karşısındakini öldüren kendisi olmuş, yaptıklarından dolayı da hiç cezalandırılmamış, aksine Teşkilât'ın asker kanadından hep övgü almış, genç subaylar kendisine hayran olmuş, onu taklit etmeye çalışmış, yaptıkları cepheden cepheye efsaneler halinde anlatılmıştı, şimdi Bağdat'tan çıkıp gelen genç bir adamın kendisini tehdit etmesini hazmedemiyordu.

Hakkı Bey, her an yeni bir olay çıkabileceğini, Yakup Cemil'in birden silâhına sarılabileceğini düşündü. Yakup Cemil'in, tabur kumandanlığı sırasında bir eri hiç sorup soruşturmadan nasıl çekip vurduğunu gözle-

riyle görmüştü, adam vurmak konusunda hiç düşünmeden harekete geçtiğini biliyordu. Yeni bir tatsızlığa meydan vermemek için sakın olmaya çalışan bir sesle konuştu:

– Artık geç oldu, biz de yorgunuz, arzu ederseniz odalarınızı göstereyim, yatalım, yarın sabah sakın ka-
faıyla meseleyi daha iyi değerlendiririz.

Mümtaz Bey de, Hüsrev Bey geldiğinden beri ilk kez konuşarak bu teklifi onayladı:

– İyi olur birader, geç oldu, yatalım.

Hakkı Bey, Yakup Cemil Beye döndü:

– Buyrun Yakup Cemil Bey, size odanızı göstereyim.

Yakup Cemil Bey, kimseye iyi geceler demeden çıktı odadan. Onlar çıktıktan sonra, üçü birer sigara yakarak sessizce içtiler.

Hüsrev Bey, içlerinden hangisinin bu gece olanları gidip Teşkilât'ın yöneticilerine rapor edeceğini merak etti. Yakup Cemil olmayacaktı rapor eden. O, yalnızca Hüsrev Beyi öldüreceğini söyleyip, orada burada gevezelik ederek dolaşacaktı. Kendisi de rapor etmeyecekti, hiçbir zaman hiçbir olayı rapor etmemişti zaten, bu onun işi değildi, o "icraatla" ilgiliydi.

Hakkı Bey rapor edecekti herhalde. Belki de üçü birden ayrı ayrı raporlar vereceklerdi. O raporların sonunda bir karar alınacaktı bir yerlerde. Hüsrev Bey, o kararın pek de kendi lehinde bir şey olmayacağını seziyordu. Hemen harekete geçmeseler bile uzun vadede Hüsrev Beye pek güvenle bakmayacaklar, onun bu davranışını affetmeyeceklerdi.

Bundan sonra hiç kimseye güvenemeyeceğini biliyordu artık. Ama, bu bir değişiklik yaratmıyordu, çün-

kü zaten hiç kimseye güvenmemiştir. Yalnızca güven-sizliği biraz daha artıyordu. Biraz daha dikkatli davranacaktı. Yapılacak suikaste Yakup Cemil katılırsa, gazeteciyi vurmadan önce Yakup Cemil'i muhakkak temizleyecekti, buna ne zaman karar verdiğini bilmiyordu ama karar vermişti. Galiba, Yakup Cemil odadan çıktıktan sonra ötekilerle sigara içerken vermişti bu kararı. Kendisi Yakup Cemil'i vurmazsa, Yakup Cemil onu suikastten sonra kesinlikle vuracaktı, bunu adı gibi biliyordu.

Biraz sonra, yanında uzun boylu adamla Hakkı Bey geri döndü.

O gelince Mümtaz Beyle İhsan Bey, "İyi geceler," deyip odalarına gittiler. Konağa alışkın oldukları, burada daha önce kaldıkları, hallerinden anlaşılıyordu.

Hakkı Bey de, Hüsrev Beyi odasına götürdü. Onlar koridorda yürürken uzun boylu adam da elinde bir idare lambasıyla arkalarından yürüyordu.

Odanın kapısında, Hakkı Bey, Hüsrev Beyin kolunu tuttu yavaşça.

- Bu işi, Yakup Cemil Bey olmadan halledeceğiz, artık birlikte çalışmanız yerinde olmaz. En kısa zamanda da bu işi halletmeliyiz. Ben size birkaç güne kadar haber vereceğim. Yakup Cemil Bey iyi adamdır, ama biraz asabidir, çok faydaları olmuştur Teşkilât'a, gözünü budaktan sakınmaz, kaç kere ölüme gözünü kırpmadan yürüdüğünü gördüm, ona sinirlenmeyin, bu olayı unutun gitsin en iyisi.

Hüsrev Bey, bir şey söylemeden başını salladı.

Hakkı Bey, arkasını dönüp giderken, yeniden geri döndü.

- Haa, söylemeyi unuttum, Yakup Cemil Bey ye-

rine sizi ben koruyacağım, ben katılacağım bu işe.

Hüsrev Bey, Hakkı Beyin yüzüne baktı.

– İyi, dedi.

Odasına girdi. Kapıyı dikkatle kilitleyip, arkasına bir sandalye dayadı. Tabancasını çıkarıp başucundaki komodinin üstüne koydu. Gidip, pencereyi gözden geçirdi. Bir iskemleyi de ters çevirip pencerenin altına yerleştirdi, içeri giren biri iskemleye takılacaktı.

Yattığı yerde, uykuya dalmadan önce Hakkı Beye güvenip güvenemeyeceğini kafasında tarttı, güvenemeyeceğine karar verdi. İstanbul kendisi için artık güvenilmez bir yerdi.

Ama bu tartışma olmasaydı da İstanbul kendisi için güvensiz bir yer olacaktı. Ölümle haşır neşir insanlarda olduğu gibi, Hüsrev Beyde de dostla düşmanı birbirinden derhal ayırdeden duygular çok keskinleşmişti.

Daha konağa gelir gelmez bu insanların kendisine güvenmediklerini anlamıştı. Anlamadığı tek şey, güvenmedikleri halde niye kendisine bu kadar önemli bir suikaste görev verdikleriydi. Bir de niye güvenmediklerini kavrayamamıştı. Bugüne kadar, görevlerini daima iyi yapmış, Teşkilât'ın çıkarlarına hizmet etmiş, gerektiğinde gözünü kırpmadan adam öldürmüştü. Bütün bunlara karşın, kendisine güvenmiyorlar, üstelik biraz düşmanca bakıyorlardı. İstanbul'daki yöneticilerin, herkesten kuşkulananmak gibi garip bir alışkanlıkları olduğuna karar verdi sonunda.

Sonra uykuya daldı, bir ara kapıda bir tıkırtı duyar gibi olduysa da gece olaysız geçti. Ertesi sabah kalktığında konuklar gitmişlerdi. Uzun boylu adamın çağırdığı bir faytona binip o da ayrıldı konaktan.

OTUZ DÖRT

- Hıhh... Sanki burası otel, sabahleyin utanmadan çıkıp gel, ne âlâ memleket.

Müberranım, Nermin'in salona girdiğini görünce, ipeklilerini hışırdatarak söylenmeye başladı. Her zaman olduğu gibi, sözlerini birinin yüzüne bakarak söylemiyor, ortaya söylüyordu.

Hüsrev Bey, gazetesinden başını kaldırıp gözlüklerinin üstünden baktı Nermin'e.

Nermin, dedesinin de biraz gergin olduğunu hissetti. Hüsrev Bey hiçbir şey söylememişti, yüzünde bir ifade de dolaşmamıştı ama Nermin gene de hissetmişti onun gergin olduğunu.

Teyzesine hiç bakmadan, dedesinin karşısına çıktı.

-Özür dilerim dede, dün bir arkadaşımıydım, çocuğu hastalandı. Kocası da yoktu, onu yalnız bırakmadım.

Müberranım'ın koridordan sesi geliyordu:

- Cehennemde yanacaklar, cehennemde yanacaklar. Alevler yakacak, etlerini lime lime edecek. Evimde günah kokuyor, Allahım al canımı da ben bunları görmeyeyim Yarabbi.

Dedesi, gazeteyi kucağına bıraktı.

- Keşke bir telefon etseydin...

Biraz durduktan sonra ekledi:

- Merak ettim. .

- Özür dilerim... Teyzem çok sinirli.

- Son zamanlarda gittikçe daha sinirli oluyor... Hep sinirliydi, lakin son günlerde daha da öfkeli oldu, galiba sana öfkeleniyor.

- Ben ona ne yapıyorum?

Hüsrev Bey gülümsedi.

- Kadınlar yalnızca kendilerine yapılanlara değil yapılmayanlara da sinirlenirler kızım... Neyse, ona aldırma ama beni biraz endişelendiriyor hali... Geçen gün verandaya mahallenin çocuklarını toplamıştı, her zaman çağırır onları bilirsin, ben de nasıl olduysa birden girdim, tuhaf şeyler anlatıyordu, hemen çıktım amma... Bilmiyorum, bana hali bir garip geliyor... Hep garipti de, son zamanlarda tam tarif edemiyorum, lakin bir tuhafılık hissediyorum hallerinde, senle ilgili değil yalnızca, yaşlılıktan mıdır nedir bilmem... Yaşlanmak insanı şaşırtıyor belki de... Bütün hayatınca rakamları yazıyorsun yazıyorsun, sonra yaşılanıyorsun, bir çizgi çizip yazdıklarını topluyorsun, bir de bakıyorsun, sonuç yanlış, bütün hayatınca yanlış rakamlar yazmışsın. Düzeltmiyorsun da...

Nermin şaşırdı.

- Siz de mi böyle hissediyorsunuz?

Hüsrev Bey, böyle hissetmekten utandı ama yalan da söyleyemedi.

- Herkes böyle hisseder kızım, yaşlılık bu demek zaten, bütün hayatın yanlış rakamlar olduğunu görmek demek, belki de rakamlar yanlış değil ama, yaşlanmak onların yanlış olduğuna inanmak demek oluyor işte... Aslında belki rakamlar yanlış değildir de, onları toplayıp bir sonuç çıkarmak zorunda kalmak yanlış belki... Neticei kelim, yaşlılık yanlış işte, rakam-

ları doğru yazsan da, yaşlanınca onlar yanlış çıkıyor... Yaşlandın mı her şey yanlış... Teyzeninkiler ise, yaşlanmasa da yanlış ya, o ayrı mesele... Sen biraz alâkadar ol Müberranım'la, belki bir doktora göstermek de icap edebilir... Ben artık bu işleri halledebilecek yaşta değilim, kimseyi tanımam, benim tanıdıklarım çoktan gittiler... Ben de ağır ağır yolculuğa hazırlanıyorum.

Nermin, yorgun bir gecenin getirdiği sinir bozukluğuyla telâşlandı.

– Lütfen böyle söylemeyin.

Sonra da ağlamaya başladı.

–Böyle şeyler söylemeyin lütfen, duymak istemiyorum...

Hüsrev Bey, Nermin'in ağlamasından duyduğu sevinci otoriter bir sesin ardına gizledi.

– Hadi bakayım ağlama, sen sağlam kızsın, bunda ağlayacak bir şey yok, geliyoruz gidiyoruz, sen de gelip gideceksin... Önemli bir olay değil bu, insanlar büyütüyorlar, her şeyi büyütürler zaten... Ağlama baka-yım... Bak ben gene de şanslıyım, benim için ağlayan biri var, benim için birinin ağlayacağı, doğrusu ya, hiç aklıma gelmezdi, ağlama, hadi bak ağlama diyorum.

Nermin, gözlerini sildi.

– Bilmiyorum, ben de sinirliyim galiba... Çok yalnız hissediyorum kendimi, çok da yorgunum, ben rakamların yanlış olduğunu şimdiden görüyorum... Bir de siz böyle konuşunca dayanamıyorum... Siz... Siz, benim sevdiğim tek insansınız... Sizi kaybetmeye dayanamam.

Nermin yeniden ağlamaya başladı. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

Hüsrev Bey yanına gelip saçlarını okşadı.

– Ağlama... Ne yapalım böyle bu, ben de seni seviyorum galiba... Bu da iyi bir şey kızım, on yıl önce öldüydüm hiç kimseyi sevmeden ölecektim...

Nermin iki yana sallanarak ağlıyordu, dedesinin sözlerini de duymuyordu, aslında kendi söylediklerini de duymuyordu.

– Kimseyi sevmiyorum, bir tek sizi seviyorum...

Hüsrev Bey, olduğu yerde bir an durdu. Donmuş gibiydi.

– Hadi bakayım ağlama, deyip çıktı odadan.

Nermin bir süre daha tek başına ağladı.

Koridordan Müberranım'ın sesi duyuluyordu arada bir.

– Allah korkusu kalmayınca...

OTUZ BEŞ

Galata Kerhanesinin iki sokak üstünde üç katlı kule gibi bir ev tutmuştu. Evin her katında yalnızca bir oda bulunuyordu. Daracık, ahşap bir binaydı. Arka tarafında da, Afrodit'in "mendil kadar" dediği küçük bir bahçesi vardı.

Evi de Hüsrev Beye Afrodit bulmuştu zaten. Genç bir Rum kızına çok daha iyi uyacak adına karşın, Afrodit tam Hüsrev Beyin sevdiği gibi kalın baldırlı, uçları kapkara iri memeleri olan, geniş kalçalı, uzun boylu, şişmanca, bütün şişmanlığına rağmen eti inadına diri, kara kaş, kara göz, azgın bir Yahudi karısıydı.

Galata Kerhanesinde çalışıyor, bir orospuda rastlanmayacak kadar istekli ve şehvetli sevişmeleriyle de hemen her gece Hüsrev Beyin koynuna giriyordu.

Bir de Yahudi belâlısı vardı. Afrodit'in her gece Hüsrev Beyin yanına gitmesine sinirlenen, ağzının kenarından kulağının üstüne kadar uzanan morumsu bıçak yarasından dolayı 'Yırtık' diye anılan kabadayının işe elkoymak istemesi, bir gün Hüsrev Beyin, Galata kabadayılarının toplandığı meyhaneye iki elini arkasına koyup girmesiyle sona ermişti.

Hüsrev Bey, meyhaneye girmiş, bir yabancıyı aralarında fütursuzca yürürken gören kabadayılardan şaşkın ve öfkeli bakışları arasında Yırtık'ın yanına gitmiş, omuzuna dokunmuştu.

- Yırtık sen misin?

- Evet.

- Afrodit'e bir daha karışma.

Sonra da arkasını dönüp çıkmıştı. Kabadayılar, Hüsrev Beyin halinden ne anlamışlarsa anlamışlar, ne içeri girişinde ne de dışarı çıkışında hiçbir şey söylememişlerdi. Belki de birileri Hüsrev Bey hakkında kendilerine biraz bilgi vermişti.

Her neyse bilinmez, Yırtık, bir daha Afrodit'e, "Her gece o herifin evine gitmeyeceksin," diye dayak atmaya kalkışmamıştı.

Hüsrev Bey de Afrodit'i her gece koynuna almaya aralıksız devam etmişti. Zaman zaman, esrar krizi gibi bastıran kadın krizi tuttuğunda , sabah, öğlen, akşam demeden mahalleden bir çocuğu koşturup Afrodit'i yanına da çağırabiliyordu. Zaten kerhânenin yanında oturmasının bir nedeni de, o kadar çok kadına yakın bulunmaktan hoşlanmasıydı.

Teşkilât, Hüsrev Beyin bu garip hayatından hoşlanmıyorsa da kimse açıkça bir şey söylemiyordu, yalnızca Hüsrev Bey hakkında duyulan hoşnutsuzluk ve ona kızanların sayısı biraz daha artıyordu. Hüsrev Bey, hiç kimseyle konuşmadan, hiç kimseyle ahbaplık etmeden düşman kazanmayı başarıyordu. Onda insanları ürküten ve kendisine hemen düşman eden, adı konulamayan bir yabanilik ve her an patlamaya hazır bir öfkeyle gözükaralık hissediliyordu.

Cesareti, cesur bir adamın cesareti değildi. Her cesaret bir korkuyla beslendiği halde, Hüsrev Beyin korkuları yoktu. Bilinen anlamda bir cesaret değildi onunkisi, o bir tür hastalık gibi, korkma duygusunu kaybetmişti. Onun bir çeşit hasta olduğunu anlama-

yan insanlar da, bu delice cesarettten ürküyorlardı. Hoş, hasta olduğunu anlasalar da ondan gene korkarlardı, hastalığı korkutucu bir hastalıktı çünkü. Kendi hayatına boşverdiği gibi herkesin hayatına da boşveriyordu.

Bir akşam Afrodit'le sevişirken kapı çalındı, kalın gocuk giymiş bir adam beklenen haberi getirdi.

– Hakkı Bey, yarın akşam sizi Karaköy'de kahve içmeye bekliyor.

Hüsrev Bey, hiçbir şey demeden kapıyı kapatıp üçüncü kattaki odaya çıktı, Afrodit kimin geldiğini, ne olduğunu sormadı bile. Sevişmelerine sanki hiç kesilmemiş gibi devam ettiler, Hüsrev Bey her zaman olduğundan biraz daha saldırgandı yalnızca.

Ertesi sabah erkenden çıktı evden, Karaköy'e indi. Hafiften kar atıştırmaya başlamıştı. Tek tük insan geçiyordu köprüden. Çevreyi dolaştı, yaptıkları plana uygun olarak arabanın duracağı yeri, adamı vuracağı yeri, Hakkı Beyin saklanacağı köşeyi bir bir gözden geçirdi. Heyecanlanmıyordu ama tatsız bir duygu vardı içinde. Güvenmesi gereken insanlara güvenmeyişinden gelen bir duyguydu bu, Teşkilât'ın İstanbul'daki adamlarının hiçbirisi güven uyandırmamıştı kendisinde. Şam'da ya da Bağdat'ta da arkadaşlarına pek güvenmezdi, ama kuşkulandığı da hiç olmamıştı, İstanbul'da ise kuşkulanıyordu, çünkü burada herkesin kendi başına bir hesabı, tutkusu, yükselme isteği, entrikası, dahil olduğu bir hizbi, korkusu ve bencilliği vardı. Hüsrev Beye göre, Teşkilât İstanbul'da çökmüştü aslında, ama bu çöküntüyü henüz farkedemiyorlardı, hepsi o kadar kendi hesaplarına dalmıştı ki, topluca çöktüklerini görmüyorlardı, Teşkilât'ın kendi içindeki

hesaplaşmalar, düşmanlarına olan kızgınlıklarından daha çoktu, düşmanlarından çok dostlarını izliyorlar, düşmanlarından çok dostlarından korkuyorlardı; üstelik korkmakta da haklıydılar. Sivillerle askerler arasındaki ilişkiler ise, düşmanlıktan da öte, bir nefrete, hatta kan davasına dönüşmüştü. Politikayla hiç ilgilenmemesine rağmen Hüsrev Bey, sonun yaklaşmakta olduğunu farkediyordu, belki de dışardan geldiği için İstanbul'dakilerin halini İstanbul'dakilerden daha iyi görüyordu.

Adamı vuracağı yeri bir daha gezdi, Yüksekaldırım'ın tam girişinde vuracaktı. Akşam o saatlerde orası tenhaydı, ayrıca gerek yukardan gerekse aşağıdan gelenleri Hüsrev Bey çok rahat görebilecekti.

Eve döndü. Yanına iki tabanca almaya karar verdi. Nedense bir tabancayı yeterli görmemişti. Afrodit'e bir pusula yazıp gönderdi:

"Benden haber almadan bir yere ayrılma, beni bekle."

Öğleyin hafif bir yemek yedikten sonra yatıp uyudu. Sakin, derin, düşsüz bir uykuydu. Düş gördüyse bile ne gördüğünü hatırlamıyordu.

Akşamüstü uyandı. Tıraş oldu. Tabancalarını bir daha gözden geçirdi. Yanına iki yedek şarjör aldı. Yatağın yanındaki komodinin gözünde duran paraların hepsini cebine koydu. Çıkmadan önce evi bir daha do-laştı.

Sonra Karaköy'e gitmek için evden çıktı. Kapıyı kaparken sanki bir daha dönmeyecekmiş gibi hazırlandığını, bütün paralarını yanına aldığını farketti. Bir an içinden tuhaf, hiç alışık olmadığı bir titreme geçti, ama aldırmadı. Kapıyı özenle kilitledi. Anahtarı cebi-

ne koyup yürüdü.

Kar sabahki gibi hafif hafif atıştırıyordu. Bazı yerler kar tutmuştu bile. Hava kararmıştı. Fenerciler fenerleri yakmışlardı. Yollar boştu.

Meydana indi. Kendisini bekleyecek olan araba orada duruyordu, öbür köşede de Hakkı Beyin silüetini görür gibi oldu. Meydan bomboştu. Bir duvara dayanıp Köprü'ye bakmaya başladı.

Biraz sonra kar serpintili karanlığın içinden gözüktü adam. Elinde bir evrak çantası vardı, omuzları öne doğru çökmüştü, yorgun adımlarla, kara aldırış etmeden yürüyordu, büyük bir derdi vardı sanki, onu düşünüyordu. Bir yazardan çok zavallı bir emekliye benziyordu. Hüsrev Bey, "Aslında emekli olmayacak kadar genç" diye düşündü bir an.

Adam, adımlarını sürüyerek Hüsrev Beyin önünden geçti; Hüsrev Beyi farketmedi bile. Paltosunun omuzları kardan beyazlaşmıştı.

Hüsrev Bey adamın peşine düştü; aralarında yalnızca altı adım vardı; Yüksekalkaldırım'a doğru yürüdüler, onu tam Yüksekalkaldırım'ın dibindeki merdivenlerin başında vurmaya karar vermişti. Adam merdivenlerin başına geldi, bir an durur gibi oldu, sonra yeniden yürüyüp merdivenlere doğru ilerledi. Hüsrev Bey çevresine son kez göz attı. Kimsecikler yoktu. Hızlanıp adama yaklaştı. Aralarında üç adım kaldığı sırada tabancasını çıkardı. Tam ateş ettiği sırada, adam bir şey sezip arkasına bakmak için döndü. Kurşunun adamın gırtlığına girdiğini gördü Hüsrev Bey. Emin olmak için bir daha ateş etti.

İkinci kez tabanca patladığı sırada düdük sesleri ve bağrışmalar duyuldu. Hüsrev Bey hızla dönüp ken-

disini bekleyen arabaya doğru yürüdü. Koşmuyordu ama çok hızlı yürüyordu. Arabaya on adım kala, arabadan bir el uzandı, bir tabanca patladı, ilk kurşun Hüsrev Beyin omuzuna girdi, ikincisi başının üstünden geçti.

Hüsrev Bey hiç şaşırmadı. Sanki bunu bekliyordu. Tabancasını cebinden çıkartıp dikkatle ateş etti. Arabanın içinde bir şeyin düştüğünü duydu. Kendisine ateş edeni vurduğuna emindi. Hakkı Beyin olması gereken köşeye doğru ilerledi. Onu da vurmaya karar vermişti. Ama köşede kimse yoktu. Düdük sesleri yaklaşıyordu.

Hüsrev Bey, Tophane'ye doğru ilerleyip, oradan yukarı, evine doğru kıvrıldı. Eve yaklaştığı sarada, çevrede sivil memurlar olduğunu gördü. Evi sarmışlardı. Polislere yaklaşımadan, kıvrılıp Galata Kerhanesi'ne girdi. Kara rağmen orası kalabalıktı.

Sırtındaki siyah, kalın palto, kan lekesini emiyor, dışardan bakanların farketmesini önlüyordu. Yarası sızlamaya başlamıştı.

Afrodit'i dışarı çağırttı.

– Hemen hazırlan sana gidiyoruz.

Afrodit, hiçbir şey sormadan içeri girdi, biraz sonra çarşaflanmış olarak çıktı. Kerhanenin kapısındaki faytonlardan birine bindiler.

Yolda Hüsrev Bey, Afrodit'in kulağına eğildi:

– Senin evin de çok emin değil, güvendiğin, ama çok güvendiğin birinin evi var mı?

Afrodit, bir yeğeni olduğunu söyledi, Raşel'miş adı, iyi bir kadınmış, yalnız yaşıyormuş.

Raşel'in Balat'taki evine gittiler.

Raşel bir şey sormadan kabul etti onları.

Kurşun içerde kalmamış, kemiğe dokunmadan eti delip çıkmıştı. Raşel'in hazırladığı bir yakıyı omuzuna koyup sardılar. Hüsrev Bey, Raşel'in bu yakıyı hazırlamayı nereden öğrendiğini soracaktı ama unuttu. Sonra da o Yahudi kadının kurşun yarasına ilaç yapmayı nereden öğrendiğini hep merak etti.

Hüsrev Beyi küçük bir odada yatırdılar. Ateşi biraz yükseldi, o ateşli haliyle, bir ara Afrodit'le seviştiler ya da Hüsrev Bey yaranın etkisiyle hayal görüp seviştiklerini sandı.

Ertesi sabah, Anadolu'ya gitmek için ayrıldı evden.

Bir daha da Afrodit'i hiç görmedi.

OTUZ ALTI

Kararırıp çarpılmış beş on mezartaşıyla, bu taşların arasında büyüyüp eski mezarların kuytularına doğru uzanmış yabani sarmaşıklardan oluşan küçük ve unutulmuş mezarlığın üst tarafındaki salaş meyhanede o saatlerde Nermin'le Haluk'tan başka kimse yoktu. Çiğnenmemiş yerlerinde birkaç tutam çimenin büyüdüğü yamrı yumru toprak zemine konmuş, mavi beyaz damalı, yıkanmaktan solmuş örtülerle kaplı masalar boştu. İri ağaçlarla zaten gölgeli olan bahçeye akşam serinliği erken çökmüştü. Görünmeyen bir radyodan herkesin bildiği ama kimsenin söylemediği şarkılar duyuluyordu.

Haluk'la Nermin, konuşmadan oturuyorlardı. Aralarındaki sessizlik, ikisini de bunaltarak büyüyordu, belki de tanıştıkları ilk günden başlayan ve ilişkilerinin ekseni haline gelen o gizli savaş, yıllar geçtikçe Haluk için acıya Nermin içinse bir sıkıntıya dönüşen tuhaf bir gerginlik yaratmış, son günlerde de bu gerginlik dayanılmaz bir hal almıştı. Bütün sevgililer gibi onların da kendilerine ait, çarpışmalarla, savaşlarla, ateşkeslerle, yalanlarla, iktidar mücadeleleriyle, zaferlerle, yenilgilerle dolu iki kişilik bir tarihleri vardı ve bütün tarihler gibi onların özel tarihi de, çekilen acıları, yoklukları, yıkımları, kıtlıkları, öfkeleri kaydetmiş, küçük mutluluklarla anlık sevinçlerini belleğinden silip atmıştı. Artık her karşılaştıklarında kendi tarihleri-

ni de sırtlarında taşıyarak biraraya geliyorlar, birbirlerinin yüzünde bütün geçmişin ağırlığını bir kez daha okuyarak uzun yılların biriktirdiği duyguları bir anda yeniden yaşıyorlar, bir saniyenin içine yerleşen dört yılın acılarını taşımaya da daha fazla katlanamıyorlardı. Zaman zaman tarihlerini unutup eğlenceli ya da heyecanlı bir konuşmaya kapılsalar da, hiç umulmadık bir sözcük, bir küçük hareket, bir alaycı gülümseme yeniden o ürkütücü tarihi hortlatıyor, ikisi de bu tarihten kurtulamayacaklarını her seferinde yeniden öğreniyorlardı. Onları birbirlerine bağlayan da, birbirlerinden koparan da bu hem kurtulmak istedikleri hem de bir kenara atıp vazgeçmeye kıyamadıkları, ağır zincirler gibi ayaklarına dolanan, acıları her okunuşta biraz daha büyüyen aynı tarihi.

Her aşk macerası, birinin öbürüne tutsak düşmesiyle sonuçlanırken, ikisi birden tutsak olmamak için direnmiş, "Acaba tutsak mı oluyorum" kaygısı tutsak olmanın kendisinden bile daha yıpratıcı hale gelmişti. Sol eller birbirine bağlı, sağ ellerde uzun bıçaklarla yapılan uzakdoğunun eski ve vahşi düelloları gibi birbirlerinden ayrılamadan, son darbeyi de vuramadan yıllardan beri birbirlerini kanatarak, yaralayarak kimse- nin bilmediği, kendilerinin bile itiraf edemediği o korkunç dövüşü sürdürüyorlardı. Aldıkları her yeni yara, eski yaraların daha da çok sızlamasına yol açtığından, yeni yaralara dayanacak güçleri yoktu artık, birisi iplerini kesse ve birbirlerini bir daha görmeseler ikisi birden ferahlayacaktı, ama aldıkları yaraların hesabını sormadan ayrılmayı da kendilerine yediremiyorlardı. Her karşılaştıklarında, aralarında uzunca bir sessizlik olmasının nedeni, ikisinin de karşı taraftan nasıl bir

darbe geleceğini korkuyla beklemesinin getirdiği tedirginlikti, ikisi de karşı taraf bu düellodan vazgeçse hemen vazgeçmeye hazırdı, ama belki de karşı tarafı yıldırıp düellonun bir an önce bitmesini sağlamak için farkında olmadan saldırılarını artırıyorlardı.

Unutulmuş, kuytu mezarlığın üst yanındaki meyhaneye ilk tanıştıklarında birkaç kez gelmişlerdi, Nermin burasını çok severdi, o zamanlar aralarında uzun sessizlikler olmazdı, birbirlerine şimdiki kadar bağlı değillerdi, yaraları yoktu, henüz birbirlerinden korkmayı da öğrenmemişlerdi.

Belki eski günlerdeki gibi sakin ve güzel bir akşam geçirebiliriz umuduyla bir salaş meyhaneye gelmişlerdi, sanki kendilerinin sağlayamadığı huzuru bu masalar, ağaçlar, çimenler, çarpık mezartaşları ve yabancı sarmaşıklar sağlayacaktı, tarihin alıp götürdüğünü coğrafyanın geri getirmesini bekliyorlardı.

Haluk, son zamanlarda Nermin'le her konuştuğunda sesine yerleşen acı ve yalnızlıkla, eskilere sığınmaya çalıştı.

– Buraya ilk geldiğimiz günü hatırlıyor musun?

Nermin, eski bir albümde kendi çocukluk resmi-ne rastlamış gibi gülümsedi.

– Bana o sıralarda yazdığın romandan söz etmiş-tin, senden başka kimsenin tanımadığı insanlardan, onların maceralarından konuşmuştuk. Şiirler okumuştun, hiç susmamıştın.

Haluk, biraz ötedeki mezarlığa baktı.

– Ben buraya ilk lise sondayken gelmiştim, sınavlara hazırlanıyorduk. Ne kadar çabuk geçti zaman, insan geçmişe bakıp da zamanın nasıl hızla geçtiğini görünce, gelecekte de nasıl hızla geçeceğini daha iyi anlı-

yor. Şimdi geleceğin de aynı hızla geçeceğini biliyorum. Buraya ilk geldiğimde yanımda olan arkadaşlarımı yıllardır görmüyorum, kimbilir neredeler, neler yapıyorlar; benim için yoklar artık, zamanın içinde kaybolup gittiler. Yıllar sonra sen de olmayacaksın herhalde, buraya gelirsem seni hatırlayacağım, kimbilir şimdi ne yapıyor diyeceğim... Zamanın geçtiğini görmek beni yalnızlaştırıyor, yanımda olan herkesin bir süre sonra kaybolacağını biliyorum artık... Çocukluğumda geçtiğim sokakları bugün tanıyamıyorum, yaşlılığım da bugün geçtiğim yolları tanıyamayacağım... Bütün binaları yıkacaklar, bütün dostlarım gidecek... Zamanın böyle geçtiğini gördükçe kendimi ıssız bir ada gibi hissediyorum, vapurlar gelip gidiyor ama vapurdan inen kimse yok, yalnızca lumboz deliklerinden bakan yüzler var, şöyle bir görünüp sonra giden yüzler.

Kıskançlıklardan, kuşkulardan, korkulardan, bir silah gibi kullanılan sözcüklerden, gülümsemelerden, sevinçlerden ağır ağır süzülüp biriken acı, uzun suskunluklar altına gizlenmeye çalıştıktan sonra artık daha fazla gizlenmeye tahammül edemeyerek ama gerçek yüzüyle de ortaya çıkmaya cesaret edemedi, birdenbire kılık değiştirmiş olarak ortaya çıkıyordu. Geçen zaman, yağmur, güneş, edebiyattaki duraklama, uzaklaşan eski dostlar, bütün bunlar Haluk'un acıları için değişik kılıklar ve nedenler olabilirdi, ama bunların hiçbirisi gerçek neden değildi. Haluk, Nermin kendisini sevmiyor diye acı çekiyordu, Nermin'i esir almak istiyor, isteklerine ulaşamayınca da, kendi yaktığı ateş çemberinin içinde kalan bir akrep gibi kendi kendini zehirleyip damarlarına kendi yarattığı acıyı boşaltıyor-

du, ruhunun karanlık uçurumlarında bu acı bir aşka ama içinde sevgi olmayan bir aşka, bir tutkuya dönüştüyordu. Gereğinden fazla büyüyen her duygu gibi bu tutku da Haluk'un içine sığmıyor, kayalık bir arazide azmanlaşan iri bir ağacın kökleri gibi toprağı yırtıp gün yüzüne çıkıyordu.

Nermin, bu acının ve tutkunun farkındaydı, Haluk'un neler hissettiğini tam bilmesede kendisi için çekilen acıyı görüyordu. Haluk'un acı çektiğini görmek de yetiyordu zaten Nermin'e, daha fazlasını merak etmiyordu. Haluk'un acılarını gördüğü gibi kendisinin Haluk'u çok fazla sevmediğini de biliyordu ve bu sevgisizlik Nermin'de sıkıntı yaratıyordu. Her aşk ilişkisinde olduğu gibi de, sıkıntı çeken acı çekenin de üstün oluyor, sıkıntı çekenin sıkıntısı acı çekenin de acısı sürekli olarak artıyordu. İkisi de çektikleri acıların ve sıkıntıların hesabını karşısındakine ödetmeye çalışıyor, yaptıkları her hareketle, söyledikleri her sözle sıkıntılarını ve acılarını daha da büyütüyorlardı.

Haluk, ne zaman herhangi bir nedenden ötürü çektiği acıdan söz etse, Nermin aslında bu acının kendinden kaynaklandığını seziyor, hemen konuyu değiştirmeye, lafı geçiştirmeye çalışıyordu. Bu kez de öyle yaptı. Yatıştırmak ister gibi Haluk'un elini tuttu.

– Ama şimdi burada birlikteyiz ya.

– Bir zaman sonra yabancı olacağımızı düşünmek seni üzmüyor mu?

Nermin, bu konuşmayı kısa kesmek için telâşla cevap verdi:

– Üzüyor tabii...

Haluk yüzünü buruşturdu.

– Üzölmüyorsun... Sen hiçbir şeye üzölmüyorsun.

Mor bir akşam alacası ağaç dallarını kalın kara çizgilere dönüştürerek çökerken, dallara asılı ampuller sihirli meyveler gibi sarı parıltılarla yanıverdi. Lokanta kalabalıklaşmış, beyaz ceketlerini giyen garsonlar ellerinde meze tepsileriyle masaların arasından kıvrak hareketlerle gidip gelmeye başlamıştı. Radyoyu birisi kapatmıştı.

Nermin, bir erkeğin sesine acı yerleştiğinde her türlü gülümsemenin, neşenin, cilvenin o acıyı artıracğını deneyimleriyle biliyordu ve belki de bunu bu kadar iyi bildiği için saçlarını Haluk'un yüzüne doğru savurarak güldü.

– Benim üzülmemi mi istiyorsun?

Haluk, birden Nermin'in, bu lokantaya, defalarca baş başa oturup konuştukları, aşklarının ilk günlerine tanık olan bu çok sevdikleri lokantaya başka biriyle de gelmiş olduğunu hissetti. Bu duygu içinde bir anda uyanmış ve o anda da yıllardır bildiği, ezberlediği çok eski bir gerçek gibi içine yerleşmişti. Nermin, Haluk'u bu konuda kuşkulandıracak bir imada bulunmamıştı ama Haluk hissettiklerinin doğru olduğunu seziyordu.

– Doğru söyle, sen buraya benden başka biriyle geldin değil mi?

– Bunu da nereden çıkardın şimdi?

– Başka biriyle geldin değil mi?

Nermin omuzlarını silkti.

– Gelmedim herhalde, gelsem hatırlardım.

Haluk gözlerini kapattı, Nermin kendisine her yalan söylediğinde böyle yapardı, gözlerini kapaması, "Sana inanmıyorum, bana doğruyu söyle," demekti. Nermin içini çekti.

– Bir kere Ertuğrul'la gelmiştik galiba.

Yaralanan bir hayvanın mağarasına gitmek istemesi gibi Haluk da her yaralandığında, acılarla ve insanlarla arasına yazıdan duvarlar örüp, o yazıların arkasına saklanmak isterdi. Şimdi de evine gidip, yazı yazmak istiyordu. Hiç yaşamamış insanların hiç yaşamamış maceralarını anlatacak, sayfalarca yalan yazacak, kendini yaşamın yalanlarına karşı romanlarında uydurduğu yalanlarla koruyacaktı. Olmayan insanların olmayan acılarını anlatmak, gerçek acıları dindirmek için bildiği tek yoldu.

– Ama sen de buraya başka kadınlarla geldin.

Haluk başını salladı.

– Evet geldim.

O güne dek birbirlerinin söylediği yüzlerce gerçekten kuşku duydukları halde, o gece o lokantada karşılıklı söyledikleri ve birbirlerini derinden yaralayan yalanlara, çektikleri acıya karşın biraz da sevinçle inandılar. Yorgun ve yılgın iki ordu gibi, onlar da cepheden gelecek zafer haberlerine değil yenilgi haberlerine inanmaya eğilimliydiler, her yenilgi savaşın sonunu biraz daha getiriyor, inen her darbe iki tarafın da gizli gizli beklediği sonu yakınlaştırıyordu, yeni bir coşku ve yeni bir hareket yaratacak iyi haberlerden ise hoşlanmıyorlardı, iyi bir haberi taşıyacak güçleri kalmamıştı. O lokantaya başka biriyle hiç gelmedikleri halde, üstelik de oraya başka biriyle gelip gelmemek hiç de önemli olmadığı halde ikisi de karşısındakinin lokantaya başka bir sevgiliyi getirdiğini hemen kabullenmiş, bunun büyük bir ihanet olduğuna da kendini hemen orada inandırmıştı. Taze bir yaranın acısına, bu yaranın uzun zamandır beklenen son ve bitirici darbe olduğuna inanmanın belirsiz ferahlığı karışıyordu, ye-

nilgiyle de olsa savaş bitiyordu ve savaşın bitmesi artık kimin galip geldiğinden daha önemliydi.

Lokantada daha fazla kalamadılar, birbirlerine katlanamıyorlardı artık; hem birbirlerinin söyleyeceğİ bir sözden yeni bir yara almaktan, hem de birinin durumu düzeltecek bir sözcük ya da gülümsemeyle savaşı uzatmasından korkuyorlardı. Telâşla çıktılar lokantadan, hiç konuşmadan yokuşu inip birbirlerinden ayrıldılar, uzun yıllar bir daha karşılaşmayacaklarını ikisi de biliyorlardı. Yaralı, yenik ve yorgun olarak bir savaşı bitirmişler, aralarındaki tek ilişki olan savaşın bitmesiyle aşkları da sona ermişti. Savaş sonrasının sağır ve yorgun boşluğuna, o savaşın bütün izlerini taşıyarak tek başlarına daldılar.

OTUZ YEDİ

Müberranım, mahallenin küçük erkek çocuklarını karşısına dizmiş, ipeklilerini hışırdata hışırdata anlatıyordu:

– Resul-u Ekrem'in, yani Hazreti peygamber efendimizin halasının kızı Hazreti Zeynep, çocukluktan itibaren, paygamber efendimize gönül düşürmüş idi, lakin şimdiki kızlar gibi arsız olmadığından bunu hâşâ ve katâ kimselere söyleyememişti. İçin için yanar, geceleri evinde, odasında ağlar, iç geçirir, siz bilemezsiniz, ne acılar çekerdi. Fahr-i âlem, halasının kızını, evlatlığı Hazreti Zeyd'e uygun bularak onları evlendirdi, Hazreti Zeynep, Resuli Zîşan hazretlerini sevdiği halde sesini çıkarmayarak, bu evliliğe razı oldu. Daha sonra pek fena dedikodular çıkardı gözü kör olasıcalar. Söylediklerine göre Nebii Azam Hazretleri, güya bir gün Hazreti Zeyd evde yokken onun evine gitmiş, aniden içeri girmiş, içerde Hazreti Zeynep, çıplak bedenine gömleğini giymekte olduğundan, paygamber efendimiz hazretleri onun bu çıplak bedenini görerek güya "Sübhanallah mukallibel kulub" demişler, yani gönülleri döndüren Allah'ın şanı münezzeh olsun diyerek Hazreti Zeyd'in evini terketmişler. Akşam da durumu Hazreti Zeynep, kocası Hazreti Zeyd'e anlatınca, Hazreti Zeyd de gidip, Resul-u Ekrem'den karısını boşamak için izin istemiş. Hepsi yalan, hepiciği yalan, uydurma, o mübarek zat, hiç kim-

senin evine izinsiz girmezdi, bir haneye geldiğinde kapının sağ cenahında durarak girmek için izin isterdi, kendi kızının evine girmek için bile müsaade istemişti. Bunlar hep yalan, hep uydurma. Doğru olan, Hazreti Zeynep, her yalnız kaldığında Allahına yakarıyor, "Bütün mevcudatı cemal ve celâl parmakları arasında döndüren Allahım beni sevdiğime kavuştur" diye dua ediyordu. Allah bu yanık kalbin sesini duydu ve Hazreti Zeynep'in Hazreti Muhammed'e varması için emir, taraf-ı İlâhî'den geldi. Resul-u Ekrem bu emir üzerine Hazreti Zeyd'den boşanan Hazreti Zeynep ile evlenip gerdeğe girdi. Hazreti Zeynep sevdiğine kavuştu. Zeynep hep yanardı, hep severdi, sevdiğine kavuşunca çılgına döndü sevincinden. Dünyanın en bahtiyar kadını oldu. Sevdiğine kavuşmak, onun kollarında yatmak, onu öpmek, ona sarılmak, ne büyük mutluluktur...

Müberranım durdu. Bütün çocuklara tek tek baktı. Yüzüne, neredeyse çocukça bir yumuşaklık gelmişti.

-Hazreti Zeynep, iki defa gerdeğe girdi, iki mübarek insanla evlendi, onların kollarında yattı. Ama, sevdiğine hiç kavuşamayan kadınlar var, onların yeri cennetin yedi kat arşı alasıdır, sevdiğine varamayan, namusunu hiç kaybetmemiş, dokunulmamış kadınların hissiyatını yüce Allah herkesten iyi bilir. Benim bakire olduğumu da Allah biliyor. Benim elime hiçbir erkek eli değmedi. Bundan sonra da değmeyecek, namusumla gideceğim evvel Allah öbür tarafa, namus her şeyin başı, bakire kadın kadınların en kıymetlisi, yosmalar cehennemde yanacak, benim gibiler çektiklerinin sevabını cennette yaşayacak. Ben bakireyim, bana

erkek eli değmedi. Hiçbir erkek eli hem de... Bakın, bakın...

Müberranım birden eteklerini kaldırıverdi. İpek entarisinin altına hiçbir şey giymemişti. Rengi atmış buruşuk çarşaflar gibi kırış kırış sarkmış solgun beyaz baldırları çıktı ortaya. Çocuklar yaşlı kadının eteklerini kaldırmasından korkmuşlar, bağırarak kaçmaya başlamışlardı.

Müberranım etekleri havada çocukların peşinden koşmaya çalışırken bir yandan da bağırıyordu.

– Kaçmayın, bakın, bakın, ben bakireyim, bana erkek eli değmedi. Ben namusluyum, kaçmayın gafiller, bakın, ben cennete gideceğim, hiç gerdeğe girmedim, bana bakın, bana bakın...

OTUZ SEKİZ

Müberranım'ın hastaneye kaldırıldığı akşam eve bir yalnızlık çöktü. Hüsrev Bey'le Nermin, Müberranım'ın hayatlarında çok önemli bir yeri olduğunu ilk kez o gün anladılar. Eve canlılığı ve hareketi, o yıllarca deliliğin eşiğinde dolaşan, sonunda da deliren kadının verdiğini, torun ile dedenin ise evin canlılığına hiçbir katkısı olmadığını o ilk gece biraz da şaşırarak gördüler.

Geceleyin salonda karşı karşıya oturduklarında, ışıklar daha sönük gibiydi, evde de terkedilmiş bir hal vardı.

Hüsrev Bey, içini çekti.

– Zavallı Müberranım...

– Doktor iyileşmez diyor... Ama belki iyileşir.

Hüsrev Bey, alaycı alaycı güldü.

– İyileşip de ne yapacak kızım, gene delirecek oluktan sonra... Bin defa iyileştir getir, bin defa delirecek.

Nermin dışarıya baktı. Hava kararmıştı. Rüzgâr esiyordu.

– Teyzemin kargası ne oldu acaba?

– Ne kargası?

Bu sefer de Nermin güldü.

– Hani, bu benim gençliğimden beri burada dediği karga vardı ya...

Hüsrev Bey, başını salladı, yalnızca bir "haaa,

evet" dedi ama başka bir şey söylemedi.

Sustular. Salon boşaltılmış, halıları kaldırılmış, çıplaklaşmış, soğumuş gibiydi. Sustukları anda soğukluk ve çıplaklık daha da artıyordu. Nermin, sanki aradığı sırrın cevabını orada bulacakmış gibi defalarca sorduğu soruyu gene sordu:

– Size âşıktı değil mi dede?

Sessizlik ikisini de korkutuyordu. İkisi de birbirlerine söylemiyorlardı ama delirmekten korkuyorlardı, Müberranım'ın birdenbire delirmesi, delirmeyi gerçek bir olasılık haline getirmişti.

– Öyle derlerdi... Bana bir düşkünlüğü vardı gerçi... Ama, âşık olduğunu sanmam, Müberranım pek kimseye âşık olmazdı... Zavallı kadın, nasıl söyleyeyim, yok gibi yaşıyordu, hiç evlenmedi, bu konakta doğdu, burada büyüdü, burada delirdi işte... Hiç kimseyi sevmeyi, birisini sevmeye ihtiyacı vardı bence, çünkü insan bir yere gölgesi düşsün ister...

Hüsrev Bey, koltuğun arkasına yaslandı. Yorgun ihtiyar adam hali, Müberranım'ın cankurtaranla götürülmesinden beri daha da belirginleşmiş gibiydi. Belki de Nermin'in dedesiyle ilgili korkuları yeniden arttığından, Hüsrev Bey'in yaşlılığı ve yorgunluğu daha çok dikkatini çekiyordu.

– Ben çok hızlı koştum gençliğimde... Ben, böyle şeylerin ehemmiyetli olduğunu hiç farketmedim kızım, uzun yıllar farketmedim... Sonra bir gün bu konakta kendimi yapayalnız buldum işte... Bir gün yapayalnız olduğumu anlayıverdim... Sizinle yabancı gibiydik, ilk o zaman aklıma takıldı, hayatımda birşeylerin eksik olduğunu düşündüm, hiç hayatımda pişmanlık duymamıştım ben, bir gün bir pişmanlık hissettim.

Hüsrev Bey, durup, kendi kendine güldükten sonra devam etti:

– İşin tuhafı neydi biliyor musun... Pişmandım ama, neye pişman olduğumu bilmiyordum... Bir şeyi yaptığıma ya da yapmadığıma pişmandım, pişmanlığı hissediyordum ama pişman olduğum şey neydi, onu bilmiyordum... Yıllarca onu bulmaya uğraştım...

Hüsrev Bey yeniden sustu, utangaç bir çocuk gibi önüne baktı.

Nermin dayanamayıp atıldı:

– Buldunuz mu peki?

Hüsrev Bey, Nermin'in sorusunu duymamış gibi devam etti:

– Sonra bir gün, seni gördüm yanımda, sesin kulağıma çarptı... Hiç dinlemezdim senin söylediklerini, sen bana biraz saygısız gibi gelirdin... Birden bir gün, nasıl olduğunu anlamadım, senin sesini duydum... Yanıbaşımda genç ve güzel bir kadın vardı... Benim torunumdun... Bunu hiç anlayamadım işte, hâlâ da anlamış değilim, ben babalığı öğrenemediğim gibi dedeliği de öğrenemedim, torunum olduğunu biliyordum da, bunu nasıl söylemeli, hissedemiyordum... Seni dinlemeye başladım ondan sonra, sen farkında bile değildin benim dinlediğimin, bu evde yaşayan herkes gibi, kimsenin seni dinlemediğine inanarak konuşuyordun... Ben de her zamankinin aksine dinliyordum... Benim hiç düşünmediğim, hiç aklıma gelmeyen, hayatımda hiç söylemediğim şeyler söylüyordun, ben seni kendime benzetiyordum... Neren bana benziyordu onu da anlamadım.

Hüsrev Bey yavaşça öne doğru eğildi.

– Bir sabah sen susuyordun, yorgundun galiba, şu-

rada oturuyordun... Ben de sana bakıyordum... Birden, sana acıdım, yalnız olduğunu farkettim... Yalnızlığın benim yalnızlığıma benziyordu, öteki insanlarla alâkalı bir yalnızlık değildi bu, çevrede kim olursa olsun sen yalnızdın, benim gibi yani... Senin haline üzuldüm... Kendi halimin de ne kadar acıklı olduğunu, bütün hayatım boyunca birilerinin de bana, benim sana baktığım gibi bakıp, benim halime acıdiklarını düşün-düm.

Hüsrev Bey, kesik kesik konuşuyordu. Nermin, her sözcüğün içini biraz daha acıttığını hissederek dikkatle dinliyordu.

– Hayatımda ilk defa birisine yardım etmek istedim... Sana yardım etmek istedim... Ama yardım edemeyeceğimi anladım sonra... Sana yardım edemezdim, kendime yardım edemediğim gibi sana da edemezdim... Önceleri, yaşlı olduğum için yardım edemediğimi düşündüm... Genç olsam yardım edebilirdim zannettim, ama zamanla bunun yaşlılığımla da alâkalı olmadığını gördüm... Sana kimse yardım edemezdi... Bana da kimse yardım etmemişti zaten... Sana duyduğum acıma zamanla bir sevgiye döndü, seni sevmeye başladım ama sen benim seni sevdiğimi bilmiyordun... Ve ben sevmekten çok hoşlandım... Seninle ilgileniyordum artık, ne zaman eve geldin, ne yapıyorsun, nasılsın, bir derdin var mı diye bakıyordum... Seni neşeli görünce ben de neşeleniyordum, sen suratını asınca benim de suratım asılıyordu... Ama bu sevgi beni yoruyordu da... Birisiyle ilgilenmeye alışkın değildim, bazan durduk yerde kızıyordum sana, sonra kızmaktan vazgeçiyordum.

Hüsrev Bey, kendisiyle alay eder gibi güldü.

- Tuhaf bir vaziyetti hasılı kelâm... Sonra senin de beni sevdiğini gördüm, buna çok şaşırdım işte... Beni birinin böyle sevebileceğini hiç düşünmemiştim... Tam ben seni sevdiğim sırada sen de beni sevmeye başladın... O zaman duyduğum pişmanlık daha da arttı... Artık çok geçti çünkü... Sevmek için değil belki, insan ne zaman olsa sevebilir, ama sevmek için çok geçti, ben yavaş yavaş ölüme yaklaştığımı hissediyordum... Hayır, bir şey söyleme, bu söylediğim doğru, her neyse, pişmanlığım daha arttı... Dedeni seviyordun ve yakında deden ölecekti... Biraz daha zamanım olsaydı keşke diye düşündüm ama yoktu işte, belki de sevmiyordur diye avuttum kendimi... Sonra seninle bazı geceler konuşmaya başladık, konuştukça senin yalnızlığın, güçsüzlüğün daha iyi gözükür oldu... Sen kendini sevmiyordun, hiçbir erkeği de sevmiyordun. Biz kimseyi sevemeyecek insanlarız, belki birbirimize çok benzediğimiz için birbirimizi sevdik... Sen de benim gibi dünyayla ilgili değildin aslında... Neyse lafı uzatmayım kızım, beni hayatımın son günlerinde çok memnun ettin... Çok da üzdün... Eskiden ölümden hiç korkmazdım... Gene korkmuyorum ama senin yapayalnız ne yapacağını düşünüyorum. Gerçi ben olsam da olmasam da mutsuzsun, bu değişmeyecek, ama ben yokken hem yalnız hem mutsuz olacaksın.

Hüsrev Bey, derin derin içini çekip kendini koltuğun arkasına bıraktı.

- Bak kızım, bu kadar lafı niye ettim... Sana bir şey söyleyeceğim... İnsanlar hep saadetten bahsederler, bunun nasıl bir şey olduğunu bilmiyorum, ya mesut olmadım ya da saadetin ne olduğunu bilmediğim için mesut olduğumu anlamadım, ama hiç mesut his-

setmedim kendimi... Sana söyleyeceğim şu, mesut olmamak demek illa da meysus olmak demek değil... Mesut değilsen değilsin, aldırma... Benden sonra da çok üzülmeyeceksin biliyorum, buna kızıyorum da, seni iyi tanırım, çünkü kendimi iyi tanırım, önce çok için yanacak, sonra geçecek, o ilk başta dayan...

Nermin başını salladı.

- Beni tanımıyorsunuz dede... Kendinizi de tanımıyorsunuz herhalde... Ama dayanmam ben... Zaten dayanmam da şart değil herhalde, ne için dayanacağım, pişman olup da neye pişman olduğumu anlamak için mi... Aslında biz hiç yaşamamalıydık...

Hüsrev Bey, birden bir kahkaha attı. Nermin şaşkınlıkla bakıyordu. Dedesi genç bir adam gibi kahkahalarla gülüyordu. Nermin'e, aklına gençliğindeki kadınların, o müthiş sevişmelerin geldiğini söylemedi tabii, ama kahkahalarının arasında, ellerini dizlerine vurarak bağıırıyordu.

- Amma yaptın ha, amma yaptın... Hiç yaşamamak olur mu... O kadar kötü müydü... Aptal kızım... Amma yaptın ha, amma yaptın... Yaşamamak, ha... Yaşamamak... Hah haha haha...

OTUZ DOKUZ

Güller çoktan dökülmüştü. Lâleler ezilip toprağa karışmış, zambaklar solmuş, hanımelleri kurumuş, bir süre toprağın üstünü kaplayan kuru yapraklar da sert rüzgârlarla dağılıp gitmişti. Erken kış sabahının donukluğunda çıplak gül fidanlarıyla, yapraklarını kaybettikten sonra iyice küçülen ağaçlar güçsüz ve zavallı gözüküyorlardı. Çiçeklerini, yapraklarını ve canlılığını kaybeden toprak kıraçlaşıp kurumuştur.

Sabah yürüyüşünden dönen Hüsrev Bey, kahverengi takım elbisesiyle eski bir ağaç gibi yapayalnız duruyordu bahçede. Dallara tünemiş birkaç karga, siyah tahta parçaları gibi hareketsizdiler.

Nermin pencereden dedesini seyrediyordu.

Yağmur çiselemeye başladı. Hüsrev Bey, yağmurun nereden geldiğini anlamak ister gibi başını kaldırdığında kargalardan biri havalandı. Hüsrev Bey gözleriyle kargayı izledi. Karga, yorgun kanat çırpışlarıyla ölü ağaçların üstünde bir iki döndükten sonra yeniden gelip dala kondu.

Hüsrev Bey o bahçeyi ilk kez görüyormuş gibi çıplak gül fidanlarına, ağaçlara, kargalara, külrengi kıraç toprağa tek tek baktı, sonra başını yeniden gökyüzüne kaldırdı. Nermin, dedesinin derin bir soluk aldığını hissetti. Hüsrev Bey, sırtını dikleştirip, dimdik hareketsiz durdu. Sanki her şey dondu bir an. Terkedilmiş, cansız bahçede yalnızca gittikçe irileşen yağmur

damlalarının soluk kıpırtısı vardı.

Arkasından sertçe itmişler gibi birden öne doğru sendeledi Hüsrev Bey, bir yere tutunmak ister gibi ellerini ileriye doğru uzatıp dizlerinin üstüne çöktü. Yağmur hızlanıyor, toprak külrengi bir çamura dönüyordu.

Nermin, bağırarak, dedesine seslenmek istiyordu ama ses çıkmıyordu dudaklarından. Ne bağırabiliyor ne de yerinden kımıldayabiliyordu.

Dizlerinin üstüne çöken Hüsrev Bey bir kez daha sarsıldı. Bir elini göğsüne bastırdı, öbür eliyle yere dayanmak istedi. Pantolonu çamurlanmış, ceketi ıslanmıştı. Yere dayamaya çalıştığı eli çamurda kaydı, yüzüstü çamurların içine devrildi. Son bir kez daha çamurların içinde titredikten sonra hareketsiz kaldı.

Sağanağa dönüyordu yağmur. İri damlalar hızla yere çarptıkça küçük çamur parçaları sıçırıyordu. Bir çamur parçası Hüsrev Bey'in şakağına siyah bir leke gibi yapıştı.

Nermin ağlıyordu. Ne zaman ağlamaya başladığını farketmemişti.

Hava kararmış gibiydi. Yağmur, kalın kurşuni bir perde gibi her şeyi örtüp saklayarak yağıyor, çamurların içinde yatan Hüsrev Bey yağmurun karanlığı altında gittikçe silikleşip görünmez oluyordu.

SON

